

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Antropoloji Ana Bilim Dalı
Sosyal / Kültürel Antropoloji Bilim Dalı

SİVAS'TA ŞEYH ŞAMİL, FATİH ve ALTUNTABAK
MAHALLELERİNDE KIRDAN KENTE GÖÇ ve YARATTIĞI
SORUNLARIN SOSYAL/KÜLTÜREL ANTROPOLOJİK AÇIDAN
İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Ünsal KARBUZ

Tez Danışmanı:
Yrd. Doç. Dr. Akın KONAK

Sivas
Nisan 2017

KABUL VE ONAY

Üniversite: : Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : Ana Bilim Dalını Seçiniz
Bilim Dalı : Sosyal/Kültürel Antropoloji Bilim Dalı
Tezin Başlığı : Sivas'ta Şeyh Şamil, Fatih ve Altuntabak Mahallelerinde
Kırdan Kente Göç ve Yarattığı Sorunların Sosyal/Kültürel
Antropolojik Açından İncelenmesi
Savunma Tarihi : 07.03.2017
Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Akın KONAK

Unvanı - Adı Soyadı

Yrd. Doç. Dr. Akın KONAK

İmza

Jüri Başkanı : Doç. Dr. Çağdaş DEMREN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Akın KONAK

Üye : Yrd. Doç. Dr. Aziz Cumhur KOCALAR

Oy Birliği

Oy Çokluğu

Ünsal KARBUZ tarafından hazırlanan Sivas'ta Şeyh Şamil, Fatih ve Altuntabak Mahallelerinde Kırdan Kente Göç ve Yarattığı Sorunların Sosyal/Kültürel Antropolojik Açından İncelenmesi başlıklı tez, kabul edilmiştir.

.... / .... / .....

Prof. Dr. Ahmet ŞENGÖNÜL
Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dâhil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

Beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

Ünsal KARBUZ

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanmasında engin bilgileriyle beni yönlendiren, bana her zaman yol gösteren, her zaman yanımda olan, bir hocadan çok bir baba sabrıyla beni anlayan ve dinleyen, değerli danışmanım Yrd. Doç. Dr. Akın KONAK 'a teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Tez çalışmam süresince beni sürekli teşvik eden, tecrübelerini ve bilgilerini benden hiç esirgemeyen, yaşadığım her türlü zorlukta bana yardımcı olan değerli hocam Doç. Dr. Çağdaş DEMREN'e teşekkür ederim. Yine çalışmanın uygulama kısmında emeğini hiç esirgemeyen sevgili hocam Yrd. Doç. Dr. Ziynet ÇINAR'a teşekkürlerimi iletmek isterim.

Tezi yazarken her türlü sıkıntıma göğüs geren, ilgi ve desteğini benden hiç esirgemeyen sevgili arkadaşım Yasemin ERAYDIN'a minnettarım. Çalışmam boyunca hep yanımda olan Fatih Kerim ERTAŞ'a, beni yalnız bırakmayan aileme sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca beni aralarına kabul eden Şeyh Şamil Mahallesi Muhtarı İbrahim NAR'a, Şeyh Şamil Mahallesi sakini Murat EROĞLU'na, Fatih Mahallesi Muhtarı Mehmet KİMSESİZ'e ve Altuntabak Mahallesi Muhtarı Mehmet AKTAŞ'a, çok şey borçluyum; onlar olmasaydı bu çalışma olamazdı.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	XIX
ABSTRACT.....	XXI
İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR.....	IX
TABLOLAR DİZİNİ.....	XV
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1
A- ARAŞTIRMANIN KONUSU.....	1
B- ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	3
C- ARAŞTIRMANIN EVRENİ.....	4
D- ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	6
E- ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI.....	7
1.BÖLÜM.....	9
ARAŞTIRMANIN TEMEL KAVRAMLARI.....	9
1.1- Kent.....	9
1.2- Kentleşme.....	11
1.3- Kentlileşme.....	13
1.4- Kültürleşme.....	15
1.5- Toplumsal Değişme.....	17
1.6- Köy ve Kır Kavramlarının Tanımlanması.....	19
1.6.1- Köy Kavramı Tanımı.....	19
1.6.2- Kır Kavramı Tanımı.....	20
1.7- Gecekondu.....	21
2. BÖLÜM.....	24

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ.....	24
2.1- KENTLEŞME KURAMLARI.....	24
2.1.1- Geleneksel Kuramlar.....	25
2.1.1.1- Ortak Merkezli Çember Kuramı.....	25
2.1.1.2- Dilimler Kuramı.....	27
2.1.1.3- Çok Merkezli Büyüme Kuramı.....	29
2.1.1.4- Merkez(i)leşen Yerler Kuramı.....	30
2.1.2- Modern(Çağdaş) Kuramlar.....	31
3. BÖLÜM.....	34
KENT KÜLTÜRÜ ve KENTLEŞMENİN AİLEYE ETKİSİ.....	34
3.1- TÜRKİYE’DE KENT KÜLTÜRÜ.....	34
3.1.1- Kent - Kültür İlişkisi.....	34
3.1.2- Kent Kültürünün Nitelikleri.....	35
3.1.3- Kentleşmenin Kültürel Değişime Etkisi.....	37
3.2- KENTLEŞME ve AİLE.....	39
3.2.1- Kentleşmenin Aile Yapısına Etkileri.....	41
3.2.2- Kentleşmenin Aile Fonksiyonlarına Etkisi.....	42
3.2.3- Kentleşmenin Aile İçindeki Roller ve İlişkilere Etkisi.....	42
3.2.4- Kentleşmesinin Eğitime Etkisi.....	43
3.2.5- Kentleşmesini Siyasal Davranışlara Etkisi.....	45
4. BÖLÜM.....	47
SİVAS İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	47
4.1. SİVAS ADININ KAYNAĞI VE TARİHÇESİ.....	48
4.2. SİVAS İLİNİN COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ.....	48
4.3. SİVAS İLİNİN İKLİMİ.....	49
4.4. SİVAS İLİNDE NÜFUS VE YERLEŞME.....	49

5. BÖLÜM.....	51
ARAŞTIRMANIN BULGULAR.....	51
5.1-ARASTIRMA İLE İLGİLİ GENEL SUNUM.....	51
5.2-ARASTIRMADA ELDE EDİLEN VERİLERİN DÜZ TABLO SUNUMU VE ANALİZLERİ.....	52
5.2.1- Demografik Bilgiler.....	52
5.2.2- Eğitim ve Meslek Durumuna İlişkin Bulgular.....	54
5.2.3- Gelir ve Ekonomik Duruma ilişkin Bulgular.....	55
5.2.4- Konuta İlişkin Bulgular.....	60
5.2.5- Göç Durumuna İlişkin Bulgular.....	61
5.2.6- Oturulan Mahallelere Göre Kamu Hizmetlerinin Yeterlilik Durumu.....	65
5.2.7- Kentlilik Bilinci, Kentle Bütünleşme ve Uyum Süreci.....	66
5.2.8- Aile Durumu, İlişkilerde Memnuniyet Durumu.....	70
5.2.9- Sosyo-Kültürel Yaşantıya Ait Bulgular.....	73
5.3- ARAŞTIRMADA ELDE EDİLEN VERİLERİN ÇAPRAZ TABLO SUNUMU VE ANALİZLERİ.....	77
F. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	111
G. KAYNAKÇA.....	117
H. EKLER.....	123
EK -1 Konuyla İlgili Anket Soruları.....	123
EK -2 Şeyh Şamil Mahallesi Ait Fotoğraflar.....	129
EK-3 Fatih Mahallesi Ait Fotoğraflar.....	143
EK -4 Altıntabak Mahallesi Ait Fotoğraflar.....	159
EK -5 Anket/Araştırma İzin Formları.....	173
EK- 6 Mahalle Haritaları.....	177

EK- 7 Şeyh Şamil Mahalle Haritası.....	179
EK- 8 Fatih Mahalle Haritası.....	181
EK- 9 Altuntabak Mahalle Haritası.....	183
ÖZGEÇMİŞ.....	185

KISALTMALAR

AKT. : Aktaran

BAĞ-KUR: Bağımsız Çalışanlar Soysal Sigortalar Kurumu

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

STK : Sosyal Toplum Kuruluşu

TDK: Türk Dil Kurumu

İŞKUR: İş ve İşçi Bulma Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

GAP: Güney Anadolu Projesi

vd.: Ve Diğerleri

çev.: Çeviren

der.: Derleyen

TABLO DİZİNİ

Tablo 1- Sivas İlinin 2015 Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı.....	50
Tablo 2- Kaynak Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımları.....	52
Tablo 3- Kaynak Kişilerin Yaş Grupları Göre Dağılımı.....	52
Tablo 4- Kaynak Kişilerin Doğum Yerine Göre Dağılımı.....	53
Tablo 5- Kaynak Kişilerin Medeni Durum Göre Dağılımı.....	53
Tablo 6- Kaynak Kişilerin Eğitim Durumu Göre Dağılımı.....	54
Tablo 7- Kaynak Kişilerin Meslek Durumu Göre Dağılımı.....	54
Tablo 8- Kaynak Kişiler Çocuklarını Hangi Seviyeye Kadar Okutma Durumu.....	55
Tablo 9- Kaynak Kişilerin Gelir Düzeyi Durumu.....	55
Tablo 10- Kaynak Kişilerin Ailede Çalışan(Gelir Getiren) Kişi Sayısı Göre Dağılımı.....	56
Tablo 11- Kaynak Kişilerin Ailede Çalışan Dağılımı.....	56
Tablo 12- Kaynak Kişilere Göre İşsizlik Yaşama Dağılımı.....	57
Tablo 13- Kaynak Kişilerin İş Başvuru Merkezlerinin Dağılımı.....	57
Tablo 14- Kaynak Kişilerin Belediye, Valilikten ya da Başka Bir Kurumdan Yardım Alma Durumu.....	58
Tablo 15- Kaynak Kişilerin Yardım Türü Dağılımı.....	58
Tablo 16- Kaynak Kişilerin Alışveriş Ödeme Türü Dağılımı.....	59
Tablo 17- Kaynak Kişilerin İhtiyaç Ödeme Zorluk Durumu.....	59
Tablo 18- Kaynak Kişilerin Göç Etmeden Önceki Yaşadıkları Yerden Aldıkları Yardım Türü.....	60
Tablo 19- Kaynak Kişilerin Oturdukları Evin Türüne Göre Dağılımı.....	60
Tablo 20- Kaynak Kişilerin Oturdukları Evin Mülkiyet Durumu.....	61
Tablo 21- Kaynak Kişilerin Göç Etme Nedenlerin Dağılımı.....	61
Tablo 22- Kaynak Kişilerin Sivas'a Göç Etme Yılına Göre Dağılımı.....	62
Tablo 23- Kente Göç Etmeye Ailede Karar Verme Dağılım.....	63
Tablo 24- Kaynak Kişilerin Göç Öncesi Yere Dönme Durumları.....	63

Tablo 25- Kaynak Kişilerin Göç Sonrası Kentte Yaşadıkları En Önemli Sıkıntı Dağılımı.....	64
Tablo 26- Kaynak Kişilerin Göç Öncesi Durumu İle Bu Gün Ki Durumu.....	64
Tablo 27- Kaynak Kişilerin Göç Ettikleri Mahalleyi Tercih Etme Durumu.....	65
Tablo 28- Kaynak Kişilerin Mahallelerinde Yaşadıkları Sorunların Dağılımı.....	66
Tablo 29- Kaynak Kişilerin Göç Ettikleri Yerde Kendilerini (Kentli- Köylü) Hissetme Durumu.....	66
Tablo 30- Kaynak Kişilerin Sivas’ın Şehir Merkezine Yerleşmeden Pişmanlık Dağılımı.....	67
Tablo 31- Kaynak Kişilerin Sivas’ın Şehir Merkezine Yerleşmeden Pişmanlık Nedeni Dağılımı.....	67
Tablo 32- Kaynak Kişilerin Geldikleri Yerde Beklentilerinin Karşılama Durumu.....	68
Tablo 33- Katılımcıların Kime Şehirli (Kentli) Görme Durumu.....	68
Tablo 34- Katılımcıların Kentte Sahip Olduğunuz Vatandaşlık Haklarından Daha İyi Yararlandığını Düşünme Durumu.....	69
Tablo 35- Katılımcıların Kentte Sahip Olduğunuz Vatandaşlık Haklarından Daha İyi Yararlandığınızı Düşünme Nedeni Dağılımı.....	69
Tablo 36- Kaynak Kişilerin Aile Tipine Göre Dağılımı.....	70
Tablo 37- Kişilerin Ailelerinde Çalışan Kişi Sayısı Dağılımı.....	70
Tablo 38- Kaynak Kişilerin Ailede Çalışan Varsa Kimler Durumu.....	71
Tablo 39- Kaynak Kişilere Eşiniz(Kadın) Ev Dışında Gelir Getiren Bir İşte Çalışmasını İsteme Durumu.....	71
Tablo 40- Kaynak Kişilere Göç Sonrası Aile İçi İlişkilerinde Değişiklik Durumu.....	72
Tablo 41- Kaynak Kişilerin Komşuluk İlişkileri Durumu.....	73
Tablo 42- Kaynak Kişilerin Akraba İlişkileri Durumu.....	73
Tablo 43- Kaynak Kişilerin Aile Dışında, Göç Ettikleri Yerdeki Kişilerle Telefon Görüşmesi Yapma Durumu.....	74

Tablo 44- Kaynak Kişilerin Doğdukları Yere İlişkin Ait Olduğunuz Dernek ve Vakıf Üyeliği Durumu.....	74
Tablo 45- Kaynak Kişilerin Boş Zamanı Değerlendirme Durumu.....	75
Tablo 46- Kaynak Kişilerin Gazete Veya İnternet Haberleri Okuma Alışkanlığı Durumu.....	75
Tablo 47- Kaynak Kişilerin Sinema, Tiyatro Ve Konser Gibi Etkinliklere Katılma Durumu.....	76
Tablo 48- Kaynak Kişilerin Geleceğe Yönelik En Büyük İsteklerini Dağılımı.....	76
Tablo 49- Eğitim Dağılımı Göre Kentlilik (Kentli Kime Denir) Durumu.....	77
Tablo 50- Eğitim Durumuna Göre Çocuklarınızı Okutma (Hangi Seviyeye Kadar) Durumu.....	78
Tablo 51- Cinsiyet Durumuna Göre Çocuklarınızı Okutma (Hangi Seviyeye Kadar) Dağılımı.....	79
Tablo 52- Aile Türüne Göre Alışveriş (Nakit, Kredi) Ödemeleri Dağılımı.....	80
Tablo 53- Gelir Düzeyine Göre Alışveriş (Nakit, Kredi) Ödemeleri Dağılımı.....	81
Tablo 54- Gelir Düzeyini Göre Oturulan Ev Türünün Dağılımı.....	82
Tablo 55- Meslek Durumuna Göre Alışveriş Ödemeleri (Nakit, Kredi) Dağılımı.....	83
Tablo 56- Meslek Durumuna Göre Oturulan Evin Türünün(Apartman, Gecekondu) Dağılımı.....	84
Tablo 57- Cinsiyet Dağılımına Göre Göç Ettiğiniz Yere Dönmeyi Düşünme Durumu.....	85
Tablo 58- Meslek Durumuna Göre Göç Nedeniyle Kente Geldiğinde Yaşanılan Sorunları Dağılımı.....	86
Tablo 59- Yaş Durumuna Göre Göç Nedeniyle Kente Geldiğinizde Yaşanılan Sorunların Dağılımı.....	87
Tablo 60- Cinsiyet Dağılımına Göç Nedenli Kente Geldiğinde Yaşanılan Sorunların Dağılımı.....	88
Tablo 61- Sivas'a Göç Etme Yılı Dağılımına Göre Göç Öncesi ve Sonrası Karşılaştırma Durumu.....	89
Tablo 62- Cinsiyet Dağılımına Göre Göç Öncesi İle Bugünün Karşılaştırılma Durumu.....	90

Tablo 63- Meslek Durumuna Göre Yaşanılan Mahalleyi Tercih Etme Sebebinin Dağılımı.....	91
Tablo 64- Cinsiyete Durumu Göre Yaşanılan Mahalleyi Tercih Etme Sebebinin Dağılımı.....	92
Tablo 65- Cinsiyet Durumu Göre Mahallede Yaşanan Sorunların Dağılımı.....	93
Tablo 66- Eğitim Durumuna Göre (Kaynak Kişilerin Kimi) Kentli Görme Dağılımları.....	94
Tablo 67- Yaş Grupların Dağılımına Göre Yaşanılan Mahallede Kendini (Kentli, Köylü) Hissetme Durumu.....	95
Tablo 68- Cinsiyet Dağılımına Göre Kendini Kentli Hissetme Durumu.....	96
Tablo 69- Yaş Dağılımına Göre Şehirdeki Beklentilerin Karşılama Durumu.....	97
Tablo 70- Cinsiyet Dağılımına Göre Kentteki Vatandaşlık Haklarından Yararlanma Durumu.....	98
Tablo 71- Aile Türünü Dağılımına Göre Oturulan Evin Tipinin Durumu.....	99
Tablo 72- Mesleki Dağılımlarının Türüne Göre Komşu İlişkileri Durumu.....	100
Tablo 73- Cinsiyet Dağılımına Göre Komşu İlişkileri Durumu.....	101
Tablo 74- Oturulan Konutun Türünün Duruma Göre Aile Türlerini Dağılımı.....	102
Tablo 75- Mesleki Durumlarının Dağılımlarına Göre Komşularla İlişki Durumu.....	103
Tablo 76- Cinsiyet Dağılımına Göre Komşularla İlişkiler Durumu.....	104
Tablo 77- Cinsiyet Dağılımına Göre Göç Etmeden Önceki Yaşanılan Yerdeki Kişilerle Görüşme Durumu.....	105
Tablo 78- Cinsiyet Dağılımına Göre Göç Etmeden Önceki Yaşanılan Yerdeki Kişilerle Telefonla Görüşme Durumu.....	106
Tablo 79- Cinsiyet Dağılımına Göre Kaynak Kişilerin Doğduğu Yere İlişkin Dernek ve Vakıf Üyeliği Durum.....	107
Tablo 80- Cinsiyet Dağılımına Göre Kaynak Kişilerin Boş Zamanı Değerlendirme Durumu.....	108
Tablo 81- Cinsiyet Dağılımına Göre Gazete ve İnternet Okuma Alışkanlık Durumu.....	109

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1- Sivas İli Haritası.....	47
Resim 2- Sivas Şehir Planı.....	47
Resim 3- Şeyh Şamil Mahallesi Muhtarlık Binası	129
Resim 17- Fatih Mahallesi Muhtarlık Binası	143
Resim 33- Altuntabak Mahallesi Muhtarlık Binası.....	159

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1- Aynı Merkezli Daire Kuramı.....	26
Şekil 2- Sektör Kuramı.....	28
Şekil 3- Kentin Merkezleri.....	29

ÖZET

Sivas İli Şeyh Şamil, Fatih, Altuntabak Mahallelerinde Kırdan Kente Göç ve Yarattığı Sorunların Sosyal/Kültürel Açından İncelenmesi konulu bu çalışma kuramsal ve uygulamalı olmak üzere temelde iki bölüm olarak tasarlanmıştır.

Ülkemizdeki hızlı kentleşme olgusunun yarattığı sorunlar hala devam etmektedir. Bu çalışmada, Sivas ilinde kırsal alanlardan kentte göçün yarattığı sorunlar göz önüne alınarak kırdan-kente göçün (kırın iticiliği, kentin çekiciliği gibi) nedenleri ve kentte yarattığı sorunlar detaylı olarak incelenmiştir.

Bu konunun seçilme amacı kesinlikle rastlantısal değildir. Uzun yıllardır Sivas dışı göç veren bir il olduğu kadar, köylerinden şehir merkezine göç alan bir ildir. Bu durum sosyal/antropolojik açıdan incelenmesi gerektirecek bir konu olduğu düşünülmüştür. Kentte ortaya çıkan uyum sorunları, morfolojik değişiklikler, aile yapısındaki değişiklikler, toplumsal bütünleşme ve toplumsal farklılaşma araştırmanın ana temasını oluşturmuştur.

Çalışmanın birinci bölümü konuyla ilgili temel kavramları ve süreçleri ele alınırken; ikinci bölüm olan kuramsal bölümde kent kuramları ele alınmıştır. Üçüncü bölümde Türkiye’de kent kültüre ve kentleşmenin aileye etkisi ele alınmıştır. Dördüncü bölümde; Sivas’a ilişkin genel bilgilere yer verilmiştir. Beşinci ve son bölümde; araştırma verilerinin irdelenmesine yönelik olarak SPSS (Social Package for Social Science) ver 22,0 paket programıyla değerlendirilmiştir. Bulguların sunumu düz tabla ve çapraz tablo biçiminde ele alınmış, istatistiki analiz olarak “X² (Khi- Kare) Analizi ve Tabakalı Örneklem Tekniği” kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kır, Göç, Gecekondu, Kent, Kentleşme, Yeniden Yerleşim ve Uyum.

ABSTRACT

This work, which investigation of Social/Cultural Perspective of the problems caused by migration and migration from rural to urban in Şeyh Şamil, Fatih, Altuntabak Neighborhoods of the city of Sivas was designed as two main parts, theoretical and practical.

The problems created by rapid urbanization in our country are still continues. In this study, when considering the problems caused by migration from rural to urban in Sivas, the reasons of migration from the rural to the urban (the repulsion of rural, attractiveness of the urban) and the problems created by immigration in the urban have been examined in detail.

The purpose of choosing this issue is certainly not accidental. For long years, Sivas has been a town that migrated from the villages to the city center, as far as it is a province that gives outward migration. This is thought to be a subject that needs to be examined from a social / anthropological point of view. The main theme of the study was the adaptation problems that emerged in the city, morphological changes, social change and social differentiation.

In the first part of the study, basic concepts and processes related to the subject are discussed; In the second part, called the theoretical section, urban theories are discussed. In the third chapter, the effect of urban culture and urbanization on the family in Turkey is discussed. In the fourth chapter; it is given general information about Sivas. In the fifth and last chapter; In the fifth and last chapter; SPSS (Social Package for Social Science) data was evaluated with a package program of 22.0 in order to examine of the research data. The presentations of the findings were taken in the form of a flat table and a cross table, and "X² (Chi-Square) Analysis and Stratified Sampling Technique" was used as the statistical analysis.

Key Words: Rural, Migration, Slum, Urban, Urbanization, Resettlement and Adaptation.

GİRİŞ

A- ARAŞTIRMANIN KONUSU

Tez konusu belirleme aşamasında “uygulamalı antropoloji” alanına giren ve antropologların da içinde yer alması gereken, sosyal/kültürel antropolojinin doğrudan ilişkili olduğu “kırdan kente göç ve yarattığı sorunlar” konusunda karar kılınmıştır.

Konunun güncel olması ve farklı açılardan ele alınması gerektiği göz önüne alındığında, sosyal/kültürel antropolojik bakış açısı ile “Sivas’ ta Kırdan Kente Göç ve Yarattığı Sorunların” incelenmesi, hem ülkemiz için hem de sosyal bilimlerin bu tür çalışmalar açısından önemli bulunmuştur. Ayrıca bu tür çalışmalar yönetsel ve ekonomik çalışmalar yapılmakta, buna karşın sosyal/kültürel antropolojik bakış açısıyla yapılan araştırma sayısı oldukça azdır. Bu nedenle konu günceldir.

Danışman hocamın da katkılarıyla tez konusu “SİVAS’TA ŞEYH ŞAMİL, FATİH ve ALTUNTABAK MAHALLELERİNDE KIRDAN KENTE GÖÇ ve YARATTIĞI SORUNLARIN SOSYAL/KÜLTÜREL ANTROPOLOJİK AÇIDAN İNCELENMESİ” olarak belirlenmiştir.

Günümüzde kentleşme iki farklı görüntü ile karşımıza çıkmaktadır.

- 1- İlk olarak kent hayatı geleneksel, duygusal dayanışmacı bağları güçlendirip, günlük yaşamın dinamosu yapmaktadır. Bu durum kentsel bütünleşme, kentsel uyum olarak nitelendirilmektedir.
- 2- İkinci olarak kent yaşamı ve kentleşme farklılaştıran, ayrıştıran bir mekanizma olarak karşımıza çıkmakta, çoğulculuğun, çeşitliliğin bir arada yaşadığı bir yapı sunmaktadır.

Çalışmanın konusu; Türkiye’ de kırdan kente göçün yarattığı sorunların doğrudan paralellik göstermeyen, çok daha hızlı ve karmaşık bir süreç yaşayan Sivas ili merkez mahallelerde, kentleşme sürecinin özelliklerini ortaya koyup, bunun neden ve sonuçlarını saptayabilmekle ilgili ve sınırlı olacaktır.

Bu bağlamda araştırmanın konusu, bir değişme dinamiği olarak, Sivas ilindeki kentleşme, kentleşme süreci ile ilgilidir. Bu bağlamda Sivas ilindeki yaşanan kentleşme sürecinin:

-Nasıl başladığı ve sürdüğü,

-Göç edenlerin yerleşim yeri, iş olanakları, eğitim öğretim gereksinimlerini nasıl karşıladıkları,

-Kırdan göç eden nüfusun kenti ne yönde etkilediği, kentle ne kadar bütünleştiği veya farklılaştığı, modern kitle toplumuna doğru mu ilerlediği, yoksa çok parçalı, kendi içine kapalı, kültürel odaklı biçimde bir yapılanmanın mı söz konusu olduğu,

-Kentsel örgütlülük bağlamında modern kitle toplumuna özgü bir örgütlenme mi; yoksa geleneksel örgütlenme biçimlerinin mi egemen olduğu veya biçimsel yapıların mı belirleyici olduğu soruları bağlamında Sivas ilinin kentleşme sürecinin özelliklerini ortaya koymak, değişim sürecini anlamak ve bu süreçlere etki eden faktörleri ve durumu ortaya çıkaran temel etmenleri belirlemek araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

B- ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Araştırmanın amacı kırdan kente göçün yaratmış olduğu kentleşme sorunlarının, hedef topluluk açısından sosyal, kültürel ve ekonomik açılarından neden olduğu sorunlar ve çözüm yolları için veri oluşturmak ve daha sonra karşılaşılabilecek benzer projelerin daha gerçekçi zeminlere oturtularak aktarılmasına yardımcı olmaktır. Çünkü insan toplumlarının tüm yaşam biçimleri Sosyal/Kültürel Antropolojinin ilgili alanı içerisindedir ve bu çalışmalar insanların yaşam biçimlerini doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir.

Bu aşamaların (sürecin) tüm safhalarını her aşamada inceleyen Sosyal/Kültürel Antropoloji bilim dalı, bu sürecin en az hasarla kapanması için hedef topluluk ile projeyi uygulayanlar arasında köprü vazifesi görür. Bu nedenle, bu ve benzeri projeler doğru şekilde analiz edilip sonuca ulaşması gereken önemli çalışmalardır. Antropolojik yöntem ve yaklaşımlar, gerekli kurumlara rehberlik etmekte ve sürecin hızlı, sorunsuz işlemesine katkı sağlamaktadır.

Bu çalışmanın amaçlarını kısaca ifade edersek:

- Araştırma alanının sosyo-ekonomik durumuna dair bir kesit elde etmek,
- Araştırma alanının özellikleri, mahalle halkının yaşam biçimi ve geçinme koşulları hakkında bilgi sahibi olmak,
- Bu mahallelere göçen(yerleşen) hedef topluluğun beklentileri ve memnuniyet durumlarını belirtmek,
- Bütünleşme ve farklılaşma eğilimi/düzeyi,
- Kültürel kimlik durumu.

Bu açıdan araştırma, “tanımlayıcı, betimleyici, durum saptayıcı türden bir araştırmadır. Bu tür araştırmaların birinci görevi, olayların özelliklerini belirlemeye yöneliktir. Gerçeği yansıtan durum saptamalarına dayanarak, sorunlara çözüm geliştirici nitelikte ilişkilerin araştırılmasına yöneliktir” (Konak, 2003: 3).

C- ARAŞTIRMANIN EVRENİ

Araştırmanın evreni Sivas iline bağlı Fatih, Şeyh Şamil ve Altuntabak olarak belirlenmiştir. Bunun nedeni ise; bu üç mahallenin en fazla kırdan kente göçün olmasıdır. Araştırma yapacağımız Fatih, Şeyh Şamil ve Altuntabak mahallerinde kırdan kente göçün yaratmış olduğu kentleşme sorunları kapsamında toplam 11.169 hanede 36.327 kişi, yaşamaktadır.

Bu çalışma Sivas merkez belediyesine bağlı 65 mahalle evren olarak alınmıştır. 65 mahalleden en çok göç alan ve sonradan oluşan 11 mahalle vardır. Bu mahallelerden her biri bir küme kabul edilerek küme örnekleme yönteminde toplam küme üzerinde çalışacağımız küme sayısı belirlerken temsil etme oranımız en az %20 en fazla %80'dir. Bizim temsil etme oranımız $3 \div 11$ 'den %27'dir. Daha sonra sistematik örnekleme ile Fatih, Şeyh Şamil ve Altuntabak mahalleleri seçilmiştir. Bu mahalleler örnekleme alınacak, hane sayıları belirlenirken ($p^1=0,27$, $q^2=0,73$, $\alpha^3 =0,05$, $d^4 = \pm 0,05$) alınarak aşağıdaki formül yardımıyla 11.169 hanenin örnekleme alınacağı saptanmıştır.

$n^5 = N.(t^{6/2}.p.q \div (N-1).d^2 + t^2.p.q$ formülü ile 149 hanenin örnekleme alınması karar verilmiştir.

Evrenin tümü üzerinde bir araştırma yapılabilmesi, zaman, maliyet, emek gibi sınırlayıcı faktörlere bağlı olarak mümkün görülmektedir. Bu nedenle, evreni temsilen örnek gruplar üzerinde çalışma yapılması yönüne gidilmiştir.

Bu nedenle daha önceden elde edilen resmi listelerden yararlanılarak her bir yerleşim yerine yerleşme oranı esas alınarak; evrenin büyüklüğünün ve sınırlarının belli olması nedeniyle ve üç yerleşme biriminde kendi içinde homojen bir yapı göstermesi nedeniyle bir diğer şekli olan "Tabakalı Örnekleme Tekniği" den yararlanılarak ayrı ayrı örnek gruplar üzerinde araştırma yapılmıştır.

---

¹ Görülüş Olasılığı

² Görülememiş Olasılığı

³ Yanılgı Düzeyi

⁴ Sapma Miktarı

⁵ Kişi Sayısı

⁶ Tablo Değeri

Şeyh Şamil Mah.=ToplamNüfus 4.450÷11.169hane sayısı=0,389x149 =59Aile
Fatih Mah.=Toplam Nüfus 4.076 ÷ 11.169hane sayısı= 0,421x149=63 Aile
Altuntabak Mah.=Toplam Nüfus 2.013÷11.169hane sayısı=0,180x149=27Aile

Toplamda 149 hanenin örnekleme olmasına kara verildi. Her aileden 2 birey olmak üzere toplam 298 bireyle görüşülerek tamamlandı. Bu haneler mahallelere dağıtılarak tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmış ve az hane içeren mahalleden az, çok mahalle içeren mahalleden çok hane alınmıştır.

Bu duruma göre, seçilen örneklem grubu evreni temsil edecek niteliktedir.

D- ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın konusu ve amacı doğrultusunda ana yöntemi alan araştırmasıdır. Ayrıca literatür taramasıyla bilimsel bir yöntem izlenerek bilgiler sistemli hale getirilip, veriler analiz edilmiştir. Daha sonra çalışmanın farklı aşamalarında, konuyu zenginleştirmek amacıyla bu konudaki yerli ve yabancı kaynaklar, makaleler ve tezlerden önemli bölümler derlenmiştir. Çeşitli antropolojik ve sosyolojik yayın makaleler de araştırmaya önemli bir katkı sağlamıştır.

Konumuz gereği tez içerisinde yer alan kavramlar mümkün olduğu kadar literatüre bağlı olarak tanımlamaya çalışılmıştır.

Araştırmada kullanılan teknikler ise; gözlem, görüşme, derinlemesine görüşme, anket formu, arşiv belgelerinin taranması, ses ve görüntü ile belgeleme, istatistik gibi sosyal bilimlerin kimi temel teknikleridir.

Araştırmanın istatistiksel yöntemi: çalışmamızdan elde edilen veriler **SPSS (ver 22,0)** programına yüklenerek verilerin değerlendirilmesinde 2x2 düzenlerde, çok gözlü düzenlerde **X² (ki-kare, chi-square)** analiz tekniği kullanılmıştır. Verilerimiz **düz tablo ve çapraz tablo** halinde, birey sayısı ve yüzdesi şeklinde sunulup yorumlanmıştır. Yanılma düzeyi $\pm 0,05$ olarak alınmıştır.

Araştırmanın evreninin belirlenmesinden sonra örnekleme girecek haneler saptanmıştır. Örnekleme giren haneler basit tesadüf örnekleme tekniği ile belirlenmiştir.

2016 yılı haziran, temmuz, ağustos aylarında olmak üzere toplam üç ay boyunca alanda araştırma yapılmıştır. Yeniden yerleşim sonucunda gelen bireylerle görüşmeler yapılmak istenirken cevap vermede çekingenliklerin olduğu gözlemlenmiştir. Bu kuşkuvarın sebebi, bu mahallere yabancı olmamızdır. Bu beklenen bir durumdur. Ancak, bir antropolog olarak buna hazırlıklı olduğumuz için iyi ilişkiler ve ikna yoluyla bu sorun kısa zamanda aşılmıştır.

E- ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

Araştırma bir ana ve bir dizi alt varsayımlara dayanmaktadır.

Araştırmamızın ana varsayımı kırdan kente göç eden nüfusun yeni yerleşimlerinde, başlangıçta sosyo-kültürel, ekonomik ve mekân açısından sorunlar yaşayacağı öngörülmektedir.

Araştırmada cevap arayacağımız sorular ise; kırdan kente göçün yarattığı sorunlarının kırsal yaşam alanlarından gelen insanların nasıl bir yol izlediği, referans kaynakları olarak hangi geleneksel-toplumsal ilişki(ler) örüntülerine başvurduğu (hemşerilik, akrabalık, etnik ve mezhepsel bağlar) gibi temel sosyal antropolojik savlardır. Göç edenlerin referans kaynağı olarak başvurduğu ilişki örüntülerinin kırsaldan göç eden nüfusu nasıl etkilediği, göç üzerinde ne tür etkilerde bulunduğu, kente uyum ve kentleşme süreçleri ve göç edenlerin iş bulma durumları gibi ilişkilerin hangi fonksiyona sahip olduğunun irdelenmesi araştırmanın bir diğer odak konularıdır. Göçün oluşumu ve sürdürülmesinde bu geleneksel değer örüntülerinin kente gelen nüfusu kentle ne derece bütünleştirdiği veya ne derece farklılaştırdığı sorusuna yanıt aranacaktır.

Araştırmanın alt varsayımlarını ise yeni fiziki ortam ve yeni sosyo-kültürel ortama uyum olmak üzere iki bölümde sıralamak mümkündür.

- 1- Türkiye’de hala yaşanmakta olan kırdan kente göç olgusunun kenti ne yönde etkilediği tam olarak bilinmemektedir.
- 2- Göç eden insan gruplarının ne kentsel ne de tam olarak kırsal özellikler göstermeyen, her iki birimin özelliklerini taşıyan bir yapıyı gösterme olduğu bu araştırmanın problemiğidir.
- 3- Kırdan kente göçen bireylerin ailelerinin yeniden bir uyum süreci ve sosyal organizasyon oluşturulması zaman alacaktır. Bu da uyum sürecini etkileyecektir.
- 4- Bilineceği üzere kente göç edenler, süreç içerisinde kente göç edenler, süreç içerisinde kente uyum çizgisinde kendilerini değiştirecekleridir.
- 5- Yeni yerleriyle, sosyo-kültürel yeni ortamlarıyla barışık, uyumlu bir duruma gelene kadar (göç eden bireyler) kaybedilmiş bir süre yaşayacaktır.

6- Eski sosyal organizasyon yapıları kırdan kente göç sonrası kopmalar olacağı için sosyal organizasyonlarını belirleyen yeni koşullar doğrultusunda yeniden oluşturmak durumunda kalacaklardır. Bu da uyum sürecini etkileyecektir.

7- Fiziki uzaklıkları nedeniyle eski yerleşim yerlerindeki geniş aile üyeleri, akraba ve hemşerileriyle olan ilişkileri giderek azalacaktır. Böylece yeni yerleşimlerinde ortaya çıkan yeni sorunlar karşısında çözümler üretebilmek için, yerleşim içerisinde benzer sorunları paylaşan aileler olarak; grup dayanışması her zamaninkinden daha fazla gereksinin duyacaklardır.

8- Uyum süreci hemen mümkün olamayan ve devam eden bir süreç olduğu için isyankârlık, çatışma gibi toplumsal ve psikolojik süreçler kendini gösterecektir. Teorik olarak bu süreç sosyal antropolojik açıdan “kültürleşme(acculturation)” özelliklerini taşıyacaktır.

1. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN TEMEL KAVRAMLARI

1.1- Kent

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) yayınlarında, il ve ilçe nüfusu kentsel nüfus sayıldığına göre, Türkiye’de kent ve köy ayrımında yönetsel örgütsel sınırları, ölçütünü benimsemiş olduğunu belirtir. Bunun sonucu olarak 750 nüfuslu bir ilçede, 2,5 milyonluk bir il merkezi kadar kent sayılmak hakkına sahiptir.

Son 20 yıl içinde, Türkiye’de Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)’nin hazırladığı kalkınma planlarında ve bu DPT örgütünün bir diğer yayınlarında da, genellikle 10.000’den fazla olan yerleşmelere kent denildiği görülür (Keleş 2015: 108).

Kent, karmaşık bir toplum yapısının getirmiş olduğu, bireyin üstesinden gelemeyecek sorunların çözümüne olanak sağlayan ve kendine has özellikleri olan bir yerleşim birimidir. Bu sebeple kentte yaşayan bireylerin ekonomik ve sosyo-kültürel faaliyetlerindeki farklılık kenti karakterize etmektedir (Huot, Tholmann, Valbelle 2000: 33).

“Kent sanayi, ticaret, hizmet gibi ekonomik etkinliği olan, tarımsal ürünler de dâhil olmak üzere her türlü ürünün dağıtıldığı, sınırları belirlenmiş bir alanda yoğunlaşmış nüfusun sosyal bakımdan tabakalaştığı, mesleki rollerin artarak farklılaştığı, dikey ve yatay hareketliliğin yaygın olduğu, çeşitli sosyal gruplar barındıran, sivil toplum örgütlerinin etkilendiğinin gittikçe arttığı, merkezi ve yerel yönetimin temsil eden yönetsel kurumların bulunduğu, yerel, bölgesel ya da uluslararası ilişki (ler) ağlarına sahip heterojen bir toplumdur” (Bal 2011: 29).

Kentbilim yazılarında kente ilişkin tanımlar incelendiğinde, tanımlar arasında farklılıklar olmadığı ve çoğunlukla belirli bir tanım üzerinde birleştirildiği görülmektedir. Kent üretimin tarım dışı yapıldığı, denetim fonksiyonlarının olduğu ve belli bir büyüklüğe ve heterojenliğe sahip bir mekân olması bu tanımlamada öne çıkmıştır (Aslanoğlu 2000: 13).

Şahin'e göre kent, "sürekli toplumsal gelişme içinde bulunan ve toplumun; yerleşme, barınma, gidiş geliş, çalışma, dinlenme, eğlenme gibi gereksinimlerinin karşılandığı, pek az kimsenin tarımsal uğraşlarda bulunduğu, köylere bakarak nüfus yönünden daha yoğun olan ve küçük komşuluk birimlerinden oluşan yerleşme birimi olarak tanımlamaktadır" (2015: 7).

Sencer'in kent olgusuna yaklaşımı da toplum bilimsel niteliktedir. Kent olgusunu tanımlarken şu sonuca ulaşır; kent genellikle tarımın olmadığı alanlarda, nüfusu 10 binin üstünde olan, değişime uğramış fiziksel, toplumsal ve yönetsel bütünlüğe sahip yerleşim sistemidir (1979: 8).

Toplum bilimsel ölçütte; kenti diğer yerleşim birimlerinden ayıran özelliğin kentin kendine özgü nitelikleri üzerinde durulmaktadır. Örneğin Wirth kenti, "... toplumsal bakımdan ayrı cinsten bireylerden oluşmuş oldukça geniş, yoğun nüfuslu ve sürekli yerleşme" (Wirth, 1938:1-24' ten Akt. Özer 2004: 3).

Kent, tarım dışı etkinlikler yerine, sanayi ve hizmet çalışmalarına dayanan nüfusu 10 binden fazla yerleşim birimlerine denir. Kentin meydana gelmesi ve beraberinde gelişmesi toplumsal bir süreçtir (Kocacık 2003: 155).

Kent, kolayca tanımlanabilecek kavramlardan biri değildir. Kentin tanımı, sınırları, onu köyden ayıran nitelikleri, temel alınan ölçütlerle bağlantılıdır. Örneğin Ruşen Keleş' e göre kent tanımlarında kullanılan ölçütler;

"-Yönetsel sınır ölçütünü kullanan tanımlamalar: belli bir yönetsel örgüt biriminin sınırları içinde kalan yerlere kent, bu sınırların dışındaki alanlara köy denilmesi gerekli tanımlar.

-Nüfus ölçütünü kullanan tanımlar: bu tanımlama çerçevesinde belli bir nüfus düzeyini aşmış olan yerleşimlere kent denilmektedir.

-Ekonomik ölçütü temel alan tanımlar.

-Toplum bilimsel ölçütü temel alan tanımlar: belli bir nüfus çokluğu, yoğunluk, iş bölümü, uzlaşma, uzmanlaşma ve türdeş olamam gibi özellikler şeklinde sınıflandırılmaktadır" (Keleş. 2008:109-111 Akt. Yayınoğlu, 2008: 9).

Bookchin'e göre, kent kan bağı ile oluşan soy ve akrabalık ilişkileri yerine, yerleşim ve ekonomik çıkar gibi sosyal olguların ön planda olduğu, yeni oluşan bir toplumsal birlikteliktir. Olaylar arasında seçim yapabilme ve olayları değiştirebilme imkânlarının bulunduğu yeni bir insanı birlikteliktir (Akt. Bal 2003:1).

Kent, üretimin sadece ev düzeyinde, iç tüketime yönelik yapılmadığı, insanların karşılıklı birbirlerine bağımlı bir hale gelmesiyle, bir bütün olarak topluluğun ihtiyaçlarına dönük yapıldığı yerdir (Çevik 2005: 65-66).

1.2- Kentleşme

Kentleşme belirli bir mekân ve zamana göre kent olarak kabul edilen yerleşim birimlerinde nüfusun nicel yapısı hakkında bilgi vermektedir. Nüfusun değişmesi sonucunda görülen ayrıca ekonomik ve toplumsal değişmeyi de belirleyen önemli bir süreçtir (Tatlıdil 1989: 4).

Sezal (1992: 22) kentleşmeyi “dar mekânla” cemaat hayatından, “geniş mekânlı” bir cemiyet (toplum) hayatına geçiş ve bu ikinci yaşama şekline göre yeni “sosyal münasebetler “e ve bunun gerektirdiği “yeni teşkilatlanmalara giriş “ olarak açıklar.

Bal, kentleşmenin bazı göstergeleri, temel sayıltılarını şöyle ifade etmiştir:

1- Tarımın modernleşmesi, emek-yoğun aile üretimi yerine pazara dönük teknoloji -yoğun üretimin önem kazanması,

2-Üretim ve istihdamda sanayi ve hizmet sektörü lehine değişmeler olması,

3- Nüfusun çoğunluğunun kırsal alanlar yerine kentsel alanlarda (il merkezi, ilçeler, nahiyeler vb.) yaşanması,

4-Kente özgü değer ve davranış kalıplarının oluşması,

5-Ailede yapısal değişmelerin yaşanması; ailenin üretim birimi olmaktan çıkması ve küçülmesi, kadının iş hayatına katılması, aile içi ilişkilerde demokratik tutumların gelişmesi,

6-İnsanlar arası ilişkilerde birincil ilişkilerinin (aile, akrabalık, aşiret, cemaat) belirleyiciliğin azalması onun yerine ikincil ilişkilerin (örgütlülüğe dayanan, sivil ya da resmi kuruluşlar kapsamındaki ilişkiler) ikame edilmesi,

7-İnsanların kendilerini “birey” olarak algılaması ve geliştirmesi,

8- Eğitim yatırımlarının önemsenmesi ve nitelikli işgücünün artması,

9- Kent yönetimlerinin ve kararlarının kentte yaşayanlarca belirlenmesi,

10- Kentsel mekânların kentin tarihsel dokusunu, doğal güzelliklerini koruyacak ve Kentlilerin yaşamlarını kolaylaştıracak biçimde planlanması (Bal 2011: 69).

Kentleşme, kent ortaya çıktıktan sonra, kentlerdeki büyümeyi, yoğunlaşmayı, farklılaşmayı, bütünleşmeyi, değişmeyi anlatabilmek için kullanılmaktadır. “Kentleşme, bir yerleşmede, ya da bir ülkenin yerleşmelerinde tarımsal olmayan üretim oranının artması tüm üretimin denetim ve koordinasyonunun yoğunlaşması sonucu; büyüklük, yoğunluk, heterojenlik bütünleşme derecelerinin artması değildir” (TMO 1971:9, Akt. Erkan 2004: 24).

Kentleşme dar anlamda kent sayısının ve kentte yaşayan nüfusun artmasıdır. Kentteki nüfus, doğumların ölümlerden fazla olmasıyla ve köylerden ve kasabalardan gelen kırsal nüfusla artar (Keleş 2015: 20).

Günümüzde temel kentleşme politikası olan kentleşmeyle, yerel kaynakların yeniden üretilmesi ve dağıtılmasında kırsaldaki toprak önemli hale gelmiş ayrıca kentlerde de önemli değişiklikler meydana gelmiştir (Çavuşoğlu 2014: 120).

Gelinen noktada kır ve kent insanların doğal yaşam alanını tehdit eden unsurlarla karşı karşıyadır. Kentleşme her ikisini de yok etmekle beraber, sahip oldukları kültürel zenginlikleri ve kimlikleri de tehdit etmektedir. Kasaba ve köy yaşamındaki tarımsal ilişkileri besleyen kültürel değerleri yok etmekle beraber ayrıca kentteki yurttaşlık ilişkilerini besleyen kültürel değerleri ve kurumları da silip süpürmektedir (Bookchin 1999: 31).

Diğer bir deyişle kentleşme değişimi ifade eder. Bu değişim ülkelerin ekonomik, siyasal ve sosyo-kültürel niteliklerine göre farklılık gösterebilir. Bu açıdan İspir, kentleşmeyi,

“insan ilişkileri açısından ancak belli nüfusa sahip toplumlarda karşılanması mümkün olan fizyolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçların belirli düzeylerde karşılandığı: her ülkenin kendi özelliklerine göre kriterlerini belirlediği fiziki yerleşme alanları”(1991:8) olarak tanımlanmaktadır.

Kentleşme, tarım ve sanayideki değişimlerin meydana getirmiş olduğu bir sonuçtur. Aynı zamanda kentleşme toplumsal değişim sürecini önemli ölçüde etkileyen ve bazı toplumlarda hızlandırılabilen bir süreçtir. (Kartal 1978: 4-6). Bu değişim içinde insan ilişkileri yeniden düzenlenirken, ilişkiler çıkar dengesine dayalı olarak kurulmaktadır.

Kentleşmeyi tanımlarken toplumsal kuruluşlardaki dört önemli dönüm noktasından bahsetmekte yarar vardır. Birinci dönüm noktası insanların ortak bir noktaya yerleşmesi, ikinci dönüm noktası kentin doğması, üçüncüsü sanayi kentinin oluşması, dördüncüsü ise sanayi kentinden metropolitenleşmeye geçiştir (Tekeli 2011: 29).

Kentleşme kentin doğurmuş olduğu zihinsel, duygusal ve davranışsal tutumların sergilenmesidir. Sosyoloji literatürüne bakıldığında, toplumdakiler gibi uyum ve davranış gösterenler kentlileşebilen olarak görülmektedir (Bağlı, Bilici 2005: 21).

1.3- Kentlileşme

Kente göç ile başlayan nüfus hareketinin kentin belirli bir kesimine yerleşmesi ile oluşan süreçtir. Bu süreç içinde yeni gelen bireylerin farklı evrelerden geçerek kentin sürekli yerlisi haline gelirler (Irmak 1982: 68).

Kentlileşme toplumsal bir değişim sürecidir. Bu aşamada bireylerin kente gelmeden önce kazandıkları yaşam fonksiyonları değişime uğramaktadır (Özer 2004: 121). Kentlileşme sürecinde en önemli değişken kentte yaşam süresidir.

Kentlileşme, kentleşme sürecinde insanlarda görülün değişimi ifade etmektedir.

Bu bağlamda kentlileşmeyi Keleş şöyle ifade eder:

“Kentleşme akımı sonucunda, toplumsal değişimin insanların davranışlarında ve ilişkilerinde değer yargılarında, tinsel (manevi) ve özdeksel (maddi) yaşam biçimlerinde değişiklikler yaratan süreci”dir (1980: 71).

Bu değişim ve dönüşüm sürecinde toplumdaki insan ilişkileri yeniden düzenlenir ve ilişkiler çeşitli çıkarılara dayalı kurulur.

Kentlileşme, kent kültürünün getirmiş olduğu yaşam tarzının, bireyler ve gruplar tarafından benimsenmesi sürecidir (Bal 2003: 8). Bütün bunlar kent kültürünü yansımalıdır. Kentlileşme, kentteki bireylerin benlik bilincini ve kentli insan davranışlarını tasvir etmektedir.

Kentlileşmeyi belirleyen en önemli faktörlerden biri kentsel yaşamdaki süredir. Fakat kentsel yaşamdaki süre tek başına kentlileşmeyi etkileyen yeterli ve açıklayıcı bir fonksiyon olamaz. Ayrıca kentteki bireylerin kent içi yer değiştirme eğilimleri ve bu eğilimlere bağlı ortaya çıkan sosyal ilişkiler ağı önemlidir. Bu sosyal ilişkiler hemşeri-akraba toplulukları ve farklı cemaate mensup yapılarla mı sınırlı olduğu, yoksa kente has ilişkilerin bir parçası mı olduğu dikkatten kaçmaması gereken bir durumdur.

Kartal’a göre bu öğelerin dışında kentlileşmenin iki değişken açısından ele alınması mümkündür;

1- Ekonomik bakımdan kentlileşme: bireyin geçiminin tamamını kentte ya da kente ait işlerden sağlamasıdır.

2- Toplumsal bakımdan kentlileşme ise kır kökenden gelen insanların farklı konularda kentsel yaşama ait tutum ve davranış şekillerini ve sosyal normlarının benimsenmesi ile meydana gelir (Kartal 1983: 21-50).

Kente göç eden kişilerin kentlileşmesi aşamasında kendinden beklenen davranışları sergileyemez ve sosyal çevresi içinde de dar kalıplara sıkışacaktır. Bu dar kalıplar şöyle sıralanabilir:

1-Siyasal tutum ve davranışlarda,

2-Dayanışma ve yardımlaşma değerlerinde,

- 3-Örgütlenme ve örgütlülük bilincinde,
- 4-Benimsenen ve benimsenmeyen gelenek ve göreneklerde,
- 5-Eğitim -öğretim konusundaki tutum ve davranışlarda,
- 6-Bilgilenme ve bilgi edinme biçimlerinde,
- 7-Dini tutum ve davranışlarda,
- 8-Hak arama biçimlerinde,
- 9-Kadın- Erkek ilişkilerindeki tutum ve davranışlarda,
- 10-Toplumsal farklılıkları açıklama biçimlerinde (Mazlum 2010: 38).

Kısaca; kentleşme gibi kentlileşme ve benlik bilincinin oluşması da bir süreçtir. Belli bir mekân ve zamana göre sabit bir tanımlaması yoktur. Bu sebeple yapılan tanımlamalar belli bir süreçteki kentlilik bilinci ve kültürünü değil, genel özelliklerini yansıtacak şekilde ideal bir tip oluşturur. Bunun yanında kentlileşme kentte göçen toplulukların sosyal/kültürel sorunlarının yanında, ekonomik ve mesleki uyum açısından bütünleşme sürecidir (Karpat 2003: 82).

1.4- Kültürleşme

Kültürleşme kavramının toplumsal değişmesinin mekâna yansımaları olarak ele aldığı insan ve kültür kitabında, araştırma varsayımlarına ilişkin, sosyolojinin “toplumsal değişme” ve “kentleşme” kavramları, antropolojinin “kültürleşme” kavramıyla ilişkilendirilebilir. Antropolojide kültürleşmeyi Güvenç şöyle dile getirir:

“Kültürel yayılma süreciyle gelen maddi ve manevi öğelerle, başka kültürlerden birey ve grupların, belli bir kültürel etkileşime girmesi ve karmaşık (karşılıklı) etkileşim sonunda her ikisinin de değişmesi “olarak tanımlar (1999: 122).

Kültürleşme; iki ya da daha fazla kültürün birbirleri ile etkileşimi sonucu, birbirlerinden kendilerinde olmayan kültür öğelerini almaları ve bu öğelerin her biri kendine ait öğeler halini alır. Bu temaslar genellikle göç, komşuluk, ticaret gibi toplumsal süreçler yoluyla kazanılır (Aydın 2003: 537).

“Kültürleşme”, toplumsallaştırma anlamına gelen “kültürleme”nin tersi olan bir süreçtir. Kültürlemede insan kendi kültüründen öğrenirken, kültürleşmede farklı kültürlerden öğeler alır ve onlara da içinde yaşadığı kendi kültürlerinden verir. Örneğin Amerika’ya yerleşen Avrupalılar yeni kıtayı Avrupalılaştırırken, Amerika’da karşılaştığı yerli kültürlerin çoğunu da hızlı bir biçimde benimsemişlerdir.

Kültürleşme dört farklı şekilde gerçekleştirilebilir:

1-Bütünleşme (Entegrasyon): İlgili kültürün hem içinde bulunduğu örf, adetlerini ve kültürel kimliğini muhafaza etmesi hem de diğer topluluk(lar) ile ilişkilerini artırma çabasına girme durumudur. Bu, zor bir ilişki biçimidir. Bütünleşme eylemine girmiş kültür, bütünleşerek istenen kültür grubunun ön şartlarını benimsemek, değerlerini anlayıp yapmak durumundadır ve kendi değerlerini korumak zorundadır. AB’ye uyum süreci buna bir örnektir.

2- Asimilasyon: İlgili kültür diğer kültürler ile iletişim kurup bunu geliştirmek isterken kendi kültürel dokusu koruyamamaktadır. Kültürün direnç göstermemesi onun güçlü olmaması gibi, yeniliklere açık bir kültür olmasından da kaynaklanabilir.

Güvenç’e (1999: 122) göre:

“Kültürel özümseme (Assimilation); bir kültürel sistemin başka bir kültürel sistemi; giderek, kendine benzetmesi, kültürel egemenliği altına alması”dır.

Buna örnek Amerika kıtasındaki yerli kültürlerin ortadan kaldırılması gösterilebilir.

3-Ayrışma: İlgili kültürlerin kendi iç dinamiklerine dönmesi ve dışarı ile iletişimini asgari düzeyde tutmasıdır. Günümüzde örnek Kuzey Kore verilebilir.

4- Marjinalleşme: İlgili kültürün hem diğer kültürleri reddetmesi hem de kendine ait kültürü de korumak istememesi halidir. Örnek olarak Küba’yı gösterebiliriz.

Özellikle yoğun göç alan ve kentsel planlama yapılmadan, düzenlenmemiş, örgütsüz bir yaşantının hakim olduğu kentlerimizde “bütünleşme ve uyum”dan çok, “farklılaşma ve ayrışma” niteliğinde insan ilişkilerinin daha faal olduğunu söyleyebiliriz.

1.5- Toplumsal Değişme

Antropolojide sosyo-kültürel değişme sosyolojide ise toplumsal değişme olarak adlandırılmaktadır.

Toplumsal değişme konusu, sosyal bilimlerin en temel ilgi ve inceleme alanlarının başında gelir. Bilindiği üzere toplumsal değişme, sınırları bakımında oldukça geniştir. Bu nedenle toplumsal değişmeyi, topyekûn açıklamak oldukça zor, hatta olanaksızdır. Bu yüzden, toplumsal değişmenin belli görünümünü ele alarak açıklamak daha olası ve pratik olur. Çünkü toplumsal değişme üzerinde çalışanların sıkça belirttikleri gibi değişme; asla durmayan ve durdurulamayacak bir süreç olması nedeniyle bütünsel olarak açıklama güçlüğü olan bir alandır.

Değişim, hıza bağlı olarak, kurumların ve değerlerin karşılıklı ilişkilerinin sürmesi ve dengenin sağlanmasına iki süreç yardım eder. Bu iki süreç, toplumsal yapının hızlı ve yavaş değişen öğeleri arasında oluşan boşluğu doldurmaya ve buna bağlı olarak ortaya çıkan buhranı önleyerek bir denge durumu sağlar. Fakat değişimin kesin olmayan hızlı ve geniş çaplı olması ve iki temel yapının birbiriyle çarpışmaya başlaması durumunda, bu iki ana yapıda yabancı olan yeni kurum ve ilişkiler ortaya çıkmaya başlar. Yeni kurum ve ilişkilerin ortaya çıkış nedeni, değişimin hızlı bir biçimde olmasından kaynaklanır ve bu durum bütün ilişkiler sisteminin aynı zaman dilimi içinde yeni bir yapıya dönüşmesine mani olur. Böyle bir ortamda “tampon kurum-mekanizmalar” ortaya çıkar. Tampon mekanizmalar ne yeni ne de eski yapıya ait olan, fakat buhran ve karışıklıkları azaltan bir fonksiyon görürler (Kıray 2006: 329-330). Tampon mekanizmalar, farklılaşan toplumsal yapıyı oluşturan unsurlar arasındaki ilişkilerin sürmesi, sisteme uyum sağlayamayan unsurların ise ortadan kalkmasını sağlar.

Bu açıklamadan hareketle diyebiliriz ki toplumsal değişme en kapsamlı anlamda toplumsal yapının değişimidir. Toplumsal yapı toplulukların, grupların bir arada yaşama, çevresiyle arasındaki ilişkileri düzenleyen her türlü eylemin ürünüdür. Bu öğeler birbirinin değişmesi, ötekilerde de değişimin ve dönüşüme neden olur. Değişme

çevrede ve toplumda görülen farklılaşmadır ve aynı zamanda süreklilik gösteren bir süreçtir (Kocacık 2003: 130).

Kongar' a göre (2008: 130),

“Toplumsal değişme kavramının altında toplumu, insan toplumlarının tümünü biçimlendiren iki temel ilişki, ya da daha doğru bir deyişle iki temel çelişki yatmaktadır. Birinci temel çelişki insan-doğa çelişkisidir. Bunun sonucunda ortaya insan-insan çelişkisi çıkar.”

Sanayileşmenin bir sonucu olarak ortaya çıkan kentleşme olgusu, sosyolojik olarak toplumsal değişimin hem nedeni hem de sonucudur. Kentleşme sonucunda hem çevre (insan-doğa) ile hem de toplumla (insan-toplum) ve hem de kişilerle(insan-insan) olan ilişkileri kalıcı değişmiştir, değişmektedir.

Toplumsal değişmeyi etkileyen belli başlı etmenler vardır. Bu etmenleri şöyle özetleyebiliriz:

1-Coğrafi Etmenler: Doğada meydana gelen deprem, sel, iklim değişimleri, salgın hastalıklar, çevre ile nüfus arasındaki dengeyi bozar.

2-Teknolojik Etmenler: Teknoloji insan-doğa etkileşmesi sonucu ortaya çıkar ve toplumsal yapının önemli belirleyicilerindendir.

3-Kültürel Etmen: Toplumdaki bireylerin tutum, davranış ve düşüncelerinde meydana gelen farklılaşmalar, toplumsal değişmeye yol açar.

4-Nüfus Hareketi (Göç) Etmeni: Toplumdaki iç ve dış göçler, nüfusun artışı veya azalması ile bunlara etki eden faktörler, kentleşme gibi olaylar toplumsal değişmeye yol açan etmenler olarak sayılır.

5-Toplumla Çevredeki Etmenler: Dış dünya etkileri, savaşlar, siyasal anlaşmalarda toplumda yaşayanların yaşamlarını etkileyerek değişmeye yol açabilirler (Kocacık 2003: 131-132).

Toplumsal değişmeye tesir eden genel etmenler; özetle şöyle formüle edebiliriz:

- Ekonomik gelişmeler
- Şehirleşme

- Turizm hareketleri
- Endüstrileşme
- Savaşlar
- Doğal olaylar

1.6- Kır –Köy Kavramlarının Tanımlanması

1.6.1- Köy Kavramının Tanımı

Kent Bilim Terimleri sözlüğünde köyü, Keleş, “Yönetim durumu toplumsal ve ekonomik özellikleri ya da nüfus yoğunluğu yönünden kentten edilen, genellikle tarımsal uğraşta bulunmak gibi işlevlerle ayrımlaşan ve belirlenen konutları ve öteki yapıları bu yaşamı yansıtan yerleşme birimi” (1998: 93) olarak tanımlamıştır.

Köy Kanunu ise iki farklı maddesinde iki farklı kıstas ile ayrı tanımlar vermektedir. Kanunun 1. maddesinde “Nüfusu iki binden aşağı yurlara (köy) denir. 2. maddesinde, “cami, mektep, otlak, yaylak, baltalık gibi ortak malları bulunan ve toplu veya dağınık evlerde oturan insanlar, bağ, bahçe ve tarlalarıyla birlikte bir köy teşkil ederler” (Köy kanunu) demektedir.

Görüleceği üzere köy idari, nüfus ya da sosyolojik birimlere göre bir kırsal yerleşim birimi ve bu çeşit yerleşmelerin ortak adı verilmiştir.

Sosyolojik kıstaslar içerisinde köyü, iş bölümünün gelişmediği, ekonomik gelirini tarımla sağlayan, aile biçimi olarak büyük bir oranda geniş aile tipini yaygın olduğu ve yüz yüze komşuluk ilişkilerinin devam ettiği, bu bakımdan kentsel topluluklardan ayrılan yerleşme olarak tanımlanır (Geray, 1985: 17).

Köyler, genellikle tarımla uğraşan, içinde buldukları toplum bütünlüğü ile ortak çıkarları az olan ve sınırlı ölçüde eş güdülmüş bulunan, birbirleri karşısında da güçlü özerklik eğilimleri gösteren, toplumsal çevreden çok doğal çevre ile yoğun ilişkiler içinde bulunan birkaç düzine ile birkaç yüz arasında değişen sayıda hanelerden kurulu, belli bir özenle korunan sınırları bulunan topluluklardır.

Bu tanım, köy topluluklarını anlamamızı sağlayacak temelin; a) üretim yapısı, b) toplum bütünü ile örgensel bağlar oluşturma ve c) bütünleşme derecesi olduğunu

göstermektedir. Köylerin yerleşme özellikleri yönünden genel olarak dört biçimi vardır. Bunlar:

- a)Toplu köyler
- b)Dağınık köyler
- c)Hat köyler
- d)Daire köyler

1-Toplu Köyler: Bunlar, köy evlerinin arazi üzerinde bir noktada toplandığı, arazi ve meraların çevrelere doğru yayıldığı ulaşım olanakları ve hizmetler yönünden daha avantajlı olan köylerdir.

2-Dağınık Köyler: Geniş bir arazi üzerine kurulmuş köylerdir. Özellikle dağınık yörelerde rastlanır. Köy ailesi ile arazi ilişkileri yakındır, fakat diğer köylerle ilişki zayıftır.

3-Hat Köyleri: Köy evleri ya yolun iki tarafına veya bir nehrin iki kıyısına (belli bir hat üzerinde) sıralanmıştır.

4-Daire Köyler: Evler bir daire çemberi etrafında sıralanmıştır. Evlerden itibaren arazi gerilere doğru kama biçiminde yayılır (Kocacık, 2003: 153-154).

1.6.2- Kır Kavramının Tanımı

İlk bakışta kır ve köy kelimeleri arasındaki benzerlik birbirine çok yakın ve zaman zaman birbirleri yerine de kullanıldığı görülmekle birlikte bu iki kavramın arasında önemli farklılıklar vardır. Her şeyden önce bu iki kelimenin etimolojik kaynağı farklıdır.

Kır, köken olarak Türkçe bir sözcüktür. Köy ise Fransızca kaynaklı, Farsçadan dilimize geçmiş, gerek şekli, gerekse anlam olarak az çok değişime uğramış bir sözcüktür. Farsça “mahalle sokak” anlamına gelen “köy” sözcüğü Türkçede fonetik olarak değişerek “köy” şekline girmiş, anlam olarak değişerek bugünkü anlamını kazanmıştır.

Kır, ise “köy”ün zıttı değil, ancak onu da kapsayan bir kavramdır. Kır; kentin dışı, çoğu düz alanlar, yerler anlamında kullanıldığı gibi, verimi olmayan veya az olan, kıraç alanların genel adı olarak da kullanılmaktadır.

Kent Bilim Terimleri sözlüğünde kırsal alan, “üretim etkinlikleri tarıma dayalı olan kırsal nüfusun yaşadığı ve çalıştığı alan” olarak; kırsal topluluk ise, “genellikle köylerde yaşayan, anakentlerin daha tümüyle kentleşmemiş komşu alanlarında da görülen, başat çalışma alanı tarım ve hayvancılık olan, yüz yüze ilişkilerin sürüp gittiği, iş bölümü ve uzmanlaşmanın gelişmemiş olduğu insan topluluğu” (Keleş, 1998: 85-86) olarak ifade edilmektedir.

Görüldüğü gibi köy ve kır kavramları birçok yerde kesişmekle birlikte önemli farklılıklar taşımaktadır. Köy, bir kırsal yerleşim biriminin ve belli koşullarda bu yerleşim birimine ait toprakların genel adı olarak tanımlanırken; kır ise, kentsel yerleşim alanı sınırları dışında kalan, köyü de içine alan yerleşim yerlerinin ve alanlarının ortak adı olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte, köyler kırsal yerleşimlerin en karakteristik ve yaygın biçimi olması nedeniyle büyük bir çoğunlukla kırı temsil etmektedir. Bu sebepten ötürü “Kırsal Türkiye” denilince sosyolojik yönden köylük yerlerin olduğunu Türkiye kesimi anlaşılmaktadır (Kurt, 2003: 14).

1.7- Gecekondu

Ketlerin imar planı oluşmayan kenar bölgelerinde meydana gelmiş mahallelerde yer alan konutlardır. Belediyelerden izin almadan çok kısa bir zamanda yapılmaları nedeniyle, Türkiye’de “gecekondu” adı verilen konut şekli; kırsal alanlardan kente göçenlerin ürettiği bir konut şeklidir. Bununla birlikte gecekondu, kurumsal ve modern kent hayatına ait olmayan lakin kentte doğması sebebiyle kentli olan yeni kültürel özellikleri ve yönelimlerin kaynağıdır (Emiroğlu, Aydın 2003: 323).

Kıray’a göre gecekonduyu tanımlamak gerekirse;

“kırsal bölgelerden gelenlerin, merkezi iş mntıklarına daha yakın geçiş mntıklarında kısa bir müddet kiracı olarak kaldıktan sonra şehrin çevresinde ya da hemen köyden gelir gelmez kendine ait olmayan çok

kere meyilli boş bir arazi ya da yeniden yaparak ya da aynı şartlarda inşa edilmiş eski gecekonduyu alarak oraya taşınmaktadır” (2007: 22).

Kendi tapulu arsası olmamasına rağmen, üzerinde bulunduğu arsaya konut yapan kişilerin, polis veya jandarma işe karışmadan bunu bitirilerek (bitirebilmek) amacıyla, büyük çoğunlukla geceleri çok hızlı bir şekilde, ortaya çıkan konut biçimlerine gecekondular denmektedir (Kongar 2010: 562).

Keleş, gecekonduyu;

“bayındırlık ve yapı kurallarına aykırı olarak gerçek ya da tüzel, kamusal ve özel kişilerin toprakları üzerine, toprak iyesinin (sahibinin), istenç ve bilgisi dışında, amansız olarak yapılan, barınma gereksinimleri devletçe ve kent yönetimlerince karşılanmayan yoksul ya da dar gelirli ailelerin yaşadığı barınak türü” olarak tanımlanmaktadır (Akt. Ertürk 1997: 212).

Gecekondular, imar yasalarına karşıt olarak, çoğu zaman ilkel, kamu kuruluşları tarafından denetimsiz ve sağlık koşullarından mahrum, acele yapılmış konutlara verilen addır (Bulut 2005: 32).

1966 yılında çıkmış olan 775 sayılı Gecekondular Kanunu’na göre, gecekondular “İmar ve yapı kanunlarına aykırı olarak, başkalarına ait arsa veya araziler üzerinde ve sahibinin rızası olmaksızın yapılmış yapı” şeklinde tanımlanmaktadır. Buna göre, bir yapının gecekondular olarak değerlendirilebilmesi için şunlar gerekir:

- (a) Yapının, imar ve yapı kurallarına aykırı olarak yapılması gerekir.
- (b) Yapının, başkalarına ait arsa veya arazi üzerine yapılmış olması gerekir.
- (c) Yapının, işgal edilen arsa veya arazinin sahibinin rızası dışında yapılmış olması gerekir (Şahin 2015: 281).

Gecekonduların toplum bilimsel açıdan yapılan tanımları, yukarıda belirttiğimiz hukuki tanıma toplum bilimsel öğeler eklenerek yapılmıştır.

Toplum bilimsel açıdan gecekonduların şu tanımları yapılmaktadır; Gecekondular bir takım kişilere, çoğunlukla kendi tabuları olmayan arsalar üzerine, kısa sürede kamu denetçilerinin izni olmadan, imar kanunlarına aykırı ve sağlık şartlarından yoksun olarak yapılan yapılardır (Erkan 2004: 130).

Aynı yaklaşımla yapılan başka bir tanımda Önder gecekonduyu şöyle tanımlamaktadır;

“kentten planlanmış, alt yapısı tamamlanmamış kesimlerinde yerleşme geliri hiçbir biçimde yerli olmayanlarca, kent çevresindeki ya da kente yakın ve henüz kentleşmemiş topraklar üzerinde barınma gereksinimlerini gidermek amacıyla kendi olanaklarıyla kurdukları konutlar olarak tanımlıyor” (Şenyapıcı 1978: 85).

Bununla birlikte; gecekondular kentlerin eski ve yeni kesimleri arasında hem manevi (tinsel) hem de maddi (özdeksel) manada, hareket halindeki bölgeleri oluştururlar. Çoğu benzer görünümlü bir katlı, bir odalı, müstakil bahçeli; bahçeleri içerisinde kümesi, ahşap eklentileri olan barınaklardır. İçlerinde 25-30 yıllık olup kentten bir bütünü haline gelmiş olanların bulunduğu gibi, kente yeni yerleşmiş olanların yeni inşa edilmiş olanlar da vardır (Keleş 2015: 517).

2. BÖLÜM

ARŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

2.1- Kentleşme Kuramları

Kuram, olguların nedenlerini, bu olguların bir düzen içinde oluşup oluşmadıklarını, aralarındaki nedensel ilişkileri saptamaya ve bunların varsa bağlı oldukları birtakım yasaları ortaya çıkarmaya çalışan düşünce sistemleri, birlikleri olarak tanımlanır.

Konu kent ve kentleşme olunca bir kent bilimi kuramının, kentlerin nasıl ve ne amaçla kuruldukları, kentleri meydana getiren öğelerin neler olduğu, bu yaşam birimlerinin nasıl büyüdüğü, hangi tür ilişki biçimi olduğu ve yaşam tarzları hakkında açıklama yapması beklenir (Keleş 1984: 51).

Bu çerçevede kentleşme kuramlarından beklenen birincil fonksiyon; tarihsel süreç içerisinde oluşan kentlerde, üretim ilişkilerinin kentlerin oluşumuna etkisi ve kentlerin toplumsal yapının gelişim ve değişimindeki etkisini açıklamaya çalışmasıdır. Bununla beraber bu kuramlardan beklenen ikincil fonksiyon da sahip olunan verilerden hareketle olayların gelecekte nasıl değişeceği ve ne tür gelişime uğrayacağı hakkında bilgi vermesidir.

Bu iki temel fonksiyonu kent konusuna uyguladığımızda, birinci fonksiyon kentlerin neden ve nasıl oluşup geliştiğini, kent planlamasının bu süreçteki işlevini açıklamaya çalışırken; ikincil fonksiyon da hedeflere ulaşmak için uyulması gereken kurallar ve gerekli yol ve tekniklerin neler olduğu hakkında bilgi vermektedir.

Bilimin her alanında olduğu gibi kent kuramlarının da belli yeterlilik ölçütleri ve koşullarına uygun olması gerekir. Bu açıdan kent kuramlarının aşağıdaki özelliklere sahip olması gerekir:

- 1- Kuram, kentlerin oluşum, değişim ve gelişimlerini açıklayabilecek şekilde geliştirilebilir olmalıdır.
- 2- Kanıtlanmaya ve denenmeye yönelik verilere dayandırılmalıdır.
- 3- Kendi içinde tutarlığı bulunması gerekir.

4- Kuramdaki örnekler yaşamdan alınmalıdır (Erkan 2004: 218).

Kentlerin oluşumu ve gelişimi ilgili kuramlar kentlerle ya da kentlerin planlanmasıyla ilgilidir. Yani kentlerin yapısını açıklayan kuramlar betimsel, planlamayla ilgili kuramlar geleceği hesaba katarak kentlerin nasıl olması gerektiğine odaklanırlar. Kent planlamasıyla ilgili iki özellik vardır:

- 1- Kent planlamasının, farklı toplumsal çıkarlara göre oluştuğu iddia edilmektedir.
- 2- Planlama, kent örgütleri yoluyla toplumsal ve ekonomik örgütlerin karşı karşıya kaldığı paradoksların uzlaştırıldığı kentsel bir siyasi süreçtir (Castells 1997: 112).

Kent, kentleşme, kentleşme üzerine açıklama yapan bütün kuramlar her ne kadar farklı bir temele sahip olsa da, bu kuramlar temelde iki kategoride toplanır:

- 1- Geleneksel (Klasik) Kuramlar,
- 2- Çağdaş Kuramlar,

2.1.1- Geleneksel Kuramlar

Geleneksel kuramların odak noktası kentlerin yapısıdır. Kentlerin bilimsel ve çevresel niteliklerini ön plana çıkararak betimsel açıklama yaparlar. Kuramların tümünde, kentlerin ekolojik olarak büyümesi ön plandadır, kentsel gelişmeyi etkileyen dışsal öğeler ve kentlere dair planlı girişimler genelde dikkate alınmaz (Erkan 2004: 219).

Bu kuramların geleneksel olarak sınıflandırılmasının nedeni, genelde II. Dünya Savaşı'nda ortaya çıkmaları ve o dönemde oluşan kentleri açıklama çalışmalarından kaynaklanmaktadır. Geleneksel kuramlar 4 başlık altında sıralanabilir:

2.1.1.1- Ortak Merkezli (Özekli) Çember Kuramı

Bu model, günümüzde 'Burgess Tipolojisi' olarak da bilinmektedir. Bu tipoloji Chicago kenti için oluşturulan 'halkalar tipi şehir' olması kuramın ortak merkezli çemberler/halkalar kuramı olarak anılmasına neden olmuştur

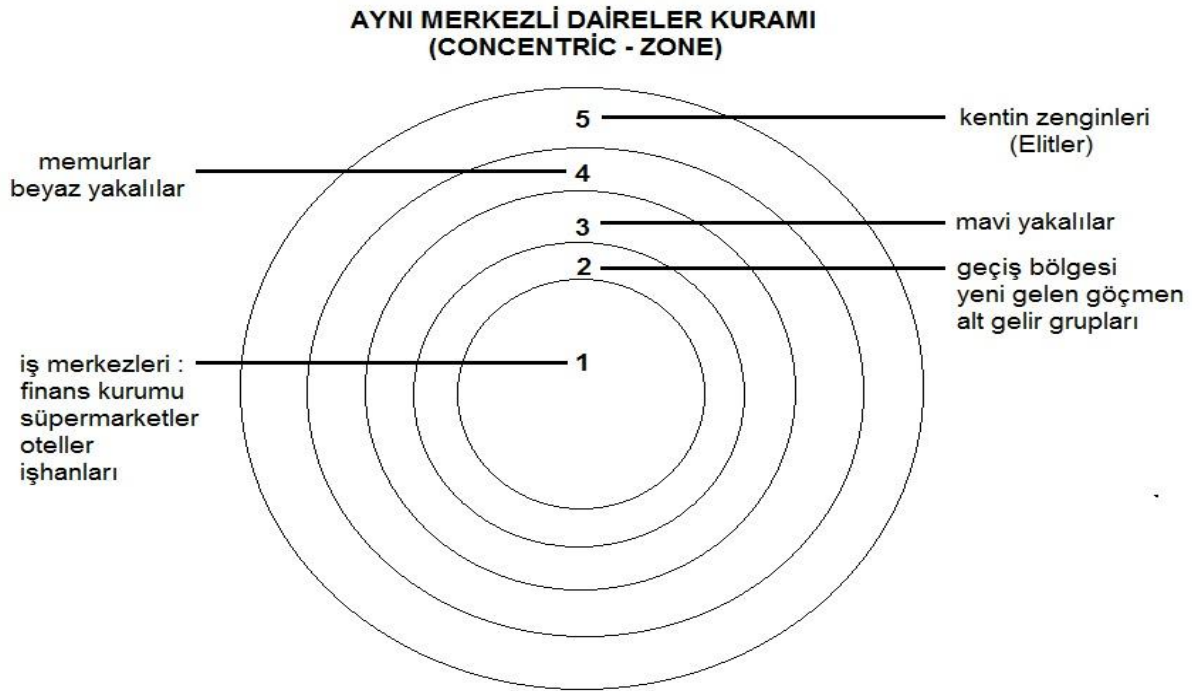
Burgess ve Park'a göre:

“Ekolojik ve ekonomik kuvvetler; doğal olarak, kültürel kuvvetlerin işlenmesinin temelidir. Kültür, grubun toplumsal mirası olarak hem bir yere özgü yerelliği hem de değişken olmayan, sabit bir toplumsal durumu

gösterir. Chicago, tıpkı diğer büyük şehirler gibi, kültürel topluluklara sahiptir. Bunların hepsi yerel bir alana sahip olmasa bile, hepsinin yerel bir merkezi vardır(2015:201)”.

Ekolojik yaklaşım olarak da anılan bu bakış açısına göre, canlıların birbirleriyle olan ilişkilerinin yaşam alanlarını düzenlemesine benzer olarak, kentteki bireylerin yaşamlarını devam ettirebilmek için ilişki kurmaları, yardımlaşma ve dayanışma içinde olmaları veya tam tersi çatışma halinde olmaları kentin yapısını büyük ölçüde etkiler. Bu durumda kent doğal bir şekilde, sanayi, eğlence, dinlenme, işyeri ve oturma fonksiyonlarını yerine getirecek bölgelere ayrılır (Duru-Alkan 2002: 11). Bu kurama göre, kentlerin içyapısı, ortak merkezli, iç içe çemberlerin birbirinden ayırdığı fonksiyonel bölgelerden oluşur. Bu bölgeler şunlardır:

Şekil 1- Aynı Merkezli Daire Kuramı

1- Merkezi iş ve ticaret bölgesi: Bu bölge toptan satış mekânlarının bulunduğu, ticaret, taşımacılık, toplumsal ve kentsel hayata odaklanılan alandır. Toptan satış mağazalarının şubeleri, bankalar, oteller, kulüpler, müzeler, dükkânlar, tiyatrolar bu bölgede yer almaktadır.

2-Geçiş bölgesi: Birinci çemberdeki kent merkezini, niteliksel açıdan daha elverişsiz çevreleyen oturma bölgeleridir. Bu bölgede yoksulluğun ve olumsuz yaşam

koşullarının egemen olduğu gecekondu mahalleri, küçük çaplı imalathaneler, kiralık konutlar ve iş yapıları bu bölgede bulunmaktadır.

3-İşçilerin oturdukları bölge: Bu bölgede çoğunlukla sanayi sektöründe çalışan işçiler oturur. Bu işçiler, geçiş bölgesinden kaçmışlardır ve çalıştıkları yerlere kolayca ulaşmak isterler. Ayrıca işçilerle beraber göçmenler de bu bölgeyi tercih ederler.

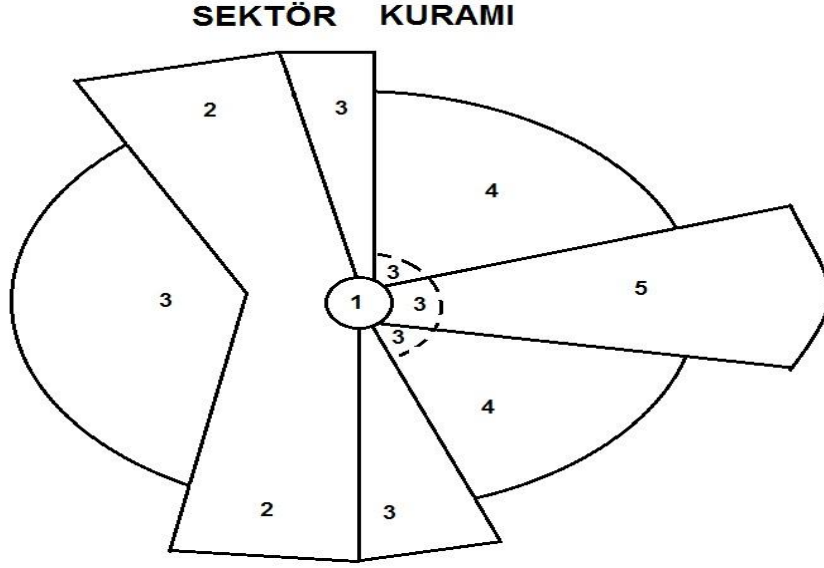
4-Daha iyi konutların olduğu bölge: Bu bölgede sosyo-ekonomik açıdan üst gelir gruplarına ait apartman ve müstakil lüks konutlar bulunmaktadır.

5-Yöre kentler (Banliyöler): Bu bölge çoğunlukla kent sınırlarının dışında kalan, uydu kent alanlarında ya da banliyölerde, üst sınıfların oturduğu konutlarda hızlı ulaşım yolları güzergâhında gelişen yerlerdir (Harris ve Ullman 2002: 66).

2.1.1.2- Dilimler Kuramı

Çok Kesitli Şehir Tipi Kuramı olarak da anılan bu kuram, oturma bölgelerinin içyapısıyla ilgilenir ve kenti ayrı parçalardan oluşan bir bütün olarak görür. Bu kurama göre kentlerin büyümesi, ana ulaşım yolları güzergâhında bulunan şehrin geleceğini ve çevredeki kentlerin de bu olaya göre dağılım göstereceğini savunur. Kentin yıldız şekline gelmesine en az karşı koyan yönler doğru, ancak öyle de olsa çemberin merkezden çevreye doğru uzanan halkalar halinde gelişeceğini, bu halkalar da kentin farklı işlevlerinin giderilmesine yardımcı olduğunu ileri sürer (Keleş 1984: 54). Farklı gelir gruplarına ya da farklı sınıf ve tabakalara mensup olanlar, birbirlerinden farklı kent bölgelerinde yaşarlar ve gelirlerindeki artış sonucu aynı grup içinde merkezden çevreye doğru konum değiştirirler (İsbir 1991: 137). Kentin sosyo-ekonomik görünümünü, ana ulaşım yolları üzerinde bulunan orta ve üst sınıftaki bireyler oluşturmaktadır.

Şekil 2- Sektör Kuramı

Dilimler (sektörler) :

1. İş Merkezleri Bölgesi
2. Toptancı ve İmalat Sanayi Bölgesi
3. İşçi Yerleşim Bölgesi
4. Orta sınıf ve Memur yerleşim Bölgesi
5. Üst Sınıf Yerleşim Bölgesi

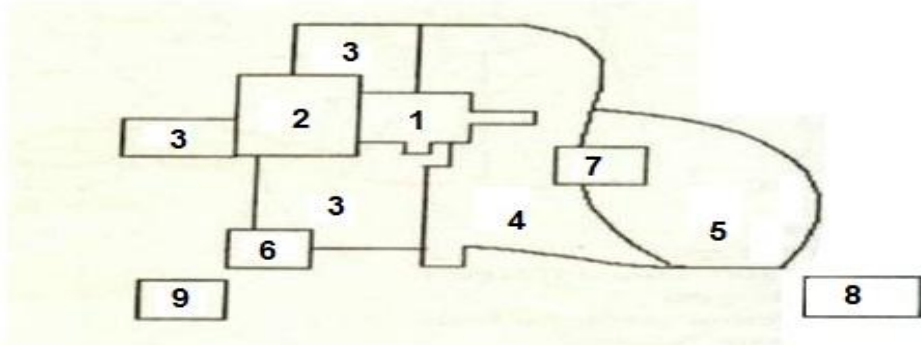
Kurama göre kent, beş ayrı dilimden/ halkadan oluşan bir bütündür. Merkezi yani birinci alanı çoğunlukla iş ve ticaret bölgesi oluşturur. İkinci halkada toptancılık ve imalat sanayi şeklinde hafif sanayi kuruluşları bulunmaktadır. Bu alanda düşük standartlarda oturma alanları görülmektedir. Üçüncü halkada, geçmişte zenginler oturmuşlar ancak burayı terk etmeleri üzerine şu anda alt gelir sınıftakiler ikamet etmektedirler. Bu alan, genellikle sanayi bölgesine yakındır. Dördüncü ve besinci halkada ise yüksek ve orta gelir sınıftakiler yer almaktadır (Keleş 1993: 85-86).

Bu kuramın gerek toplumbilim gerekse kent bilim açısından önemi az gelişmiş ülke kentlerinin yapısına, ortak merkezli çemberler kuramından daha fazla uyan nitelikler taşıması ve topraktan yararlanma biçimlerinin temel düzenindeki değişimleri daha açıklayıcı olmasından ileri gelmektedir.

2.1.1.3- Çok (Birden Fazla) Merkezli Büyüme Kuramı

Bu kuram, daha önce sözü edilen iki kuramın eksikliklerini gidermek amacıyla ve kentlerdeki sınıfsal tabakaların görmezden gelinmesi, farklı kentlerin sosyo-ekonomik yapıları ve gelişim hızlarının düşünülmemesi çerçevesinde önceki kuramlara yöneltilen eleştirilerin göz önüne alınarak oluşturulmuştur (Erkan 2004: 222). Dilimler kuramı topraktan yararlanma şekli hakkında Ortak Merkezli Çemberler Kuramı'na göre daha ayrıntılı olarak incelese de belli eksiklikleri içinde barındırıyordu. Bu kurama göre kentteki gelişmeler, tek bir merkezde değil, birkaç farklı çekirdeğin çevresinde gerçekleşir. Bu çekirdekler, bazı kentlerde kentin doğuşundan itibaren var olduğu gibi, bazı kentlerde de, kentler geliştikçe, sonradan oluşmuş olabilirler. Bu çekirdeklerin sayıları, büyüklük ve birbirilerine mesafeleri kentten kente değişmekle beraber, bir kent ne kadar büyükse, sahip olduğu çekirdek sayısı da o kadar fazladır.

Şekil 3- Kentin Merkezleri

Kentin merkezleri

1. Merkezi İş ve ticaret Bölgesi
2. Toptancı ve Hafif İmalat Sanayi Bölgesi
3. Alt sınıf Yerleşim Bölgesi
4. Orta sınıf Yerleşim Bölgesi
5. Üst Sınıf Yerleşim Bölgesi
6. Ağır İmalat Sanayi Bölgesi
7. Merkezden Uzak Gelişen İş Merkezi
8. Yerleşim Banliyösü (Suburb)
9. Endüstriyel Banliyö

2.1.1.4- Merkez(i)leşen Yerler Kuramı

Bu kuram, her ne kadar geleneksel kuramlar sınıflamasında yer alsada aslında günümüz kentlerinin kentsel yapı ve oluşumlarının açıklanmasında yararlanılan bir kuramdır. Walter Christaller'in oluşturduğu bu kuramda anlatılmak istenen şudur; bir kentin büyümesi, kentteki hizmet fonksiyonlarının uzmanlaşmasına bağlı olmakla birlikte aynı zamanda merkezîleşen bir yerin büyüme hızını, kent hizmetlerine olan talep oranı da belirler (Keleş 1993: 89).

Kentleşme ve kent bilim açısından genel özellik taşıyan bu kurama göre, bir kentin asıl görevi, kenti çevreleyen art bölgelere hizmet merkezi olmaktır. Bu açıdan kentler, çevrelerine takdim ettikleri hizmetlerin içeriği ve faydalarına göre sıralama yapılabilir. Kentlerin çevrelerine sundukları hizmetlere ne kadar çok talep artarsa o kadar büyüüp gelişirler (Keleş 1984: 57). Teorik olarak merkezîleşen her yerin, hizmet ulaştırılan yerin merkezinde olması ve bu yerleşme birimlerinin halkalar halinde olması gerekir. Böylece oluşan dairesel ticaret alanları, büyükten küçüğe doğru sıralanmış ve iç içe geçmiş kentsel kademelenme oluştururlar (Erkan 2004: 223). En içteki kentlerde, diğerlerine oranla daha fazla uzmanlaşmış hizmet ve faaliyetler bulunmaktadır. Aynı kademede bulunan yerler ise, eşit büyüklükteki altıgenler biçiminde iç içe bulunmakta ve dairesel pozisyondaki hizmet alanlarının sınırları arasında hizmet kopukluğunun oluşmasına engel olmaktadır (Keleş 1993: 90).

Geleneksel kuramlar günümüzde etkinliklerini ciddi ölçüde yitirmiş durumdadırlar. Bunun en büyük nedeni II. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan kentleşme sürecine çözüm olarak ortaya çıkmalarından kaynaklanmaktadır. Dört başlık altında incelenen bu kuramlar bazen bir önceki kuramın eksikliklerini gidermek için ortaya çıksada, özünde tümü kentlerin morfolojik yanlarına vurgu yapan ekolojik ve biyolojik özellikler taşırlar. Kentleri organizmaya benzeterek açıklayama çalışırlar. Yöneltilebilecek en önemli eleştiri kentlerin, sadece morfolojik özelliklere sahip olmadığı, kentin kendine özgü ilişki ve değerler örüntüsüne sahip olduğu ve kentlerin aynı zamanda sosyal ilişki ağlarından oluştuğu noktasıdır.

2.1.2- Modern (Çağdaş) Kuramlar

Bu kuramlar, genellikle ‘kent planlamacıları kuramları’ olarak da bilinir. Geleneksel kuramlar kentin fiziksel özelliklerine vurgu yaparken, modern kuramlar kentin fiziksel yapısına vurgu yapmakla birlikte ağırlıklı olarak kente özgü ilişkiler üzerinde dururlar. Kentin kuruluşu, büyümesi, gelişmesi, ilişki ve iletişim biçimleri, davranış kalıpları, tüketim alışkanlıkları gibi konuları incelerler. Modern kuramlar için kentin kendisi *nesne*, kente özgü ilişkiler biçimi *özne*’dir denilebilir.

Kenti, *büyüme ve iletişim biçimleri* açısından ele alan yaklaşıma göre, kent, içinde insanların birbirleriyle haberleşmek zorunda olduklarını ve bu zorunlu haberleşmeden doğan bir etkileşim ile açıklamaya çalışır. Bu görüşe göre, “günümüzde, bu etkileşimi sağlayan başlıca araçlar ve ortam, ulaşım ve iletişim teknolojisindeki gelişmelerin ürünüdür. Bunlar, bir yandan, yüz yüze etkileşim zorunluluğunu giderek ortadan kaldırmakta; bir yandan da, ulaşım hacminin artması ve ulaşım sistemleri yoluyla etkileşim olanaklarını sınırlamaktadır. Bunun bir sonucu olarak, ulaştırmanın belli ölçülerde yerini alan haberleşme, kentlerin incelenmesinde gittikçe artan bir rol oynamaktadır”. Bu kuramın bir diğer iddiası ise, iletişim akımlarının özünü oluşturan haberlerden yararlanarak, kent yaşamını benzetim yoluyla temsil ettirme olanağının bulunduğuudur.

Kenti, *insan ilişkilerine* dayanarak açıklamaya çalışan yaklaşım ise, birinci modele oranla daha geniş açıdan yeni bir bakış açısı getirmektedir. Bu yaklaşımda, toplulukta yaşayan bireylerin arasındaki ilişkiler, belli bir mekâna bağlı ya da bağlı olmadan da özgür bir şekilde oluşma biçimlerine göre ‘mekâna bağlı topluluk’ ya da ‘mekândan bağımsız topluluk’ olarak adlandırılmaktadır (Keleş1984: 61).

Mekândan bağımsız toplulukların belirli bir fiziksel çerçevesi yoktur. Topluluktaki iletişim içerisinde olan üyeler arasında heterojen bir yapı vardır. Uzmanlaşmanın yeteri kadar gelişmediği toplumsal yapılarda etkileşim kısa mesafelerle gerçekleşmekte iken, mekândan bağımsız topluluklarda yeni etkileşim bağları, menfaat ilişkileri, birlikleri ve dostlukların farklı şekilde kurulduğu görülmektedir. Bu açıdan, insanlar farklı kent alanlarında bulunsalar da karşılıklı iletişimin unsuru olarak kabul edilir. Bireylerin her aktivitesi mekâna bağlı kentte bulunmaz. Her birey toplumdaki

konumuna göre oluşturdıkları toplulukların farklı nitelik ve büyüklüğe sahiptir ayrıca işleriyle bağlantısı olmasa da farklı topluluklara katılma oranı fazladır (Keleş 1984: 61, Erkan 2004: 225).

Kenti, *kent biçimi* ile açıklamaya çalışan kurama göre kenti başlıca iki ögenin oluşturduğu bir sistem olarak görür. Bu iki öge, *insan gereksinimlerine göre uydurulmuş mekân* ve *insan ve mal akımlarıdır*. Bu yaklaşımın temel çıkış noktası, kurduğu sistem içinde kent biçiminin çözümlenmesi yapılmakta, takiben amaçlar belirlenmekte ve bunu her ikisi arasındaki ilişkilerin incelenmesi izlemektedir.

Kenti, kent biçimine dayanan yaklaşımla açıklamaya çalışan bu model farklı kent biçimlerini sınıflandırırken 6 temel ölçüt kullanmaktadır. Bunlar:

a- Özyapı (karakter),

b- Büyüklük,

c- Yoğunluk,

d- Doku özellikleri,

e- Merkezleşme eğilimleri,

f- Mekândaki genel dağılım biçimleridir (Keleş 1984: 62). Özetle bu model, kentin yapısını inceleme konusu olarak almakta, ancak kentin nasıl büyüdüğünden çok, kentlerin geleceği hakkında yapılacak planlamalar üzerine yoğunlaşmaktadır.

Bir başka yaklaşım kenti *ulaşılabilirlik* ile açıklamaya çalışır. Nerede ise bütün yaklaşımlar ulaşım olanakları ile kentin yapısı ve değişip gelişmesi arasında ilişki kurmaktadır. Ulaşılabilirlik kavramını odak noktası alan yaklaşım ise, insanların etkileşim halinde olması uzaklık engelini ortadan kaldırdığını farz ederek, etkileşimi kentsel yapının ana unsuru olarak görür. Özetle kent yapısını anlatan bu kuram, bir sistemin dışsal görünüşüne yoğunlaşsa da ayırt edici özelliği, kentsel faaliyetlerin kuruluş yerine taşıma işlevinin faaliyetlerine önem vermesidir.

Bu alandaki son yaklaşım kent yapısını *karar çözümlenmesi* ile açıklayan yaklaşımdır. Bu yaklaşıma göre, bir kent kuramında bir araya getiren unsur, değerler sistemi, davranış biçimi ve bunların sonuçlarına dayanan kavramsal bir yapıdır. İnsanlar

iletişim ihtiyaçlarını karşılamak için, dünya üzerinde belirli yerlerde kümelenme eğiliminde bulunurlar ve bir davranış Şekli olarak iletişim, insanlar ve kurumlar arasındaki karışık etkileşimlerden ortaya çıkar. Bu yaklaşıma göre, kent planlaması ve toprağın nasıl kullanılacağı ilgili kararlar, ilk başta büyümeyi etkileyen kararlar, daha sonra da bu kararlara dayanan, çok sayıda özel ve resmi ikincil kararlar verilmektedir (Keleş 1984: 66-67).

3. BÖLÜM

KENT KÜLTÜRÜ ve KENTLEŞMENİN AİLEYE ETKİSİ

3.1- Türkiye’de Kent Kültürü

3.1.1.- Kent-Kültür İlişkisi

İçinde bulunduğumuz zaman diliminde pek çok kentte, düzen yerine kargaşa, eşitlik yerine adaletsizlik, özgürlük yerine esir olma görülmektedir. Kentlerdeki değişim toplumsal gelişmeden ziyade “değerlerin yitişi” (Mutlu, Batmaz 2013: 32) olarak görüldüğü tespitinden hareket ederek, içinde bulunulan sürecin, kentlerin tarihsel görevine uygun olmadığı ve bundan dolayı da sorgulanması gerektiği ortadadır. Yukarıda öne sürüldüğü gibi neden-sonuç ilişkisi bağlamında sorgulama ve çözüm arayışları, ilk olarak kent tarihini tekrar düşünmeyi ve “kentli” olarak tanımlanan bireyin özelliklerini yeniden yapılandırmayı gerektirmektedir.

Kentsel krizin çözümü, birey tarafından yaşanan mekânın anlamlı ve algılanabilir oluşuma bağlıdır. Coğrafyacılar ve çevre psikologlarına göre “biz kimiz?” sorusu “neredeyiz biz?” sorusuyla yakından ilişkilidir. Esasen sosyal psikologlar tarafından rutin olarak araştırılan birçok sosyal kategori (grup, toplum, etnik kent ya da ulus-devlet gibi), kaçınılmaz biçimde “yer”le ilişkilidir. Buradan hareketle “yerlerin anlamları”, “yer kimliği”, “yere bağlılık” ve “kültür” olguları, kentlilik sorunsalında önemli yer tutmaktadır (Göregenli 2010: 17-27). Söz konusu olguları içeren “kentli kimlik” oluşturma çabaları ve bu kimliğe uygun davranışlar sergileyen bireylerin çoğalması, kentlerin daha yaşanılabilir mekânlara dönüştürülmesini hızlandıracaktır.

Daha ilkel halk kültürüyle ilgilenen Robert Redfield adlı bilge bir araştırmacıya ait olan, “İnsanın yeniden yaratılması kentin işiydi”.

Bu gözlem, pek çok sosyolog ve psikologlardan daha derine iner. İlkel topluluklar da insanı yeniden yaratmıştı elbette, fakat herkes için ortak olan kendilerine özgü kalıp keşfettikten sonra, daha başka değişikliklere(i) engellemeye veya atlatmaya

çalışmışlardı. Buna karşılık, benliklerin yaratılması ve yeniden yaratılması kentin temel işlevlerinden biriydi (Mumford 2013: 152-153).

3.1.2- Kent Kültürünün Nitelikleri

Kent kültürü, kentsel yaşamı düzenleyen yazılı olmayan toplumsal kurallar bütünü olarak nitelendirilebilir. Kavramın bu tür bir boyut kazanmasında Batı kültürünün etkisi olduğu söylenebilir. Bu varsayım, Doğu İslam Uygarlığında kent kültürünün görülmediği anlamını içermez. İslam kenti ve ona dair kent kültürü var olan bir gerçekliktir (Alada 2008: 23-25). Bununla birlikte, bireyi merkez alan bir kent kültür anlayışı Batı kültürünün oluşturduğu üründür.

Kent kültürü, kente özgü ve bu çerçevede bir kültürden farklı özellikler gösteren bir kültürel durumu ifade eder. Bu yönüyle egemen kent kültürü anlayışının Batı (Yunan-Roma geleneği) merkezli olarak algılandığı söylenebilir. 11. ve 12. yüzyıllar içinde kentlerin farklı düzeylerde sahip olmaya başladıkları “özerklik” düşüncesi bu noktada önem taşır. Bireyin özgürleşmesi ve bu özgürlüğün onun toplumsal yaşamına sirayet eden siyasal, yönetsel, kurumsal özerkleşmenin ve demokratik geleceğin ideal formu olarak, mekânsal ölçek bağlamında doğrudan katılımı mümkün kılabilen yapısıyla “Antik Cite” öne çıkarır (Batmaz, Mutlu 2013: 39).

Böylece, kendi rasyonelliği içinde “yönetilebilirlik” ve “toplumsal aidiyet” bağlamında modern kentli bireyin tarihsel temelleri inşa edilir.

Kent kültürü toplumların siyasal ve ekonomik özellikleri, kültürel değerleri, tarihsel süreçteki deneyimleri, coğrafi konumu ve toplum birimlerindeki kararların oluşturulmasından ve uygulanmasından sorumlu iktidar ve seçkin meslek gruplarının düşünce ve değerlerine göre oluştuğu (King D. 2014: 193-210) söylenebilir.

Kent kültürünün içeriği konusundaki tartışmalar daha çok kır-kent karşıtlığı üzerinden yapılmıştır. Kentteki birey, kırdakinden daha farklı bir düşünce yapısına sahiptir. Çağdaş kent yaşamına dair ilk kuramsal belirlemeleri yapanlardan Simmel, Metropol ve Zihinsel Yaşam adlı kitabında metropol örneğinde incelediği kent yaşamını şöyle betimler:

“Metropolis her zaman para ekonomisinin payitahtı olmuştur. ...Para ekonomisi zihnin hâkimiyeti birbiriyle içten içe ilintili gelişmelerdir. Aslında bakılırsa her ikisi de... çok kere, şekli bir adaletle kendisinden başkasına gözetmeyen bir

katılık(la) atlası gider... Para sadece herkese müşterek olanla ilgilenir; mübadele değerini talep eder ve bütün nitelik ve bireyselliğe “koca?” sorununa indirger. Kişiler arasındaki her türlü yakın duygusal ilişkiler temelini onların bireyselliğinde bulur, oysa rasyonel ilişkilerde insan bir sayı, kendi başına hiçbir farklılığı olmayan bir unsurdur (2000: 167-185).

Diğer bir ifadeyle toplumsal ilişkilerde duygusallık yerine maddiyatçılık görülmektedir ve bunun en önemli ögesi de paradır.

Simmel’in kent kültürünü kır-kent karşıtlığı üzerinden ortaya koyduğu bu yaklaşıma Wirth karşı çıkar. Wirth kır ve kent arasında karşıtlık değil, süreklilik olduğunu savunur (Mutlu 2013: 45).

“Kent kavramı ilk başta mekânla ilgili bir çağrışım yapsa da aslında kültürel yönden daha dominant olduğu söylenebilir (Mumford 2013: 72). Kentin insanlık tarihindeki belirleyici rolü nedeniyle “aslında kentlerin tarihinin uygarlık tarihi” olduğunu vurgular (Yörüken 2006: 33).

Kentlerde kendine özgü yaşam koşulları bakımından kırsal alanlara göre farklılıklar görülmektedir. Kentteki toplumlar, kan bağıyla oluşan akrabalık ilişkilerinden farklı ve heterojen yapıda, mesleki örgütlenmelerin ön planda olduğu, sosyal ilişkilerin merkezinde bireyin bulunduğu örgütlü toplumlardır. Uzmanlık isteyen alanlarda çalışan bireylerin artmasıyla, kentsel mekânlarda değişim ve gelişim gerçekleşmiştir. Farklı iş ve yaşam koşulları içinde farklı alt kültürlerin ortaya çıkışı, bireylerin kentte birbirine benzer tutum ve davranışlarının oluşmasına neden olmuştur. Bu açıdan kentteki kültürel, etnik ve coğrafi mekân çeşitliliği aslında kentler için bir zenginlik olarak görülmektedir.

Kent, insanın kültürel değişim sürecinde, temel bir ihtiyacıdır. . Bu durumu Benelvo “Avrupa kentinin tarihi ile Avrupa’nın tarihi büyük ölçüde bir aynadır” biçiminde ifade eder (1995: 13). Kente yönelik nitelendirmelerin temel vurgusu, insanın rasyonel akıl bakımından yoksun olduğu avcı-toplayıcı kültür düzeyinden, rasyonel olan yerleşik ve kentsel süreç düzeyine geçiştir. Nitekim bugün de “daha iyi yaşam”ı hedefleyen kırdan kente göç olgusu, eski çağlardan buyana kentlerin işlevinin çok değişmeden günümüze kadar ortaya koymaktadır.

Antik çağlardan günümüze kadar olan süreçte kentin var olma gerekçesi ve işlevi; güvenlik, ekonomi, yönetim gibi çeşitli faktörler olmakla beraber hepsinin ortak

amacı refah yaşam koşullarına kavuşmaktır. Günümüzde kent yaşamının tercih edilmesinin nedeni, eski kültürlerden günümüze dek gelişen kentin işlevinin sonucudur. Bunlar da kıra göre daha fazla ekonomik, eğitim ve sağlık koşullarına kolay ulaşım, güvenlik sistemine kavuşma isteğidir. Ayrıca kentlerin özgürlük sistemi olması da tercih edilme nedenleri arasındadır. Birbirinden farklı koşullarda, değerler sisteminde ve aralarında fark bulunan amaca yönelik etkinlik sürebilmek için lazım olan otonomluk, tarihte ilk defa kentlerde görülmektedir (Mutlu 2013: 65). Dolayısıyla kentler, ekonomik refahın geliştiği mekânlar olmakla beraber özgürlüğün, farklılaşmanın ve ortak bir yaşam kültürünün geliştiği mekânlardır.

3.1.3- Kentleşmenin Kültürel Değişmeye Etkisi

Kültür olgusu, sosyal bilimlerin en fazla konu edindiği, buna karşın üzerinde en fazla anlaşamadığı olgulardan biridir.

Kültür kavramının tarihi ve kullanımı Kroeber ve Kluckhohn' un eserlerinde görülebilir. Bir işleme sürecin adı olarak başlayıp ürün yetiştirme (cultivation) ya da hayvan yetiştirme (çobanlık ve besicilik) ve zihin yetiştirimine (etkin cultivation'a) doğru anlamına geliştirerek özellikle Almanca ve İngilizce'de 17. yüzyılın sonlarında belirli bir halkın 'bütün bir yaşam biçimi' demek olan bir "tin" konfigürasyonun veya genellemesinin adı oldu. Daha sonra 18. yüzyılda antropolojinin gelişmesiyle çoğulcu bir kavram olarak, bütüncül ve ayrı bir yaşam biçimi ifade etmesi özelliğini sürdürmüştür (Williams 1993: 8-9).

Kültürün, insanın becerisine ve insanın yaptığı araçlar sayesinde ulaştığı başarıya sağladığı etkiyi ayrıca belirttik. Bu araçlar insan yaşamına katkı sağlamakta; rahatlık, güvenlik ve refah standartlarını tesis etmektedir. İnsana güç katan bu araçlar, eşya yapımına imkân tanımakta ve insana hayvani, doğal yeteneklerin ötesinde bir değer katmaktadır. İşte bu kültür, tüm bunlar ile birlikte, işlevi ya da araçsal olarak başarıyı getiren adım olarak anlaşılmalıdır. Bu yüzden, eğer iddialarımızda haklı olduğumuzu düşünüyorsak, biçim kavramına, işleve ve bunlarla ilgili işleve ve bunlarla ilgili bağlantılara ilişkin daha net ve doğru tanımlamalarda bulunmamız gerekir (Malinowski 2016: 69).

Tüm bunlara rağmen kültür ve örgütlü güç ilişkisinde önemli bir şeyler değişmiştir. İnsan türünün varlığını sürdürmesi sistemin ötesine işaret eden bir şey

olarak kültür, mevcut olan her şeyin tüm kurumların karşısında, eleştirel bir momenti zorunlu olarak içerir (Adorno 2013: 131).

İnsanlık tarihinin uzun bir döneminde kültürel değişme yavaş seyretmiştir. Kültürel değişme sanayi devrimi, teknolojik gelişme ve kentleşme ile birlikte hızlanmıştır. Biz konumuz gereği, kentleşmenin kültürel değişmeye etkisine bakacağız.

Daha önce belirttiğimiz gibi, kentleşme her şeyden önce nüfusun kırsal alandan koparak kentlerde birikme sürecidir. Bu durum insanların yaşam biçiminden (kültüründen) yani tüketim alışkanlıklarından tutun, siyasi davranışlarına kadar önemli değişmelere neden olmaktadır.

Bütün toplumlarda kentleşme ile birlikte geleneksel kültür ile kent kültürü (modern kültür) karşı karşıya gelmektedir. Her alanda olduğu gibi, egemen olan kent kültürü geleneksel kültürü kendi lehine çözmektedir. Fakat bu çözüme, geleneksel kültürün tam ortadan kalkması anlamında olmaz, farklı biçimlerinde kendisini sürdürür.

Kentlerin kültürel yapısındaki belirgin özellik, 'çok kültürlü' yapıdır. Kırsal alanda olduğu gibi, birbirine benzeyen insanların oluşturduğu toplum değildir. Kentler farklı kültürlerin bir arada yaşadığı bir toplumdur. Sonuç olarak kentleşmenin kültüre etkisini şöyle sıralayabiliriz:

-Kent göç ile birlikte, göç edenlerin, kentteki gelirleri, çalıştıkları işler, yerleşim şekilleri ve evlerindeki değişmeler yani maddi kültür ortamındaki değişmeler hızlı olmaktadır

-Kent çeşitlik etnik grupları, kültür ve meslek grupları ve sosyo-ekonomik sınıfları içine alan heterojen bir toplumdur.

-Kırsal alanda, akrabalar, komşular ve aile grupları içinde gerçekleşen ilişkilerin yerine kentlerde iş yeri ilişkileri ve arkadaş ilişkileri olmaktadır.

-Kırsal alanda insanların ilişkilerini denetleyen sosyal normlar, kentlerde yerini resmi normlara bırakmaktadır.

-Kırsal alanda yaş, cinsiyet, aile yapısı gibi prestij kaynağı olan faktörlerin yerine kentlerde ekonomik özellikler olmaktadır.

Kısacası kentleşme ile birlikte, kırsal kesimdeki alışkanlık biçimleri çözülüp, yerine yeni alışkanlık biçimlerine bırakacaktır (Erkan 2004: 251-252).

Değişen ve çoğalan kent nüfusu, kültürün ekonomik ve siyasi yaşamımızın toplumsal bağlamda incelenmesini zorunlu kılmaktadır (Çizgen 1994: 5).

3.2- Kentleşme ve Aile

Aile, bütün diğer kurumlar içinde en eski ve en temel kurumlardandır. Tarihin her döneminde her toplumda farklı biçim ve roller üstlenmesi ile birlikte her zaman var olmuştur. Bu nedenle aile evrensel bir olgudur.

Aile tanımlanması zor olan kurumlardan biridir. Tanımlanırken ailenin hangi fonksiyonun öne çıkarıldığı önemlidir. Ailenin fonksiyonlarının çokluğu tanımını da karmaşık hale getirmektedir. Çünkü tarihin değişik dönemlerinde de, farklı toplumlarda birbirinden farklı aile yapıları ortaya çıkmıştır.

Nirun'a göre:

“Aile bir temel kurum ve aynı zamanda bir temel grup olarak, yüz yüze ilişkileri oluşturduğu, birincil (primary) karakteri ile kader birliğine dayalı biyo-psiko-sosyal birim olarak da fertlerine temel şahsiyet (kişilik) kazandıran bir sosyal bünyedir(1994: 105)”.

Aile, bir toplumun temel toplumsal kurumlarından birisidir. Toplumu ayakta tutan, temel öğelerdendir. Bu özelliklerini dikkate alarak Tezcan aileyi şöyle tanımlar:

“Aile, biyolojik ilişkiler sonucu insan türünün sürekliliğini sağlayan, toplumsallaşma sürecinin ilk ortaya çıktığı, karşılıklı ilişkilerin belli bir kurala bağlandığı, o güne dek toplumda oluşturulmuş maddi ve manevi zenginlikleri(n) kuşaktan kuşağa aktaran biyolojik, psikolojik, ekonomik, toplumsal, hukuksal yönleri bulunan toplumsal bir birimdir” (2000: 13-14).

Aile kavramına her ne kadar farklı anlamlar yüklense de, antropolojik açıdan aile; kan, evlilik bağı ve evlat edinme yoluyla bir araya gelmiş en az iki bireyin oluşturduğu birimdir. Pek çok aile türü vardır: bir ya da daha fazla çocuğa sahip tek ebeveyn, çocuklu ve evli çiftler, pek çok çocuğa sahip çok eşli aileler, iki üç kuşak bir

arada yaşayan dede, nine ve torunların bulunduğu aileler. (Haviland, Prins vd. 2008: 463).

Geçmişte geçimleri avcılık-toplayıcılıkla sağlayan topluluklar, toplumsal karmaşıklık açısından sanayileşmiş toplumlardan çok uzaktır. Antropologların geleneksel olarak toplum çeşitliliği üzere yoğunlaşmaları, aile incelemelerinin ve bunun yanı sıra soydanlık ve evlilik gibi daha geniş akrabalık sistemlerine duyulan ilgiyi artırmıştır (Kottak 2013: 428).

Bilimsel kaynaklarda aile, yapısı bakımından da genellikle ikiye ayrılır:

1.Geleneksel Geniş Aile: Kırsal kesimdeki toplumlarda, birkaç kuşağın birlikte yaşadığı ve başta ekonomik işlev olmak üzere eğitim, dini, eğlenme-dinlenme, koruyucu, prestij, eşler arasında sevgiyi sağlama ve çocuk yapma işlevini yerine getirilen aile türüdür.

Geniş ailenin aynı evde yaşaması şart değildir ancak genellikle üyeler birbirlerinin yakınında ve gruplar şeklinde barınırlar. Aynı evde yaşayan geniş aileye birleşik aile denir. Birleşik aile, evlenen bütün erkek evlatların eş ve çocuklarıyla beraber baba evinde yaşamaları ile oluşur. Aile geneline bakıldığında aslında birden fazla çekirdek aile mevcuttur. Yemek, çocuk bakımı, yiyecek ekme ve toplama gibi işlerin tümü aile üyelerince birlikte yapılır. Fakat bazı göçebe toplumlarında aile, hemen her yeni nesilde bölündüğünden, göçebeler her açıdan geniş aile tipinden ziyade, çekirdek aile tipine daha yakındır (Khazanov 2015: 233).

2.Çekirdek Aile: Anne, baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşup; neslin devamını ve çocukların sosyalizasyonu sağlayan modern toplumlarda ortaya çıkan aile türüdür.

Antropolojik araştırmalar çekirdek ailenin çok çeşitli biçimleri olabileceğini ortaya çıkarmıştır. Çekirdek aile evrensel bir insan topluluğudur. Batı topluluklarına baktığımızda anne baba, karı koca, evlat ve kardeş rollerine sahip bireyler arasındaki biyolojik ilişkiler standart tanımlara uygun olması gerekmez. Örneğin soyun hesaplanmasında anadan yanılığı önde tutan ana yanlı toplumlarda, çocuğun sorumluluğu biyolojik babasının değil, baba dediği dayısının üzerinde olabilmektedir (Saran 1992: 301).

3.2.1. Kentleşmenin Aile Yapısına Etkisi

Özellikle “yapısal-fonksiyonel” yaklaşım, belirli aile biçimlerinin belirli işlevleri yerine getirdiği ve bu işlevlerin ailenin içinde bulunduğu toplum tipine uygun olduğunu ileri sürer (Kandiyati 1984: 17, akt. Erkan 2004: 246).

Geleneksel toplum(lar)da hemen hemen hiç farklılaşmamış bir biçimde birçok işlevi kendinde toplayan aile, büyük kent yaşamında temelden değişmeye yönelmektedir. Büyük kent, örgütlü işyerlerinde ücret karşılığı çalışmayı gerektiren, işyerinin konutta uzakta olduğu, ailenin eskiden kendi içinde hallettiği birçok iş ve faaliyet için özel kurumlar, örgütler kurduğu özel bir çevredir. Bu yaşama uyum, aile için değişme demektir (Kongar 2008: 61).

Sanayileşme ve kentleşme ile birlikte, geleneksel toplumların aile biçimi olan geleneksel geniş aileden, modern çekirdek aileye doğru bir geçiş yaşamıştır. Bugün ülkemizde de kentlerde yaşayan ailelerin büyük oranı çekirdek aile yapısındadır. Kentsel ailenin büyüklüğü 4 kişi boyutundadır (Kongar, Berksay 1990: 14).

Kırsal kesimdeki değişimin veya kente göç etkisiyle geniş ailelerin çekirdek aileye dönüştüğünü ileri sürenler, çoğu zaman, böyle bir dönüşümün, yalnızca akrabalık bağlarının zayıflaması şeklinde daha genel bir sürecin uzantısı olduğunu varsaymaktadırlar. Bu varsayım sorgulanmadan kabul edilen yapısal-işlevselci bir mantığa dayanmaktadır. Bu mantığa göre, kırsal kesimdeki değişim, kentleşme ve sanayileşme, bir şekilde, hem geniş akrabalık bağlarının önemini yitirmesiyle hem de aile ve hane yapısındaki dönüşümle bağlantılı sayılmakta, hatta iki süreç arasındaki nedensellik bir ilişki kurulmaktadır. Bu yaklaşım, aynı zamanda, Batı’daki sanayileşme ile ailedeki değişim arasında tarihsel ilişki kuran, ancak son zamanlarda sıkça sorgulanan bir durumun ürünüdür. Söz konusu yoruma göre, geniş aile ilişkilerinin ortada kalması ve çekirdek aile hanesine geçiş, sanayi devrimiyle gerçekleşmiştir (Duben 2012: 80).

3.2.2- Kentleşmenin Aile Fonksiyonlarına Etkisi

Kongar'a göre kırsal ve geleneksel toplumlardaki geniş ailenin birçok işlevi bulanmaktadır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Ekonomik işlev: Aile ekonomik olarak bütündür, gelir tek elde toplanır ve masraflarda bu tek elden karşılanır. Tarım faaliyetlerindeki gibi ailede oldukça sistemli bir iş paylaşımı ve dayanışma görülür.
- Eğitim işlevi: Aile üyelerinin mesleki, dini gibi her türlü eğitiminden sorumludur.
- Dinsel işlev: Aile, üyelerine hem dinsel eğitim verir hem de dinsel beraberlik için üyelerinin ibadetlerini denetler.
- Eğlenme dinlenme işlevi: Üyeler için en iyi vakit geçirme ve dinlenme yeri ailedir.
- Koruyucu işlev: Aile, üyelerini her türlü maddi ve manevi zararlardan korur.
- Prestij işlevi: Üyeler sahip oldukları statülerini ailelerinden edinirler. Zenginlik, soyluluk ve çiftçilik gibi soy bağı ya da meslekle ilgili statülerin kaynağı ailedir.
- Eşler Arasında Sevgiyi Sağlama ve Çocuk Yapma Fonksiyonu: Bunlar ailenin en eski ve değişmeyen işlevleridir.

Geleneksel geniş aileye karşı kentlerdeki çekirdek ailenin başlıca iki işlevi vardır. Bunlardan birincisi neslin devamı için üreme ve çocukların doğdukları andan itibaren sosyalizasyonu ikinci ise, eşler arasındaki ortaya çıkabilecek sorunlara karşı psikolojik ve sosyal dengenin sağlanmasıdır (Akt. Erkan 2004: 247-248).

3.2.3- Kentleşmenin Aile İçindeki Roller ve İlişkilere Etkisi

Kıray'a göre; Kırsaldaki geniş ailenin tarımsal üretim ve tüketim faaliyetleri bitmiş, kasabadaki koşullar değişmiş, ailedeki üyelerin rollerinde ve aralarındaki ilişkide büyük değişimler yaşanmıştır (Akt. Erkan 2004: 248).

Bu durum göstermektedir ki ailenin yapısı işlevleriyle aynı hızda değişime uğramaktadır. Ancak sanayileşmiş bölgelerdeki çağdaş çekirdek aile yapısı, geleneksel geniş ailenin işlevlerinden bir kısmına sahip çıkmaktadır. Babanın egemenliği, ailedeki

diğer üyelerin özgürlük sınırlarını belirler ve buna benzer geleneksel geniş aile kalıntıları çekirdek aileyi kontrol etmektedir.

Aile varlığını ve üyelerinin ihtiyaçlarını karşılamak için, yapısında ve fonksiyonlarında değişim yaparak, toplumda var olan koşullara ayak uydurmaya çalışan bir kurum haline dönüşmüştür. Toplumsal yapıdaki değişim ve uygulanan politikalar bazen aileyi desteklemiş bazen ise aileyi tehdit edici durumlarla baş başa bırakmıştır (Özbay 2015: 33).

Bu gerçeyle birlikte, çekirdek ailede rollerde belli değişim süreci yaşamaktadır. Her şeyden önce kadınların önemli bir kısmı ev dışı ücretli bir işte çalışmaktadır. Bu da kadına yeni sorumluluk ve roller yüklemektedir. Çalışan kadın evde ücretli emek kullanmıyorsa geleneksel kadın rollerini sürdürmek zorundadır. Özellikle adının, ücretli işlerde çalıştığı ailelerde, erkeklerin ev işlerine yardım etmek oranı giderek artmaktadır.

Erkeğin rollerinde ise önemli bir değişiklik görülmemektedir. En geleneksel erkek rolü olan evin geçimini sağlamak üzere üzerine düşeni yapmak, çekirdek ailede de devam etmektedir.

3.2.4- Kentleşmenin Eğitime Etkisi

Eğitim, tarihsel süreç içinde hizmet ettiği amaca göre her fikir akımı tarafından farklı tanımlamalar yapılmıştır. Bundan dolayı eğitim kavramının içeriği çok geniş ve zengindir. Eğitim bazen yeni şeylere ulaşmak için izlenilen yol bazen de toplumun değerler sistemine uygun bireyler yetiştirmek gibi amaçlara hizmet etmektedir.

Literatürdeki bazı tanımlara göre eğitim: “Bireyin davranışlarında, kendi yaşamışlıklarıyla gerçekleşen ve belli bir amacı gerçekleştirmek için istendik değişimin meydana gelme sürecidir (Ertürk 1975: 77). Bir diğer tanıma göre eğitim: “Bireyin düşüncelerini, ortaya çıkarılmamış yeteneğini, tutumlarını ve davranış şekillerini olumlu yönde biçimlendirdiği ve geliştirdiği süreçlerin toplamıdır (Tezcan 1996: 3).

Eğitimi daha geniş olarak ele aldığımızda bireyin benlik ve kimlik yapısını geliştirmesine yardım eden, ilerdeki hayatı için yetişkinliğe hazırlayan, hayata dair belli bir donanıma sahip olması için gerekli bilgi, beceri ve davranışların kazandırılmasıdır.

Eğitimin kurumsallaşmadığı geleneksel toplumlarda, bireye sunulacak bilgi yeteri kadar olmadığı için, mesleki eğitim usta-çırak ilişkisiyle gerçekleşmekte, diğer bilgiler ise aile ve akran grupları vasıtası yoluyla ediniliyordu. Sanayi devrimiyle beraber nüfusun büyüklüğü, kentleşme, teknoloji de meydana gelen gelişmeler sonucu uzmanlaşma ve teknolojik bilginin artması sonucu eğitim metodu olan, usta-çırak ilişkisi yetersiz kalmıştır. Eğitim kurumu, 19. yüzyılda sanayi devrimin etkisiyle ortaya çıkan çağdaş kent toplumunda, eğitim ve öğretimi gerçekleştirmek için; öğretmen denilen uzmanlaşmış kadro tarafından toplu olarak öğrenimin gerçekleştirildiği kurumlara okul denmektedir (Ozankaya 1996: 447).

Bu tanımlardan eğitimle ilgili üç önemli özellik ortaya çıkmaktadır (Aydın 1997: 183-185). Bunlar:

- 1-eğiten ve eğitim gören ayrımının olması
- 2-planlı ve istendik olması
- 3-toplumun beklentilerine göre şekillenmektedir.

Kırsal yaşamdaki üretim ilişkisinin, insan- doğa ilişkisine ve etkileşimine bağlı olması ve ayrıca yoğun emek gerektiren üretim şeklinin de var olması, uzmanlaşma ve bilgi birikiminin önüne geçmiştir. Bu yaşam şartlarındaki birey, sahip olduğu becerilerini önceki kuşakların deneyimleriyle kazanmıştır ve uzmanlaşmak kadar olmasa da tarım sektöründeki her işi anlayacak ve yapacak genel bilgi ve beceriye sahiptir. Küçük kent ve kasabalarda da eğitim süreci ve uzmanlaşma usta-çırak ilişkisi bağlamında gerçekleşir. Kısacası geleneksel toplumlardaki bireyler, gelecekteki rollerini yerine getirmek için gerekli olan beceri ve bilgisel donanımı eğitim kurumları olmadan da elde edebilirler.

Kentlerde ise, üretim daha çok sermaye yoğun üretim biçimine yönelmiştir. Modern üretim gidilerinin yoğun olarak kullanıldığı endüstri ve hizmet sektörü, ikisi birlikte asgari düzeyde de olsa teknolojiyi kullanacak bilgi ve beceriyi öngörmektedir. Hızla değişen teknolojinin üretimle bütünleşmesi ekonomik faaliyet kolunda çalışan kişilerin süratle uyum sağlamalarına bağlıdır. Kent yaşam biçimi bu nedenle değişmeye ve gelişmeye daha açıktır. Toplumlar kent toplumu olma özelliği taşıdıkça, okul sistemi her bireyin sosyalleşmesi için zorunlu hale gelmiştir. Özel meslek rolleri

gerçekleştirmede teknik eğitim ve uzmanlaşmaya talep giderek artmaktadır (Tatlıdil 1989: 59).

Günümüzde artık gelişmişliğin bir ölçütü olarak nitelikli iş gücü ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle bütün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler insan gücü kaynağını geliştirmek için, eğitime büyük önem vermektedir.

3.2.5- Kentleşmenin Siyasal Davranışlara Etkisi

Kentleşmenin siyasal davranışlar üzerine etkisini açıklamadan önce siyasal toplumsallaşma kavramını açıklamak gerekir. Toplumsallaşma, bireylerin toplumdaki davranış kalıplarını, çeşitli inançları, değer sistemini benimseme ve kişinin toplumun üyesi haline gelme sürecidir. Siyasal toplumsallaşma da, bireyin toplumdaki, siyasal davranış, inanç ve değerler sistemini benimseme ve öğrenme sürecidir. Siyasal toplumsallaşma ilk kez 1954 yılında ABD’ de Seymour Martin Lipset tarafından kullanılmıştır. 1959’da Herbert Human’ın yayınladığı “Political Socialization” adlı kitabından sonra siyasal toplumsallaşma, hızla gelişen bir araştırma konusu haline gelmiştir (Bektaş 2002: 71).

Toplumsal yaşam çok sayıda insanın rastgele değil, çeşitli bağlar aracılığıyla sürekli etkileşim içerisinde olduğu bir olgudur. İnsan dünyaya geldiğinde içerisinde olduğu toplumun yapısını, değerlerini, inançlarını bilemez. Birey davranış kalıpları, inancaları, siyasal değer sistemini zamanla kazanır ve bu süreçte önemli role sahiptir. Bir anlamda, birey topluma ait bu özellikler çerçevesinde siyasal bir insan olarak biçimlenmektedir. Birey, siyasal değer sistemini, inançları ve davranış kalıplarını bir öğrenme sürecinde zamanla geliştirmektedir.

Esasen sosyalizasyon, bireylerin kendi toplumlarının değerlerini, tutumlarını, örf ve adetlerini kazandığı, içselleştirdiği bir süreçtir. Aynı zamanda her bireyin belirgin ve farklı bir kişilik geliştirmesine de sağlayan bir süreçtir. Toplumun özelliklerini, hiçbir zaman, toplumu oluşturan bütün bireylerce aynı şekilde algılamaz. Kültürel veya alt kültürel deneyimler, genetik donanımları farklı olan bireylerde karmaşık bir şekilde etkide bulunmaktadır. Bu süreç toplumda birbirinden çok farklı kişilerin oluşmasına neden olmaktadır; farklılıklar, toplumun kültürü çerçevesinde gerçekleşmektedir (Akan 2003: 97).

Siyasi antropolojinin gelişmesiyle, toplumdan topluma değişen politika olgusu yeniden incelenmesi gündeme geldi. Kültürel sistem farklı özelliklere sahip olduğu için, iktidar, hukuk, düzen arayışları mekânda ayrılıkların görülmesine neden olabilir. Siyaset evrensel bir olgu değildir. Her toplumda kuşaktan kuşağa aktarılmış ve herkes tarafından onaylanan siyasi bir kültür yoktur. Bir toplumda siyasi gelişmelerin taşıdığı anlamı anlamak için, o toplumdaki kültürel değerlere bir bütün olarak bakmak gerekir (Cuhe 2013: 136).

Kırsal kesimle kentsel kesim arasında siyasal davranışlar açısından önemli derecede farklılaşma görülmektedir, bu durumun nedenlerini de şöyle sıralayabiliriz: eğitim seviyesinin düşük olması, dine ve törelere bağlılık, meslek ve yaşam şekilleri arasındaki benzerlik, kadercı zihniyet kırsal kesimdeki toplulukların genel özelliğini oluşturur. Nüfusun az olması ve benzer davranışların çok olması, sosyal ilişkilerin kente kıyasla daha yakın ve samimi olmasını kaçınılmaz kılar. Ancak kırsaldaki bireyin, kendini bir başkasının yerine koyup empati yapması ve olayları bir başkasının gözünden görebilmesi ve başkalarının ne hissettiğini anlayabilmesi çok zordur. Çünkü toplum çoğunlukla benzeyenlerden oluştuğu için, benzemeyenleri anlama gibi bir ihtiyaç ve alışkanlık yoktur. Yapının değiştiği geleneksel toplumlarda, koşulların ağır değişmesine paralel olarak, tutum ve davranışlar da çok zor değişir. Böyle ortamlarda yenilik ya korku ya da kuşku uyandırabilir. Eğitim düzeyi düşük olduğu için, yeniliğin getireceği hakkında fikir sahibi değildir. Bilinmeyen şey de korkuyu artırır.

Toplumsal yapının çok ağır değişmesine bağlı olarak, insanlar kanı ve davranışlarını da değiştirmeye da alışmamışlardır. Değişmeyen şeylerle ilgili olarak belirli konular yerleşmiştir. Yeni durumlarda(la) karşılaşılmadığı için, insanlar kanı ve tutum açıklama alışkanlığı da edinmemişlerdir. Zaten herkes birbirini tanımakta ve dolayısıyla da birbir(ler)inin genel tutumu bilmektedir (Kışlalı 2000: 64).

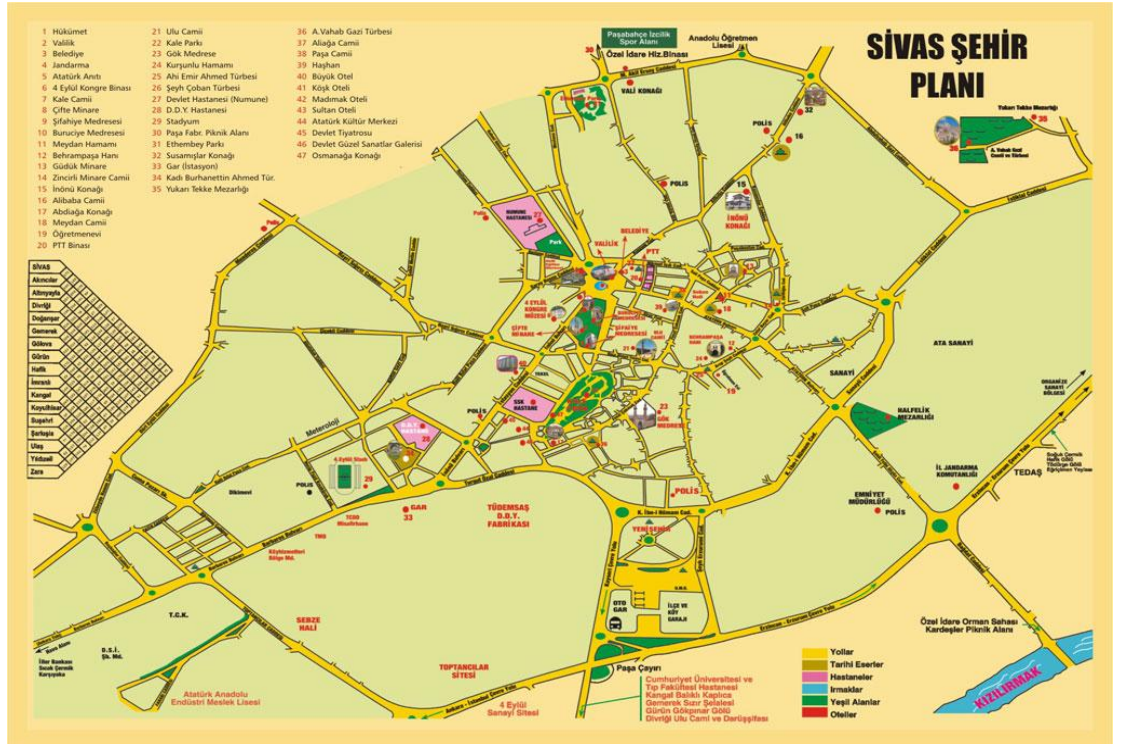

4. BÖLÜM

SİVAS İLİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Resim 1- Sivas İli Haritası

Resim 2- Sivas Şehir Planı

4.1- Sivas Adının Kaynağı ve Tarihçesi

Eski adı "Sebasteia" olan Sivas, Anadolu'nun en eski ve önemli yerleşim merkezlerinden biridir. Kazı ve araştırmalarda ele geçen buluntular, yörede ilk yerleşimin Neolitik Çağ'a (M.Ö. 8000-5500) uzandığını göstermektedir. Kent M.Ö. 2000'lerde değişik yerleşmelere sahne olmuştur.

Bölge coğrafi yapısı nedeniyle arkeoloji literatüründe Doğu Kapadokya diye de adlandırılır. Anadolu'da M.Ö. 1800'lü yıllarda ilk siyasi birliği kurarak imparatorluğa geçen Hititler 'in yerleşim alanları içerisinde bulunan Sivas, Frigyalıların, Lidyalıların, Romalıların ve Bizanslıların egemenliğinde, Diapolls ve Sebast gibi isimler de almıştır.

Büyük Selçuklu Sultanı Melik Şah'ın komutanlarından Emir Danişment 1071'de Sivas'ı fethederek Danişment Beyliğini kurmuştur. Sultan İzzettin Keykavus Sivas'ı 1220 yılında Selçuklu Devletinin başkenti yapmış, 1343'te Eratna Devleti, 1381'de Kadı Burhanettin Devleti Sivas'ta kurulmuştur. 1413 yılında Sivas Osmanlıların egemenliğine girdikten sonra Eyalet-i Rum adı altında Amasya, Çorum, Yozgat, Divriği, Samsun ve Arapkir şehirlerini kapsayan geniş bir bölgenin eyalet merkezi olmuştur.

Milli mücadelenin en önemli tarihlerinden biri olan 4 Eylül 1919'da Büyük Atatürk'ün Başkanlığında Sivas Kongresi Sivas'ta toplanmış ve yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri Sivas'ta atılmıştır.

4.2- Sivas İlinin Coğrafi Özellikleri

Sivas, 35 derece -50 dakika ve 38 derece -14 dakika doğu boylamlarıyla, 38 derece -32 dakika ve 40 derece -16 dakika kuzey enlemleri arasında yer almakta olup, 28.488 km'lik alanıyla toprak genişliği bakımından Türkiye'nin ikinci büyük ilidir.

Sivas ili topraklarının büyük bölümü Yukarı Kızılırmak, bir bölümü de Yeşilirmak ve Fırat havzalarında yer alır. İl kuzeyden Giresun, Ordu ve Tokat, doğudan Erzincan, güneyden Malatya, Kahramanmaraş ve Kayseri, batıdan ise Yozgat ile komşudur. Sivas ili 28 619 km²'lik yüzölçümüne sahiptir.

Genel olarak dağlık ve yüksek bir plato üzerinde kurulan Sivas ilinin ortalama yüksekliği 1 000 metrenin üzerindedir. Dağlar arasında vadiler, çukurlardan oluşan ovalar ve dağların aşınması ile oluşan yüksek platolar ilin başlıca yüzey Şekillerini oluşturur. İlin batısında yer alan Gemerek, Őarkıřla ve Yıldızeli ile orta kesimlerindeki Merkez ve Kangal ilçeleri aşınma ile dşm dağlar ve geniş platolarla kaplıdır.

4.3- Sivas İlinin İklimi

Sivas, sert bir karasal iklim yapısına sahiptir. Kışları soğuk ve sert geçer, kış aylarında bol kar yağışı görülür ve ortalama 4-5 ay karla örtülüdür. Yazları sıcak kurak ve kısa süreli, ilkbahar ve sonbahar ayları yağmurlu geçer. Sivas coğrafi olarak İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerinin keşiştiği noktadadır. Bu nedenle Karadeniz bölgesindeki Suşehri, Akıncılar, Glova, Koyulhisar ve kısmen Kuzey Zara ve Doğanşar'ın bitki örtüsü, havanın sertliği ve sıcaklığı, yağış oranı farklıdır. Bu bölgelerde Sivas'tan farklı olarak Giresun dağları üzerinde yaylalar ve çok endemik orman alanları bulunur.

Yapılan gözlem ortalamalarına göre (son 50 yıl içinde gözlenen) en soğuk ay -34,6 derece ile Ocak ayıdır. En sıcak ay 38,3 derece ile Temmuz ayıdır, aylık yağış ortalaması en yüksek ay Mayıs, en düşük ay Ağustostur. 1992 yılında gözlenen en yüksek nem oranı %80,0 ile Aralık ayı; en düşük nem %55,2 ile Ağustos ayıdır. Aynı yılda en yüksek basınç 874,1 MB olarak Ocak ayı, en düşük basınç ise 868 MB olarak Őubat ayıdır. Kışın çok soğuktur (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Sivas,2016>).

4.4. Sivas İlinde Nüfus ve Yerleşme

31 Aralık 2015 tarihli adrese dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Sivas ili nüfusu 618,617 değer i ile Türkiye'de 32. sırada yer almaktadır. İl ve ile merkez nüfus oranı büyüklük olarak %67,82 değer i ile %76,80 olan Türkiye değerinin altındadır. Şehirde 62 mahalle, 16 ile ve 1245 köy mevcuttur.

Tablo 1- Sivas İlinin 2015 Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Nüfus Dağılımı	Erkek	%	Kadın	%
Toplam	307,439	49,70	311,178	50,30

(Kaynak: 2015 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verileri)

2015 adrese dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre 618,617 nüfuslu Sivas ilinin 307,206 erkek ve 311,178 kadın yaşamaktadır. Erkeklerin oranı %49,70 iken kadınların oranı %50,30 dur. 618,617 nüfusun %32'si kırsal alanda yaşamakta iken, %68'si şehirde ikamet etmektedir.

2014-2015 yılı net göç hızına bakıldığında ise Sivas, binde -11,49 değeri ile göç veren şehirlerarasındadır(TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Sivas, 2015).

5. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırmamızda Sivas merkezde yer alan 65 mahalleden(evren) 3 mahalle antropolojik referanslar örneklem olarak belirlenmiştir.

5.1-Arastırma İle İlgili Genel Sunum

Çalışmamda istatistiksel yöntem olarak elde edilen veriler **SPSS (ver: 22,0)** paket programı kullanılarak, verilerin değerlendirilmesinde 2x2 düzenlerde çok gözlü düzenlerde **Khi-Kare Testi** kullanılmıştır. Verilerimiz tablolarda birey sayısı ve yüzdesi şeklide belirtilip yanılma düzeyi **0,05** olarak alınmıştır.

Bu çalışma Sivas merkez belediyesine bağlı 65 mahalle evren olarak alınmıştır. Bu 65 mahallede kırdan kente çok göç alan üç mahalle (Şeyh Şamil, Fatih ve Altuntabak) seçilerek örneklem alınmıştır.

Bu mahalleler örnekleme alınacak, hane sayıları belirlenirken ($p=0,27$, $q=0,73$, $\alpha =0,05$, $d = \pm 0,05$) alınarak aşağıdaki formül yardımıyla 11169 hanenin örnekleme alınacağı saptanmıştır.

$n = N \cdot t^2 \cdot p \cdot q \div (N-1) \cdot d^2 + t^2 \cdot p \cdot q$ formülü ile 149 hanenin örnekleme alınması karar verilmiştir. Her aileden 2 birey ile görüşülecek ve çalışma da toplamda 298 birey ile görüşülecektir.

Şeyh Şamil Mah.=Toplam Nüfus $4.450 \div 11.169$ hane sayısı $=0,389 \times 149 = 59$ Aile

Fatih Mah.=Toplam Nüfus $4.076 \div 11.169$ hane sayısı $= 0,421 \times 149 = 63$ Aile

Altuntabak Mah.=Toplam Nüfus $2.013 \div 11.169$ hane sayısı $=0,180 \times 149 = 27$ Aile

Toplamda 149 aile alınmasına karar verildi. Yukarıda görüleceğe üzere, Hane sayısını toplam hane sayısına bölerek tabaka ağırlığı bulduk. Daha sonra tabaka ağırlığı ile örnekleme alınacak hane sayısını çarparak, her mahalleden kaç hanenin örnekleme alınacağını belirledi.

Daha sonra bu haneler mahallelere dağıtılarak tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmış ve az hane içeren mahalleden az, çok mahalle içeren mahalleden çok hane alınmıştır.

5.2-Arastırmada Elde Edilen Verilerin Düz Tablo Sunumu

5.2.1- Demografik Bilgiler

Bu bölümde cinsiyet, medeni durum, gelir, konut, eğitim durumu, sosyal güvenlik vb. bilgiler yer verilmektedir. Araştırmaya (örneklem grubunda yer alan) her haneden iki birey olmak üzere 298 kişi katılmıştır.

Tablo 2- Kaynak Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımları

Cinsiyet	Sayı	%
Erkek	149	50,0
Kadın	149	50,0
Toplam	298	100,0

Katılımcıların 149'u erkek (% 50,0), 149'u kadın (%50,0)'tır.

Tablo 3- Kaynak Kişilerin Yaş Grupları Göre Dağılımı

Yaş grupları	Sayı	%
18-27	35	11,7
28-37	85	28,5
38-47	60	20,1
48-57	57	19,1
58-67	43	14,4
68+	18	6,0
Toplam	298	100,0

Katılımcıların % 11,7'si 18-27 yaş aralığı, % 28,5'i 28-37 yaş aralığı, % 20,1'i 38-77 yaş aralığı, % 19,1'i 48-57 yaş aralığı, % 14,4'u 58-67 yaş aralığı, % 6,0'i ise 68 yaş üstüdür.

Tablo 4- Kaynak Kişilerin Doğum Yerine Göre Dağılımı

Doğum Yeri	Sayı	%
Sivas İli	73	24,0
Sivas İlçe	98	33,1
Sivas Köy	127	42,9
Toplam	298	100,0

Katılımcıların % 24,0'ı 73 kişi Sivas ilinde doğmuş, %33,1'i 98 kişi Sivas'ın ilçelerinde doğmuş, %42,9'u 127 kişi Sivas'ın çeşitli köylerinde doğduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 5- Kaynak Kişilerin Medeni Durum Göre Dağılımı

Medeni Durum	Sayı	%
Evli	250	83,9
Bekâr	22	7,4
Dul/Eşi Ölmüş	10	3,4
Dul/Boşanmış	16	5,4
Toplam	298	100,0

Katılımcıların %83,9'u 250 kişi evli, %7,4'u 22 kişi bekâr, %3,4'u 10 kişi dul/eşi ölmüş, %5,4'ü 16 kişi ise dul/boşanmışlardan oluşmaktadır.

5.2.2- Eğitim ve Meslek Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 6- Kaynak Kişilerin Eğitim Durumu Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	Sayı	%
Okur - Yazar Değil	32	10,7
Okur-Yazar	21	7,0
İlkokul	97	32,6
Ortaokul	60	20,1
Lise	70	23,5
Yüksekokul-Üniversite	18	6,0
Toplam	298	100,0

Eğitim durumuna bakıldığında %10,7'si 32 kişi okur-yazar değil, %7,0'ı 21 kişi okur-yazar, %32,6'sı 97 kişi ilköğretim mezunu, %20,1'i 60 kişi ortaokul, %23,5'i 70 kişi lise mezunu, %6,0'ı 18 kişi yükseköğretim-üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 7- Kaynak Kişilerin Meslek Durumu Göre Dağılımı

Meslek Durumu	Sayı	%
Memur	34	11,4
İşçi	73	24,5
Esnaf	23	7,7
Serbest Meslek	13	4,4
Emekli	38	12,8
İşsiz	11	3,7
Ev Hanımı	102	34,2
Başka(Belirtin)	4	1,3
Toplam	298	100,0

Katılımcıların meslek durumlarına bakıldığında %11,4'ü 34 kişi devlet memuru, %24,5 73 kişi asgari ücretli işçi, %7,7'si 23 kişi esnaf (farklı meslek dallarında), %4,4'ü 13 kişi serbest meslek(günlük çalışan işçiler), %12,8'i 38 kişi emekli (SGK, BA Ğ-KUR, Emekli Sandığı), %3,7'si 11 kişi işsiz, %34,2'si 38 kişi ev hanımı, %1,4'ü 4 kişi ise hiçbir işte çalışmayan kimselerdir.

Tablo 8- Kaynak Kişiler Çocuklarını Hangi Seviyeye Kadar Okutma Durumu

Çocuklarınızı Hangi Seviyeye Kadar Okutmak İstersiniz?	Sayı	%
İlkokulu Bitirme	4	1,4
Ortaokulu Bitirme	4	1,4
Liseyi Bitirme	25	8,5
Yüksekokul veya Üniversiteyi Bitirme	260	88,7
Toplam	293	100,0

Kente göçen ailelerin çocuklarınızı hangi seviyeye kadar okutmak istersiniz sorusa %88,7 oranında ki yüksekokul veya üniversiteyi bitirme seçeneğinden de anlaşılacağı üzere kentin 'çekici' özelliklerinden kaynaklandığı görülmektedir. %8,5 liseyi bitirme, %1,4 ortaokul, %1,4 ilkokul olduğu görülmektedir.

5.2.3- Gelir ve Ekonomik Duruma İlişkin Bulgular

Tablo 9- Kaynak Kişilerin Gelir Düzeyi Durumu

Gelir Düzeyi	Sayı	%
1300- az	68	26,1
1301-1999	101	38,7
2000-2451	29	11,1
2500-3000	38	14,6
3000+	25	9,6
Toplam	261	100,0

Tabloda da görüleceği üzere 1300-az düzenli askeri ücret altında geliri olanlar %26,1 gibi çarpıcı bir oran oluşturmaktadır. Bu kesimler kentteki yoksulların en uç kesimlerini oluşturmaktadır. Görüşülen hanelerde asgari ücretle 1999 TL arası aylık gelir sahip olan hanelerin %38,7'sidir. Bu aralıkta gelire sahip olanların önemli bir kısmı sözleşmeli iş yerlerinde çalışanlardır. 2000-2451 TL arası gelire sahip olanlar %11,1, 2500-300TL arasında gelire sahip olanlar %14,6 ve 3000 TL üzeri sahip olanlar ise %9,6'tır.

Tablo 10- Kaynak Kişilerin Ailede Çalışan(Gelir Getiren) Kişi Sayısı Göre Dağılımı

Ailede Çalışan(Gelir Getiren) Kişi Sayısı	Sayı	%
1 kişi	200	67,8
2 kişi	72	24,4
3 kişi	13	4,4
4 kişi	8	2,7
Başka (Belirtin)	2	0,7
Toplam	295	100,0

Hanede 1kişi çalışan oranı %67,8'dir. 2 kişi çalışan %24,4, 3 kişinin çalışan oran %4,4, 4 kişi çalışan %2,7'dir. Bu verilere göre 1 kişinin çalıştığı haneler önemli bir oranı oluşturmaktadır.

Tablo 11- Kaynak Kişilerin Ailede Çalışan Dağılımı

Ailede Çalışan Varsa Kimler	Sayı	%
Baba	183	63,1
Anne	22	7,6
Anne-Baba	39	13,4
Ailedeki Erişkin Tüm Bireyler	33	11,4
Çocuklar	13	4,5
Toplam	290	100,0

Tablo 10'a göre ailede çalışanların %63,1'lık büyük çoğunlukta babanın çalıştığı görülmektedir. %7,6 anne, %13,4 ile anne-baba, %11,4 ailedeki tüm bireyler ve son olarak da %4,5 ile çocuklar olduğu görülmektedir.

Tablo 12- Kaynak Kişilere Göre İşsizlik Yaşama Dağılımı

İşsizlik Sorunu Yaşıyor Musunuz?	Sayı	%
Evet	96	34,4
Hayır	147	52,7
Kısmen	36	12,9
Toplam	279	100,0

Bu tabloya göre işsizlik yaşamıyor diyenlerin oranı %52,7'tir. İşsizlik yaşıyorum, sıkıntı çekiyorum diyenlerin oranı ise %34,4 gibi büyük bir oran oluşturmaktadır. Bu veriler, ekonomik durumu için "idare eder" ve "memnunum" diyen %12,9'luk görüşmecilerin bir kısmının dahi, birtakım ihtiyaçlarını karşılamada sıkıntı yaşadıklarını göstermektedir.

Tablo 13- Kaynak Kişilerin İş Başvuru Merkezlerinin Dağılımı

İş Aradığınızda Nereye Başvuruyorsunuz?	Sayı	%
İş ve İşçi Bulma Kurumu(İŞKUR)	165	64,2
Gazete ve İnternet İlanları	14	5,4
Akrabalar	73	28,4
Siyasetçiler	5	1,9
Toplam	257	100,0

İş aradığınız da nereye başvurursunuz sorunda katılımcıların %64,2 büyük bir çoğunluğu İŞKUR'a başvurdukları görülmektedir. Diğer bir çoğunluğu %28,4'ü ise akrabaları vasıtasıyla iş bulduğu, %5,4'ü gazete ve internet ilanlarına baktığı son olarak da tabloda %1,9'u ise siyasetçiler görülmektedir.

Tablo 14- Kaynak Kişilerin Belediye, Valilikten ya da Başka Bir Kurumdan Yardım Alma Durumu

Belediye veya Valilikten ya da Başka Bir Kurumdan Yardım Alıyor Musunuz?	Sayı	%
Evet	26	9,0
Hayır	263	91,0
Toplam	289	100,0

Görüşmelerin %91,0'ı herhangi bir kurumdan yardım almadıklarını belirtirken; yardım alanların oranı % 9,0'dır.

Tablo 15- Kaynak Kişilerin Yardım Türü Dağılımı

Ne Tür Yardım Alıyorsunuz?	Sayı	%
Yiyecek-İçecek	8	21,6
Giyim	9	24,3
Maaş	11	29,7
Yakacak(Odun, Kömür)	9	24,3
Toplam	37	100,0

Alınan yardımların %29,7 maaş(aylık para), giyim ve yakacak(odun, kömür) %24,3, yiyecek-içecek %21,6'dır. Toplam 298 kişiden 37 kişisi yardım almaktadır.

Tablo 16- Kaynak Kişilerin Alışveriş Ödeme Türü Dağılımı

Alışveriş Ödemelerinizi Nasıl Yapıyorsunuz?	Sayı	%
Nakit Para	190	64,8
Kredi Kartı	70	23,9
Veresiye	22	7,5
Borç Alma	11	3,8
Toplam	293	100,0

Temel tüketim mallarıyla ilgili alışveriş ödemelerinde en fazla %64,8 nakit para kullanılmaktadır. İkinci tercih edilen ödeme biçimi ise günümüzde giderek yaygınlaşan ve zamanla paranın kullanılmayacak hale getiren kredi kartı %23,9. Küçük esnaflık ve komşuluk ilişkilerin giderek azalmakla birlikte, özellikle dar gelirli hanelerin tercih ettiği yerlerdir. Veresiye ve borç olarak alışveriş yapanların toplam oranı ise %11,3'tür.

Tablo 17- Kaynak Kişilerin İhtiyaç Ödeme Zorluk Durumu

Hangi Tür İhtiyaçları Ödemede Zorluk Çekiyorsunuz?	Sayı	%
Kira	69	26,8
Yiyecek	25	9,7
Giyim	24	9,3
Yakacak	49	19,1
Eğitim	90	35,0
Toplam	257	100,0

Görüşmecilerin birden çok işaretledikleri Tablo 16'ta yansıyan verilere göre; sıkıntı çekilen durumların başında %35,0 ile eğitim gelmektedir, %26,8 kira, %19,1 yakacak, %9,7 yiyecek ve son olarak da %9,3 ile de giyimdir.

Tablo 18- Kaynak Kişilerin Göç Etmeden Önceki Yaşadıkları Yerden Aldıkları Yardım Türü

Göç Etmeden Önceki Yaşadığınız Yerden Ne Tür Yardım Alıyorsunuz?	Sayı	%
Yiyecek	16	5,4
İçecek	6	2,0
Tarla ve Bahçe Mahsulü	56	19,0
Yakacak(Odun)	7	2,4
Almıyor	209	71,1
Toplam	294	100,0

Göç etmeden önceki yaşadıkları yerden görüşülenlerin %71,1'i hiçbir yardım almıyor, tarla ve bahçe mahsulü oranı %19,0, yiyecek yardımı %5,4, yakacak(odun) yardımı %2,4, içecek yardımı ise 2,0'tır.

5.2.4- Konuta İlişkin Bulgular

Tablo 19- Kaynak Kişilerin Oturdukları Evin Türüne Göre Dağılımı

Oturduğunuz Evin Tipi Nedir?	Sayı	%
Apartman Dairesi	182	61,9
Bahçeli(Müstakil)	93	31,6
Gecekondu	19	6,5
Toplam	294	100,0

Oturulan konut tipine bakacak olursak Tablo 18'de ilk sırada %61,9 ile apartman daire. %31,6 oranında bahçeli(müstakil) görüşülen hanelerde bu evlerin arsalarını belediyeye den cüzi fiyatlar karşılığında zamanında sadık aldıklarını görülmektedir. Son olarak %6,5 gecekondu.

Tablo 20- Kaynak Kişilerin Oturdukları Evin Mülkiyet Durumu

Oturduğunuz Evin Kira/Mülkiyet Durumu Nedir?	Sayı	%
Kira	124	41,9
Kendi	158	53,4
Akrabalarımın(Kira Ödüyorum)	14	4,7
Toplam	296	100,0

Görüşülen hanelerin %53,4'ü oturdukları konutun kendilerine ait olduklarını belirtmişlerdir. Tabloda verilere göre hanelerin %41,9'u kirada oturmaktadır. Aile çevresinden birine ait olup kira verip oturanların orası ise %4,7'tir.

5.2.5- Göç Durumuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde Sivas ilinin kırdan kente göçenler arasından tercih edilmesi ili ilgili genel bilgi ve nedenlere yer verilmektedir. Türkiye'de göç olgusunu düşündüğümüzde, göçün farklı nedenleri olmakla birlikte 'iletici nedenler' diyebileceğimiz nedenler vardır. Ekonomik ve eğitimin teşvikini bu bağlamda iletici/kolaylaştırıcı etken olarak görmek gerekir. Bu bağlamda Sivas'a göç edenlerin ekonomik durumlarını ve eğitim konularındaki tavırlarını irdelemek gerekir. Tablo 7'de bireylerin kente göç etme nedenleri yorumlanmaktadır. Çünkü insanlar bir kez göç etme kararı aldıysa (gönüllü veya zorunlu) sorusunun yanıtı aranmalıdır.

Tablo 21- Kaynak Kişilerin Göç Etme Nedenlerin Dağılımı

Kente Göç Etme Nedeni	Sayı	%
Geçim Sıkıntısı	76	27,4
İşsizlik	73	26,4
Çocukların Eğitimi	74	26,7
Kan Davası	5	1,8
Başka(Belirtin)	49	17,7
Toplam	277	100,0

Gönüllü (iradi) veya zorunlu olsun her göç mutlaka bir nedeni vardır insanlara birtakım kaygı ya da beklentilerle, buldukları yerden ayrılarak başka yerlere göç ederler. Bu bağlamda Sivas'a göçle gelenler göç etme nedenlerine bakmak gerekir.

Tablo 21'e baktığımızda insanların çok farklı nedenlerle Sivas'a göç ettiği gibi bir izlenim ortaya çıkar. Ancak tablo verilerini örneğin ekonomik, eğitim, kültürel vb. şeklinde gruplandırmaya tabi tutulduğunda ortaya çıkan önemli neden 'ekonomik neden'dir. Bunlar %27,4'ü geçim sıkıntısı (işlenen torağın getirisinin azalması), %26,4'ü işsizlik (şehirde iş bulma) şeklinde sıralana ekonomik temelli gerekçelerdir. Bunların oranı toplam katılımcıların içinde % 53,8 gibi oldukça yüksek bir rakamdır. Soruya 21 kişinin cevap vermediği düşünüldüğünde, yukarıdaki tablodaki %53,8'lik oranın dayandığı ekonomik nedenler ve bundan dolayı göç etme durumları daha da önem kazanmaktadır.

Kuramsal aşamada da vurgulandığı gibi göçlerin temel nedeni daha iyi bir yaşam, daha iyi bir gelecek kaygısından kaynaklanmaktadır ki bu bizi ekonomik etkenlere götürmektedir. Tablonun geri kalanı incelediğimizde ekonomik nedenlerden dışında 'daha iyi bir eğitim alma arzusu' %26,7, kan davası %1,8 ve son olarak da başka nedenler % 17,7 olarak görülmektedir.

Özetleyecek olursak Sivas'a göç etmenin çok farklı nedenler olmakla birlikte başat neden yukarıda dile getirildiği gibi ekonomik etkenlerdir(%53,8).

Tablo 22- Kaynak Kişilerin Sivas'a Göç Etme Yılına Göre Dağılımı

Sivas'a Göç Edeli Kaç Yıl Oldu	Sayı	%
1-4 yıl	23	8,0
5-9 yıl	39	13,5
10-14 yıl	44	15,2
15-19 yıl	44	15,2
20 + yıl	139	48,1
Toplam	289	100,0

Bireylerin Sivas'ın merkezi göç etme yıllarına bakacak olursak %8,0 1-4 yıl, %13,5 5-9 yıl, %15,2 10-14 yıl, %15,2 15-19 yıllar arası ve son olarak da %48,1 20 ve üstü

olduğu görülmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere Sivas merkeze mahallelere gelen ailelerin artık eski yerleşim yerlerine (%48,1) büyük bir oranda dönmedikleri görülmektedir.

Tablo 23- Kente Göç Etmeye Ailede Karar Verme Dağılımı

Kente Göç Etmeyi Ailenizde Kim Karar Verdi	Sayı	%
Baba	156	54,4
Anne	15	5,2
Anne-Baba İle Birlikte	63	22,0
Tüm Aile Bireyleriyle Birlikte	53	18,5
Toplam	287	100,0

287 katılımcıdan babanın göç etmeye karar verdiğini belirten %54,4 gibi çok büyük bir çoğunluğu oluşturmaktadır. Buradan da anlaşılabilecek en önemli sonuç: aile üzerindeki babanın baskın sonucu gç ediyorlar. % 5,2 anne, diğer bir çoğunluk ise %22,0 ile anne-baba ile birlikte karar veriyorlar. En son olarak %18,25 ile tüm aile bireyleriyle birlikte gç etme kararı aldıkları görülmektedir.

Tablo 24- Kaynak Kişilerin Gç ncesi Yere Dönme Durumları

Gç Ettiğiniz Yere Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?	Sayı	%
Evet	42	14,7
Hayır	194	68,1
Bazen	49	17,2
Toplam	285	100,0

Gç sonrası kente yerleşmekten pişmanlık duyan kişilerin oranı %14,7'dir. Bu soruya hayır diyenlerin oranı %68,1'dir.

Tablo 25- Kaynak Kişilerin Göç Sonrası Kentte Yaşadıkları En Önemli Sıkıntı Dağılımı

Göç Nedeniyle Kente Geldiğinizde Yaşadığınız En Önemli Sıkıntı Nedir?	Sayı	%
İşsizlik	59	22,1
Ev Sorunu	81	30,3
Geçim Sıkıntısı	78	29,2
Şehre Alışamamak	49	18,4
Toplam	267	100,0

Göçenler içinde geçim sıkıntı yaşayanların %30,3'ü ev sorunu yaşamıştır. Bu oran şehre göçenler yaşamış olduğu sıkıntıların başında gelmektedir. %51,3'ü ise işsizlik ve geçim sıkıntısı ve son olarak da %18,4'ü ise şehre alışamamak olarak belirtmişleridir.

Tablo 26- Kaynak Kişilerin Göç Öncesi Durumu İle Bu Gün Ki Durumu

Göç Öncesi Durumunuz Bu Gün İle Karşılaştığınız Durumunuz Nedir?	Sayı	%
Fark Yok	26	9,2
Bugün Ki Durum Daha İyi	220	77,7
Önceki Durum Daha İyi	37	13,1
Toplam	283	100,0

Göç öncesi durum ile bu gün ki durumları karşılaştırılması istenilen görüşülenlerin büyük bir çoğunluğu %77,7 ile bugün ki durum daha iyi olduğunu, %13,1 önceki durum daha iyi ve %9,2'si ise farkın olmadığını tablodan görüldüğü üzere görülmektedir.

5.2.6- Oturulan Mahallelere Göre Kamu Hizmetlerinin Yeterlilik Durumu

Tablo 27- Kaynak Kişilerin Göç Ettikleri Mahalleyi Tercih Etme Durumu

Bu Mahalleyi Neden Tercih Ettiniz?	Sayı	%
Akrabaların Burada Olması	68	23,7
İş Yerinin Burada Olması	53	18,5
Düzenli Bir Yerleşim Olduğu İçin	33	11,5
Burada Uygun Kiralık Ev Bulduğum İçin	48	16,7
Arsanın Üzerine Ev(Geçekondu) Yaptığım İçin	64	22,3
Çocuklarımın Okula Yakın Olduğu İçin	21	7,3
Toplam	287	100,0

3 Mahalleyi kapsayan alan çalışmasında görüşmecilere “oturdıkları mahalleye yerleşmelerindeki en önemli nedeni ne olduğu” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya akrabaların burada olduğu için yanıtı verenler %23,7 gibi bir oranla ilk sırayı oluşturmuştur. Sivas gibi geleneksel toplum ilişkilerinin sürdüğü bir kentte, mahalle tercihinde akraba gibi birincil derecede yakınların önemli bir etkisinin olduğu görülmektedir. Bilindiği üzere akrabalık ilişkisi hem kente alışma sürecinde hem de kentte karşılaşılan sıkıntıların azaltılmasında korumacı(patronaj) bir ilişki ortaya çıkarmaktadır. Mahalleye yerleşmede ikinci neden arsanın üzerine ev yaptığım için %22,3 olarak belirtilmiştir. Burada uygun kiralık ev bulduğum için diyenlerin oranı %16,7’dir. Sivas’ın çeperindeki mahallelerin dar gelirli aileler 450-500 TL civarında bir paraya kiralık ev bulabilmektedir. İş yerim burada olduğu için diyenlerin oranı %18,5, düzenli bir yerleşim olduğu diyenlerin oranı %11,5 ve son olarak da çocuklarımın okula yakın olduğu için diyenlerin oranı ise %7,3’tür.

Tablo 28- Kaynak Kişilerin Mahallelerinde Yaşadıkları Sorunların Dağılımı

Mahallenizde Yaşadığınız Sorunlar Nelerdir?	Sayı	%
Altyapı Hizmetlerinin Yetersizliği(Yol, Su, Kanalizasyon)	84	29,5
Eğitim Kurumlarının Yetersizliği	20	7,0
Sağlık Kurumlarının Yetersizliği	76	26,7
Sosyal-Kültürel Olanaklarının Yetersizliği	76	26,7
Yiyecek İhtiyaçların Karşılacak Semt Pazarlarının Olmaması	29	10,2
Toplam	285	100,0

Sivas merkezindeki görüşmecilerle %29,5 yaşadıkları mahallenin en önemli sorunun altyapı hizmetlerinin yetersizliği olduğunu belirtmiştir. Son 25 yılda hızlı kent nüfusun artması yaşanması Sivas'ta birçok yeni mahalle oluşmuştur. Bu kadar hızlı, plansız ve sağlıksız gelişme o kentin yerel yönetim hizmetlerindeki aksaklıkları da beraberinde çoğaltılmıştır. İkinci olarak belirtilen sorunlar %26,7 sağlık kuruluşlarının yetersizliği ve sosyal kültürel olanaklarının yetersizliğidir(sinema/tiyatro). Üçüncü öne çıkan %10,2 ile yiyeceklerin ihtiyaçların karşılanacak semt pazarlarının olmaması. Görüşmeciler pazar yerlerinin özellikle yazın iyi temizlenmediği için oluşan kokunun ve pazar artıklarının önemli sağlık sorunları neden olduğunu dile getirmiştir. Son olarak da %7,0'ı eğitim kurumların yetersiz olduğu belirtilmiştir.

5.2.7- Kentlilik Bilinci, Kentle Bütünleşme Ve Uyum Süreci

Tablo 29- Kaynak Kişilerin Göç Ettikleri Yerde Kendilerini (Kentli- Köylü) Hissetme Durumu

Göç Ettiğiniz Bu Yerde Kendinizi Nasıl Hissediyorsunuz	Sayı	%
Kentli	136	46,3
Köylü	97	33,0
Köy Kökenli Kentli	61	20,7
Toplam	294	100,0

Kentleşme yalnızca fiziksel bir mekân değişikliği değil, ekonomik, sosyal, kültürel boyutları da olan toplumsal olgudur. Bu bağlamda Sivas kent merkezinde yaşayan

bireylere kendilerini göç ettikleri yerde nasıl hissettikleri sorulmuştur. Kendileri kentli hissedenlerin oranı %46,3, köylü hissedenlerin oranı %33,0, köy kökenli kentli hissedenlerin oranı ise %20,7'tir.

Tablo 30- Kaynak Kişilerin Sivas'ın Şehir Merkezine Yerleşmeden Pişmanlık Dağılımı

Sivas'ın Şehir Merkezine Yerleşmeden Pişman Mısınız?	Sayı	%
Evet	25	8,7
Hayır	262	91,3
Toplam	287	100,0

Sivas'ın çeşitli kırsal alanlardan kente göçen hanelere Sivas'ın şehir merkezine yerleşmeden pişman mısınız sorusuna %91,3'ü hayır, %8,7'si ise pişman olduğunu dile getirmiştir. Sivas'ın şehir merkezine yerleşmeden pişman olduğu tabloda görülmektedir.

Tablo 31- Kaynak Kişilerin Sivas'ın Şehir Merkezine Yerleşmeden Pişmanlık Nedeni Dağılımı

Sivas'ın Şehir Merkezine Yerleşmeden Pişmansanız Nedeni Nedir?	Sayı	%
Şehir Hayatına Alışamama	16	44,4
Şehrin Gürültüsü ve Kalabalığı	5	13,9
Komşulardan Rahatsız Olma	2	5,6
Geçim Zorluğu	13	36,1
Toplam	36	100,0

Yukarıdaki Tablo 31'de Sivas'ın şehir merkezine yerleşenlerin evet diyen (%8,7)'si katılımcılara nedeni sorulduğunda %44,5'ü şehir hayatına alışamama, %36,1 geçim zorluğu yaşadığı, %13,9'u şehrin gürültüsü ve şehrin kalabalıklarından rahatsız oldukları ve son olarak da %5,6'sı ise kent hayatında ki komşuluk ilişkilerinden rahatsız olduklarını dile getirmişlerdir.

Tablo 32- Kaynak Kişilerin Geldikleri Yerde Beklentilerinin Karşılanma Durumu

Geldiğinizde Bu Şehirde Beklentiniz Karşlandı Mı?	Sayı	%
Evet	123	41,8
Hayır	95	32,3
Kısmen	76	25,9
Toplam	294	100,0

Kırdan kente göçen katılımcılara Sivas'ın merkezine geldiklerinde beklentilerinin karşılandı mı sorusa katılımcıların %41,8'i evet dediğini, %32,3'ünün ise beklentilerinin karşılanmadığını dile getirmiştir. %25,9'luk büyük bir oranının ise çekimser oldukları, çeşitli nedenlerden dolayı (işsizlik, konut kiralara yüksek olması vb.) beklentilerinin tam karşılanmadığı ifade etmişlerdir.

Tablo 33- Katılımcıların Kime Şehirli (Kentli) Görme Durumu

Sizce Kime Şehirli (Kentli) Denir?	Sayı	%
Şehirde Doğmuş Olma	71	24,0
Ekonomik Durumu İyi Olma	49	16,6
Eğitimli Kişilere	85	28,7
Apartman ve Sitelerde Oturma	20	6,8
Geçimini Şehirde Karşılaman	71	24,0
Toplam	296	100,0

Tablo 'ya göre %28,7 gibi bir oranla eğitimli kişilere şehirli(kentli) dendiği belirtilmiştir. %24,0 şehirde doğmuş olan ve geçimini şehirde karşılayan kişilere, %16,6 ekonomik durumu iyi olma, %6,8'i ise apartman ve sitelerde oturanlar olarak ifade etmiştir.

Tablo 34- Katılımcıların Kentte Sahip Olduğunuz Vatandaşlık Haklarından Daha İyi Yararlandığınızı Düşünme Durumu

Kentte Sahip Olduğunuz Vatandaşlık Haklarından Daha İyi Yararlandığınızı Düşünüyor Musunuz?	Sayı	%
Evet	156	52,7
Hayır	140	47,3
Toplam	296	100,0

Tabloda kente sahip olduğu vatandaşlık haklarında daha iyi yararlandığını düşünenlerin oranı%52,7 iken vatandaşlık haklarından yararlanmadığını düşünenlerin oranı %47,3 azımsanmayacak derece çok yüksek olduğunu görülmektedir. Kente sahip olduğu vatandaşlık haklarında daha iyi yararlandığını düşünün %52,7 156 kişiye nedeni sorulduğunda aşağıdaki Tablo 33’te görülmektedir.

Tablo 35- Katılımcıların Kentte Sahip Olduğunuz Vatandaşlık Haklarından Daha İyi Yararlandığınızı Düşünme Nedeni Dağılımı

Kentte Sahip Olduğunuz Vatandaşlık Haklarından Daha İyi Yararlandığınızı Düşünüyor Musunuz Nedeni Nedir?	Sayı	%
Kendimi Toplumun Geneliyle Eşit Görüyorum	13	8,1
Kendimi Özgür Hissediyorum	32	19,9
Demokratik Bir Toplumda Yaşadığımı Hissediyorum	22	13,7
Kamu Hizmetlerinden Daha İyi Yararlanıyorum	30	19,3
Sosyal-Kültürel Yaşamım Daha Düzenli	12	8,1
Sağlık ve İlaç İhtiyaçlarımı Daha Düzenli Karışlama	33	21,1
Dini ve Siyasi Görüşlerimi Daha İyi Yansıtıyorum	8	5,6
Farklı Etnik Köken ve Siyasi Görüşlü Bireylerle Görüş Alışverişi Yapabiliyorum	6	4,3
Toplam	156	100,0

Kente sahip olduğu vatandaşlık haklarında daha iyi yararlandığını düşünün 156 kişiden %21,1’i sağlık ve ilaç ihtiyaçlarımı daha düzenli karışlama, %19,9’u kendimi özgür hissediyor, %19,3’ü kamu hizmetlerinden daha iyi yararlandığınızı düşünüyor, %13,7’si

demokratik bir toplumda yaşadığını hissediyor, %8,1'i 25 birey kendimi toplumun geneliyle eşit gördüğü ve soyal-kültürel yaşamlarının daha düzenli olduğu düşündükleri için %5,6'sı dini ve siyasi görüşlerini daha iyi yansıttıklarını düşündükleri için ve son olarak da %4,3'lük oranla farklı etnik köken ve siyasi görüşlü bireyle görüş alışverişi yapabildikleri için kente sahip olduğu vatandaşlık haklarında daha iyi yararlandığını düşünün.

5.2.8- Aile Durumu, İlişkilerde Memnuniyet Durumu

Tablo 36- Kaynak Kişilerin Aile Tipine Göre Dağılımı

Aile Tipi	Sayı	%
Çekirdek Aile	161	54,0
Geniş Aile	119	39,9
Parçalanmış Aile	18	6,0
Toplam	298	100,0

Kırdan kente göç eden bireylerin aile yapısına bakacak olursak göç eden ailelerin %54,0 gibi büyük bir çoğunluğu çekirdek aile oluşturmaktadır. %39,9 ile geniş aile izlemektedir ve son olarak da %6,0 ile parçalanmış aile gelmektedir.

Tablo 37- Kaynak Kişilerin Ailelerinde Çalışan Kişi Sayısı Dağılımı

Ailede Çalışan Var Mı?	Sayı	%
Evet	285	97,9
Hayır	6	2,1
Toplam	291	100,0

Ailede çalışan bireylerin dağılımı (anne-baba ve çocuklar) katılımcıların %97,9'u evet, %2,1'i ise hayır dediği tablodan görülmektedir. Haneler üzerinden evet diyenlerin ailedeki dağılımlarına aşağıdaki Tablo 36'ta gibi görülmektedir.

Tablo 38- Kaynak Kişilerin Ailede Çalışan Varsa Kimler Durumu

Ailede Çalışan Varsa Kimler	Sayı	%
Baba	183	63,1
Anne	22	7,6
Anne-Baba	39	13,4
Ailedeki Erişkin Tüm Bireyler	33	11,4
Çocuklar	13	4,5
Toplam	290	100,0

Tabloda hanelerdeki ailelerde çalışanlara bakacak olursak yarından fazlası %63,1'i baba, 13,4'ü anne-baba birlikte, %11,4'ü ailede bütün erişkin bireyler, %7,6'si anne ve son olarak da %4,5'i çocuklar olduğu görülmektedir.

Tablo 39- Kaynak Kişilere Eşiniz(Kadın) Ev Dışında Gelir Getiren Bir İşte Çalışmasını İsteme Durumu

Eşiniz Ev Dışında Gelir Getiren Bir İşte Çalışmasını İster Misiniz?	Sayı	%
Evet	107	44,4
Hayır	100	41,5
Mecbur Kalırsam	34	14,1
Toplam	241	100,0

Katılımcılardan erkeklere sorduğumuz eşiniz ev dışında gelir getiren bir işte çalışmasını ister misiniz sorusuna %44,4'ü evet, %41,5'i hayır ve %14,1'i mecbur kalırsa seçeneğini ifade etmiştir. Modern kent yaşamında kadın, çalışma yaşamının önemli bir parçasını oluşturur. Kentleşme ile birlikte kadının iş yaşamında yer almasına ilişkin tutumlar da olumlu yönde değişmektedir. Nitekim hızlı bir kentleşme yaşayan Sivas'taki hanelerin yaklaşık üçte ikisi kadın ev dışında çalışmasına olumlu yaklaşmaktadır.

Tablo 40- Kaynak Kişilere Göç Sonrası Aile İçi İlişkilerinde Değişiklik Durumu

Göç Sonrası Aile İçi İlişkilerinizde Bir Değişiklik Oldu Mu?	Sayı	%
Aile Bireyleriyle Daha Az Birlikte Zaman Geçirme	28	9,8
Aile Bireylerinin Görüntüsünde(Kılık-Kıyafet) Değişiklik Oldu	27	9,4
Aile Bireylerinin İstek Ve İhtiyaçlar Arttı	88	30,8
Çocuklarım Daha Özgür Ve Bağımsız Hareket Etmeye Başladı	58	20,3
Aile Bireylerinin Sosyal-Kültürel Aktiviteleri Arttı	22	7,7
Eğitim Ve Öğretimde Çocuklarımla Daha İyi Bir Ortama Kavuştum	57	19,9
Eşim Ev Ekonomisine Katkı Sağlamaya Başladı	6	2,1
Toplam	286	100,0

Tabloda kırdan kente göç sonrası aile içi ilişkilerde nasıl bir değişikliğe yol açtığını görüşmecilerin yaklaşık olarak üçte birinin %30,8'i aile bireylerinin istek ve ihtiyaçlarının arttığı, %20,3'ü çocuklarımla daha özgür ve bağımsız hareket etmeye başladığını, %19,9'u eğitim ve öğretimde çocuklarımla daha iyi bir ortama kavuştum, %9,8' aile bireyleriyle daha az zaman geçirdiğini, %9,4'ü aile bireylerinin görüntüsünde(kılık-kıyafet) değişiklik olduğunu, %7,7'si aile bireylerinin sosyal-kültürel aktivitelerini(sinema-tiyatro) arttığı, %2,1'i de eşimin ev ekonomisine katkı sağlamaya başladığını ifade etmişleridir.

5.2.9- Sosyo-Kültürel Yaşantıya Ait Bulgular

Tablo 41- Kaynak Kişilerin Komşuluk İlişkileri Durumu

Komşularla İlişkileriniz Nasıldır?	Sayı	%
Hiç Konuşmam	22	7,4
Ara Sıra Görüşürüm	122	41,1
Sık Görüşürüm	125	42,1
Bayram, Düğün Ve Taziyelerde Görüşürüm	28	9,4
Toplam	297	100,0

Kentleşmen önemli göstergelerinden biri de kente yaşayanların sosyo-kültürel davranışlarında kentlilere özgü değişimler göstermesidir. Kentleşmenin mekânlarda birincil ilişkiler yerine daha resmi ve sınırlı ilişkilere bırakmadır. Görüşülenlerin %42,1'i komşu ziyaretlerine sık gittiğini belirtirken, arası sıra giderim diyenler %41,1, bayram, düğün ve taziyelerde görüşürüm diyenler %9,4'tur. Hiç konuşmak veya hiç gitmem diyenler ise %7,4'tur.

Tablo 42- Kaynak Kişilerin Akraba İlişkileri Durumu

Akrabalarınızla İlişkileriniz Nasıldır?	Sayı	%
Hiç Konuşmam	9	3,0
Ara Sıra Görüşürüm	97	32,8
Sık Görüşürüm	155	52,4
Bayram, Düğün ve Taziyelerde Görüşürüm	35	11,8
Toplam	296	100,0

Görüşmecilere, bulunduğu şehirdeki ve göçtüğünüz yerdeki akrabalarınızla(varsın) ne sıklıkla görüştükleri sorulmuştur. Sık görüşürüm diyenlerin oranı %52,4, ara sıra görüşürüm %32,8, bayram, düğün ve taziyelerde %11,8 ve hiç konuşman diyenlerin oranı %3,0'dır.

Tablo 43- Kaynak Kişilerin Aile Dışında, Göç Ettikleri Yerdeki Kişilerle Telefon Görüşmesi Yapma Durumu

Aile Dışında, Göç Ettiğiniz Yerdeki Kişilerle Ne Sıklıkta Telefon Görüşmesi Yaparsınız?	Sayı	%
Her Gün Görüşürüm	32	11,0
Haftada Bir Gün Görüşürüm	74	25,3
Ayda Bir Görüşürüm	93	31,8
Altı Ayda Bir Görüşürüm	41	14,0
Yılda Bir Görüşürüm	20	6,8
Hiç Görüşmem	32	11,0
Toplam	292	100,0

Katılımcılara aile dışında, göç ettiğiniz yerdeki kişiler(akraba, arkadaş vb.) ne sıklıkla telefon görüşmesi yaparsınız sorusuna %31,8'i büyük çoğunluğu ayda bir görüşürüm, %25,3'ü hafta bir gün görüşürüm, %14,0'ı altı ayda bir görüşürüm, %11,0'ı her gün görüşürüm, %6,8'i yılda bir görüşürüm ve son olarak da görüşülenlerin %11,0'ı hiç görüşmen tabloda görülmektedir.

Tablo 44- Kaynak Kişilerin Doğdukları Yere İlişkin Ait Olduğunuz Dernek Ve Vakıf Üyeliği Durumu

Doğduğunuz Yere İlişkin Ait Olduğunuz Dernek ve Vakıf Üyeliğiniz Var Mı?	Sayı	%
Evet	41	14,3
Hayır	246	85,7
Toplam	287	100,0

Sivil toplum örgütleri, siyasal parti, dernek ve vakıf üyelikleri, bireyler yaşadığı kentin ve ülkenin sorunlara aktif birer aktör olarak eğildiği ortaya koymaktadır. Bu bağlamda toplumdaki bireylerin istemlerini örgütlü bir baskı gücü şeklinde devlete ileten sivil

toplum örtükleri, siyasi partiler ve dernekler, hem devletin karar ve eylemlerinin denetlenmesi hem de sorumluluk ve katılımçılık bilincinin çoğalmasını sağlar. Görüşmecilerin %85,7'si hayır, %14,3'ü ise dernek ve vakıf üyeliklerin olduğunu göstermektedir.

Tablo 45- Kaynak Kişilerin Boş Zamanı Değerlendirme Durumu

Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?	Sayı	%
Ailemle Zaman Geçiririm	137	46,1
Akraba ve Komsu Ziyaretleri Yaparım	63	21,2
Dernek ve Vakıf Ziyareti Yaparım	10	3,4
Kahvehaneye Giderim	17	5,7
Spor Yaparım	9	3,0
TV Seyrederim	61	20,5
Toplam	297	100,0

Katılımcıları büyük bir çoğunluğu neredeyse yarıya yakını %46,1'i ailemle zaman geçiririm, %21,2's, akraba ve komşu ziyaretleri, %20,5'i TV seyretmeyi, % 12,1'i kahvehaneye, spor yapmayı ve dernek ve vakıf ziyareti yaptığı görülmektedir.

Tablo 46- Kaynak Kişilerin Gazete Veya İnternet Haberleri Okuma Alışkanlığı Durumu

Gazete veya İnternet Haberleri Okuma Alışkanlığınız Nasıldır?	Sayı	%
Her Gün Okurum	57	19,4
Hiç Okumam	137	46,6
Ara Sıra Okurum	100	34,0
Toplam	294	100,0

Modern kentli bire olmanın önemli ölçütlerinde birisi kitle iletişim araçlarını takip etmedir. Görüşmecilerin gazete ve internet haberli okuma alışkanlıklarına ilişkin şu sonuçlar bulunmuştur. Neredeyse katılımcıların yarıya yakını %46,6'sı hiç okumam, %34,0'ı ara sıra okurum, %19,4'ü ise her gün okurum. Bu veriler, kentliliğin, toplumsal

bilinç ve duyarlılığın önemli göstergelerinden biri olan okuma alışkanlığının oldukça düşük olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 47- Kaynak Kişilerin Sinema, Tiyatro Ve Konser Gibi Etkinliklere Katılma Durumu

Sinema, Tiyatro ve Konser Gibi Etkinliklere Gider Misiniz?	Sayı	%
Evet	40	13,6
Hayır	170	57,6
Bazen	85	28,8
Toplam	295	100,0

Sinema, tiyatro ve konser gitme gibi aktiviteler, etkinlikler kente yaşayan sosyo-kültürel gelişimini ve ilgilerini ortaya koyan bir göstergedir. Sinema, tiyatro ve konser gibi etkinliklere gider misiniz sorusuna katılımcıların %57,6'sı hayır, %13,6'sı evet, %28,8'i ise bazen(zaman buldukça) gittiği görülmektedir.

Tablo 48- Kaynak Kişilerin Geleceğe Yönelik En Büyük İsteklerini Dağılımı

Geleceğe Yönelik En Büyük İsteğiniz Nedir?	Sayı	%
Daha İyi Bir İş İsterim	26	8,7
İyi Bir Gelir ve Sosyal Güvenceye Sahip Olma	41	13,8
Ev Sahibi Olma	40	13,4
Daha İyi Bir İşte Çalışma	12	4,0
Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Düzeyi Yüksek Olan Bir Mahallede Yaşama	18	6,0
Kendi İş Yerimi Kurabilmek ve Patron Olmak	11	3,7
Çocuklarımla Eğitim ve Daha İyi Bir Geleceğe Sahip Olması	139	46,6
Köyüme Geri Dönmek İsterim	11	3,7
Toplam	298	100,0

Son olarak görüülen haneleri gelecekte en büyük istediklerinin ne olduğu sorulmuştur. Bu soruya yanıt verenlerin %46,6'si çocuklarının eğitim ve daha iyi bir geleceğe sahip olması, %13,8'i iyi bir gelir ve sosyal güvenceye sahip olma, %13,4 ev sahibi olma, %8,7'i daha iyi bir iş isterim, %6,0 sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi yüksek olan bir mahallede yaşama, %4,0'ı daha iyi bir işte çalışma, %3,7'si ise kendi iş yerimi kurabilmek ve patron olmak ve köyüne geri dönmek istekleri olarak belirtmişlerdir.

5.3-Arastırmada Elde Edilen Verilerin Çapraz Tablo Sunumu ve Analizleri

Tablo 49- Eğitim Dağılımı Göre Kentlilik (Kentli Kime Denir) Durumu

Eğitim durumu	Sizce Kime Kentli Denir?						Toplam
		Şehirde Doğmuş Olma	Ekonomik Durumu İyi Olma	Eğitilmiş Kişilere	Apartman ve Sitelerde Oturma	Geçimini Şehirde Karşılaman	
Okur - Yazar Değil	Sayı	17	18	33	4	30	102
	%	16,7	17,6	32,4	3,9	29,4	100,0
Okur-Yazar	Sayı	18	4	13	0	4	39
	%	46,2	10,3	33,3	0	10,3	100,0
İlkokul	Sayı	23	14	27	6	25	95
	%	24,2	14,7	28,4	6,3	26,3	100,0
Ortaokul	Sayı	13	13	12	10	12	60
	%	21,7	21,7	20,0	16,7	20,0	100,0
Toplam	Sayı	71	49	85	20	71	296
	%	24,0	16,6	28,7	6,8	24,0	100,0

$X^2=32,425$ $p=0,001$ $p<0,05$ önemli

Eğitim durumuna göre sizce kime kentli denir durumu karşılaştırıldığında farklılıklar önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi eğitim durumu okur-yazar olanların %46,2'i, ilkokul olanların %24,2'i şehirde doğmuş olmayı tercih etmiş, yine görüldüğü gibi %32,4'ü okur-yazar olmayan, %33,3'ü okur-yazar olanlar eğitilmiş kişilere kentle

dendiğini belirtmiştir. Toplamda ise %28,7'si eğitilmiş kişilere kentli dendiğini belirtmiştir.

Tablo 50- Eğitim Durumuna Göre Çocuklarınızı Okutma (Hangi Seviyeye Kadar Durumu

Eğitim Durumu	Çocuklarınızı Hangi Seviyeye Kadar Okutmak İstersiniz?					Toplam
		İlkokul u Bitirme	Orta Okulu Bitirme	Liseyi Bitirme	Yüksekokul Üniversiteyi Bitirme	
Okur - Yazar Değil	Sayı	3	2	4	92	101
	%	3,0	2,0	4,0	91,1	100,0
Okur-Yazar	Sayı	0	1	4	33	38
	%	0	2,6	10,5	86,8	100,0
İlkokul	Sayı	1	0	14	81	96
	%	1,0	0	14,6	84,4	100,0
Ortaokul	Sayı	0	1	3	54	58
	%	0	1,7	5,2	93,1	100,0
Toplam	Sayı	4	4	25	260	293
	%	1,4	1,4	8,5	88,7	100,0

$X^2=13,329$ $p=0,148$ $p>0,05$ önemsiz

Eğitim durumu ile çocuklarınızı hangi seviyeye kadar okutmak istersiniz durumu karşılaştırıldığı farklılık önemsiz bulunmuştur ($p> 0,05$). Görüldüğü gibi eğitim düzeyleri okur-yazar olmayanların %91,1'i yüksekokul ve üniversiteyi bitirme, ortaokul olanların %93,1'i yine yüksekokul ve üniversiteyi bitirmesi istediği belirtmiştir.

Tablo 51- Cinsiyet Durumuna Göre Çocuklarınız Okutma (Hangi Seviyeye Kadar) Dağılımı

Cinsiyet	Çocuklarınız Hangi Seviyeye Kadar Okutmak İstersiniz?					Toplam
		İlkokulu Bitirme	Orta Okulu Bitirme	Liseyi Bitirme	Yüksekokul Üniversiteyi Bitirme	
Erkek	Sayı	3	4	18	122	147
	%	2,0	2,7	12,2	83,0	100,0
Kadın	Sayı	1	0	7	138	146
	%	7	0	4,8	94,5	100,0
Toplam	Sayı	4	4	25	260	293
	%	1,4	1,4	8,5	88,7	100,0

$X^2=10,82$ $p=0,013$ $p>0,05$ önemsiz

Cinsiyet durumu ile çocuklarınızı hangi seviye kadar okutmak istersiniz durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Görüldüğü gibi erkeklerin %83,0'ı kadınların %94,5'i yüksekokul ve üniversiteyi bitirme, yine görüldüğü gibi erkeklerin %12,2'si, kadınların %4,8'i liseyi bitirme olarak belirtmişleridir.

Tablo 52-Aile Türüne Göre Alışveriş Ödemeleri (Nakit, Kredi) Dağılımı

Aile Tipi	Alışveriş ödemelerinizi nasıl yapıyorsunuz?					Toplam
		Nakit para	Kredi kartı	Veresiye	Borç Alarak	
Çekirdek Aile	Sayı	100	38	14	7	159
	%	62,9	23,9	8,8	4,4	100,0
Geniş Aile	Sayı	82	24	6	4	116
	%	70,7	20,7	5,2	3,4	100,0
Parçalanmış Aile	Sayı	11	5	2	0	18
	%	61,1	27,8	11,1	0	100,0
Toplam	Sayı	193	67	22	11	293
	%	65,9	22,9	7,5	3,8	100,0

$X^2=3,582$ $p=0,733$ $p>0,05$ önemsiz

Aile tipi durumu ile alışveriş ödemelerinizi nasıl yapma durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Görüldüğü gibi çekirdek aile %62,9'u, geniş aile %70,7'si, parçalanmış aile % 61,1'i nakit para, yine görüldüğü gibi çekirdek aile %23,9'u, geniş aile %20,7'si, parçalanmış aile % 27,8'i kredi kartı ile ödemelerini gerçekleştirdiğini belirtmiştir.

Tablo 53- Gelir Düzeyine Göre Alışveriş Ödemeleri (Nakit, Kredi) Dağılımı

Gelir Düzeyi	Alışveriş Ödemelerinizi Nasıl Yaparsınız?					Toplam
		Nakit Para	Kredi Kartı	Veresiye	Borç Alarak	
1300- az	Sayı	37	17	9	4	67
	%	55,2	25,4	13,4	6,0	100,0
1301-1999	Sayı	66	18	10	6	100
	%	66,0	18,0	10,0	6,0	100,0
2000-2451	Sayı	18	9	2	0	29
	%	62,1	31,0	6,9	0	100,0
2500-3000	Sayı	24	14	0	0	38
	%	63,2	36,8	0	0	100,0
3000+	Sayı	17	6	1	0	24
	%	70,8	25,0	4,2	0	100,0
Toplam	Sayı	162	64	22	10	258
	%	62,8	24,8	8,5	3,9	100,0

$X^2=17,035$ $p=0,148$ $p>$ önemsiz

Gelir düzeyi ile alışveriş ödemelerinizi yapma durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Görüldüğü gibi 3000 TL ve üzer alanların %70,8'i, 1301-1999 TL alanların %66,0'ı 2500-3000 TL alanların %63,2'si alışveriş ödemelerini nakit para ile yapmakta, yine görüldüğü gibi 2500-3000 TL arasında alanların %36,8'i, 2000-2451 TL alanların % 31,0'ı kredi kartı ile alışveriş ödemelerini yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 54- Gelir Düzeyini Göre Oturulan Ev Türünün Dağılımı

Gelir Düzeyi	Oturduğunuz Evi Tipi				Toplam
		Apartman Dairesi	Bahçeli (Müstaki)	Gecekondu	
1300- az	Sayı	35	24	8	67
	%	52,2	35,8	11,9	100,0
1301-1999	Sayı	62	31	7	100
	%	62,0	31,0	7,0	100,0
2000-2451	Sayı	19	8	1	28
	%	67,9	28,6	3,6	100,0
2500-3000	Sayı	29	7	2	38
	%	76,3	18,4	5,3	100,0
3000+	Sayı	18	5	1	24
	%	75,0	20,8	4,2	100,0
Toplam	Sayı	163	75	19	257
	%	63,4	29,2	7,4	100,0

$X^2=9,172$ $p=0,328$ $p>önemsiz$

Gelir düzeyi ile oturulan evin tipi durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi 3000 TL ve üzeri alanların %75,5'i, 2500-3000 TL alanların %76,3'ü, 1301-1999 TL alanların %62,0'ı apartman dairesinde, yine görüleceği üzere 2500-3000 TL arasında alanların %18,4'ü, 2000-2451 TL alanların %28,6'sı, 1300 TL ve altı alanların %35,8'i, 1301-1999 TL alanların %31,0'ı ise bahçeli(müstakil) evlerde oturduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 55- Meslek Durumuna Göre Alışveriş Ödemeleri (Nakit, Kredi) Dağılımı

Meslek Durumu	Alışveriş Ödemelerinizi Nasıl Yaparsınız?					Toplam
		Nakit Para	Kredi Kartı	Veresiye	Borç Alarak	
Memur	Sayı	16	15	2	0	33
	%	48,5	45,5	6,1	0	100,0
İşçi	Sayı	50	17	4	2	73
	%	68,5	23,3	5,5	2,7	100,0
Esnaf	Sayı	15	4	2	1	22
	%	68,2	18,2	9,1	4,5	100,0
Serbest meslek	Sayı	7	3	2	0	12
	%	58,3	25,0	16,7	0	100,0
Emekli	Sayı	26	9	0	2	37
	%	70,3	24,3	0	5,4	100,0
İşsiz	Sayı	5	0	5	1	11
	%	45,5	0	45,5	9,1	100,0
Ev Hanımı	Sayı	70	19	7	5	101
	%	69,3	18,8	6,9	5,0	100,0
Başka(Belirtin)	Sayı	4	0	0	0	4
	%	100,0	0	0	0	100,0
Toplam	Sayı	193	67	22	11	293
	%	65,9	22,9	7,5	3,8	100,0

$X^2=44,888$ $p=0,002$ $p<0,05$ Önemli

Meslek durumu ile alışveriş ödemeleri yapma durumunu karşılaştırdığımızda farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi emeklilerin %70,3'ü, ev hanımlarının %69,3'ü, esnaf ve işçilerin yaklaşık olarak %68,3'ü alışveriş ödemelerini nakit para ile yapmaktadır. Yine görüldüğü gibi işsizlerin % 45,5'i ve serbest meslek %16,7'si ise alışveriş ödemelerini veresiye yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 56- Meslek Durumuna Göre Oturulan Evin Türünün(Apartman, Gecekondu) Dağılımı

Meslek Durumu	Oturduğunuz Evin Tipi Nedir?				Toplam
		Apartman dairesi	Bahçeli (Müstakil)	Gecekondu	
Memur	Sayı	27	6	0	33
	%	81,8	18,2	0	100,0
İşçi	Sayı	54	17	2	73
	%	74,0	23,3	2,7	100,0
Esnaf	Sayı	15	6	2	23
	%	65,2	26,1	8,7	100,0
Serbest Meslek	Sayı	6	6	0	12
	%	50,0	50,0	0	100,0
Emekli	Sayı	21	15	2	38
	%	55,3	39,5	5,3	100,0
İşsiz	Sayı	4	3	3	10
	%	40,0	30,0	30,0	100,0
Ev Hanımı	Sayı	53	39	9	101
	%	52,5	38,6	8,9	100,0
Başka(Belirtin)	Sayı	2	1	1	4
	%	50,0	25,0	25,0	100,0
Toplam	Sayı	182	93	19	294
	%	61,9	31,6	6,5	100,0

$X^2=30,464$ $p=0,007$ $p>0,05$ önemsiz

Meslek durumu ile oturulan evin tipi durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Görüldüğü gibi memurların %81,8'i büyük bir çoğunluğu, işçilerin %74,0'ı, esnafın %65,2'si apartman dairesinde, yine görüldüğü gibi serbest meslek çalışanların %50,0'ı, emeklilerin 39,5'i ev hanımı olanların %38,6'si bahçeli(müstakil) evlerde oturduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 57- Cinsiyet Dağılımına Göre Göç Ettiğiniz Yere Dönmeyi Düşünme Durumu

Cinsiyet	Göç Ettiniz Yere Dönmeyi Düşünüyor Musunuz?				Toplam
		Evet	Hayır	Bazen	
Erkek	Sayı	21	94	25	140
	%	15,0	67,1	17,9	100,0
Kadın	Sayı	22	100	23	145
	%	15,2	69,0	15,9	100,0
Toplam	Sayı	43	194	48	285
	%	15,1	68,1	16,8	100,0

$X^2=0,20$

$p=0,903$

$p>0,05$ önemsiz

Cinsiyet durumu ile göç ettiğiniz yere dönmeyi düşünme durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi erkeklerin %67,1'i, kadınların %69,0'ı göç ettikleri yere dönmeyi hayır sönmeyi düşünmediklerini, erkeklerin %15,0'i, kadınların %15,2'si ise evet göç ettikleri yere dönmeyi düşündüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 58- Meslek Durumuna Göre Göç Nedeniyle Kente Gelindiğinde Yaşanılan Sorunların Dağılımı

Meslek Durumu	Göç Nedeniyle Kente Geldiğinizde Yaşadığınız En Önemli Sıkıntı Nedir?					Toplam
		İşsizlik	Ev sorunu	Geçim Sıkıntısı	Şehre Alışamamak	
Memur	Sayı	4	19	3	3	29
	%	13,8	65,5	10,3	10,3	100,0
İşçi	Sayı	15	19	20	10	64
	%	23,4	29,7	31,3	15,6	100,0
Esnaf	Sayı	2	7	9	1	19
	%	10,5	36,8	47,4	5,3	100,0
Serbest Meslek	Sayı	6	3	3	0	12
	%	50,0	25,0	25,0	0	100,0
Emekli	Sayı	15	5	9	3	32
	%	46,9	15,6	28,1	9,4	100,0
İşsiz	Sayı	3	4	3	1	11
	%	27,3	36,4	27,3	9,1	100,0
Ev Hanımı	Sayı	13	23	30	30	96
	%	13,5	24,0	31,3	31,3	100,0
Başka(Belirtin)	Sayı	2	0	1	1	4
	%	50,0	0	25,0	25,0	100,0
Toplam	Sayı	60	80	78	49	267
	%	22,5	30,0	29,2	18,4	100,0

$X^2=58,931$ $p=0,001$ $p<0,05$ Önemli

Meslek durumu ile göç nedeniyle kente geldiklerinde yaşadığınız en önemli sıkıntı durumu karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi her meslek gruptaki bireylerin büyük bir bölümü ev sorunu, geçim sıkıntısı ve işsizlik olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 59- Yaş Durumuna Göre Göç Nedeniyle Kente Geldiğinizde Yaşanılan Sorunların Dağılımı

YAŞ	Göç Nedeniyle Kente Geldiğinizde Yaşadığınız En Önemli Sıkıntı Nedir?					Toplam
		İşsizlik	Ev Sorunu	Geçim Sıkıntısı	Şehre Alışmamak	
18-27	Sayı	6	11	7	9	33
	%	18,2	33,3	21,2	27,3	100,0
28-37	Sayı	14	27	29	8	78
	%	17,9	34,6	37,2	10,3	100,0
38-47	Sayı	6	17	21	13	57
	%	10,5	29,8	36,8	22,8	100,0
48-57	Sayı	14	14	5	11	44
	%	31,8	31,8	11,4	25,0	100,0
58-67	Sayı	12	8	13	6	39
	%	30,8	20,5	33,3	15,4	100,0
68+	Sayı	8	3	3	2	16
	%	50,0	18,8	18,8	12,5	100,0
Toplam	Sayı	60	80	78	49	267
	%	22,5	30,0	29,2	18,4	100,0

$X^2=31,030$ $p=0,077$ $p>0,05$ önemsiz

Yaş durumu ile göç nedeniyle kente geldiğinizde yaşadığınız en önemli sıkıntı durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüleceği üzere 18-27 yaş aralığındaki bireylerin %33,3'ü, 28-37 yaş aralığındaki bireylerin %34,6'sı, 48-57 yaş aralığındaki bireylerin %31,8'i ev soru yaşadıklarını, yine görüldüğü gibi 28-37 yaş aralığında bireylerin %37,2'si, 38-47 yaş aralığındaki bireylerin ise %36,8'i geçim sıkıntısı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 60- Cinsiyet Dağılımına Göç Nedenli Kente Geldiğinde Yaşanılan Sorunların Dağılımı

Cinsiyet	Göç Nedenli Kente Geldiğinde Yaşadığın En Önemli Sıkıntı					Toplam
		İşsizlik	Ev Sorunu	Geçim Sıkıntısı	Şehre Alışamamak	
Erkek	Sayı	41	37	35	14	127
	%	32,3	29,1	27,6	11,0	100,0
Kadın	Sayı	19	43	43	35	140
	%	13,6	30,7	30,7	25,0	100,0
Toplam	Sayı	60	80	78	49	267
	%	22,5	30,0	29,2	18,4	100,0

$X^2=17,746$ $p=0,001$ $p<0,05$ önemli

Cinsiyet ile göç nedenli kente geldiğimizde yaşadığımız en önemli sıkıntı durumu karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi erkeklerin %32,3'ü, kadınların %13,6'sı işsizlik, erkeklerin %29,1'i, kadınların %30,7'ı ev sorunu, erkeklerin %11,0'ı, kadınların %25,0'ı ise şehre alışamamak olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 61- Sivas'a Göç Etme Yılı Dağılımına Göre Göç Öncesi ve Sonrası Karşılaştırma Durumu

Sivas'a Göç Edeli Kaç Yıl Oldu?	Göç Öncesi Durum İle Bugün Karşılaştırıldığında Durumunuz Nedir?				Toplam
		Fark Yok	Bugün Ki Durum Daha İyi	Önceki Durum Daha İyi	
1-4 Yıl	Sayı	7	10	5	22
	%	31,8	45,5	22,7	100,0
5-9 Yıl	Sayı	3	27	9	39
	%	7,7	69,2	23,1	100,0
10-14 Yıl	Sayı	2	34	7	43
	%	4,7	79,1	16,3	100,0
15-19 Yıl	Sayı	2	37	3	42
	%	4,8	88,1	7,1	100,0
20+Yıl	Sayı	11	108	13	132
	%	8,3	81,8	9,8	100,0
Toplam	Sayı	25	216	37	278
	%	9,0	77,7	13,3	100,0

$X^2=25,742$ $P=0,001$ $P<0,05$ Önemli

Sivas'a göç yılı ile göç öncesi durum ve sonrası durumu karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi büyük bir bölümü göç yılları arasındaki 10-14 Yıl %79,1'i, 15-19 Yıl %88,1'i, 20+Yıl %81,8'i bugün ki durum daha iyi olduğunu belirtmiştir.

Tablo 62- Cinsiyet Dağılımına Göre Göç Öncesi İle Bugünün Karşılaştırılma Durumu

Cinsiyet	Göç Öncesi Durumunuz İle Bugün Karşılaştırdığınız Durumunuz Nedir?				Toplam
		Fark Yok	Bugün Ki Durum Daha İyi	Önceki Durum Daha İyi	
Erkek	Sayı	11	104	22	137
	%	8,0	75,9	16,1	100,0
Kadın	Sayı	16	115	15	146
	%	11,0	78,8	10,3	100,0
Toplam	Sayı	27	219	37	283
	%	9,5	77,4	13,1	100,

$X^2=2,519$ $p=0,284$ $p>0,05$ önemsiz

Cinsiyet durumu ile göç öncesi durumunuz ile bugün karşılaştırdığınız durumunuz nedir karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi şıklarda bireylerin büyük bir bölümü bugün ki durum daha iyi olduğunu belirtmiştir.

Tablo 63- Meslek Durumuna Göre Yaşanılan Mahalleyi Tercih Etme Sebebinin Dağılımı

Meslek Durumu	Bu Mahalleyi Neden Tercih Ettiniz?							Toplam
		Akrabalarını Burada Olduğu İçin	İş Yerinin Burada Olduğu İçin	Düzenli Bir Yerleşim Olduğu İçin	Burada Uygun Bir Yerleşim Olduğu İçin	Arsamın Üzerine Ev Yapıldığı İçin	Çocuklarının Okulu Yakın Olduğu İçin	
Memur	Sayı	6	10	8	3	3	3	33
	%	18,2	30,3	24,2	9,1	9,1	9,1	100,0
İşçi	Sayı	16	18	6	16	12	2	70
	%	22,9	25,7	8,6	22,9	17,1	2,9	100,0
Esnaf	Sayı	8	8	2	2	3	0	23
	%	34,8	34,8	8,7	8,7	13,0	0	100,0
Serbest meslek	Sayı	1	2	2	4	1	3	13
	%	7,7	15,4	15,4	30,8	7,7	23,1	100,0
Emekli	Sayı	13	4	5	3	9	2	36
	%	36,1	11,1	13,9	8,3	25,0	5,6	100,0
İşsiz	Sayı	3	0	1	2	1	4	11
	%	27,3	0	9,1	18,2	9,1	36,4	100,0
Ev Hanımı	Sayı	20	10	9	17	35	7	98
	%	20,4	10,2	9,2	17,3	35,7	7,1	100,0
Başka(Belirt)	Sayı	1	1	0	1	0	0	3
	%	33,3	33,3	0	33,3	,0	0	100,0
Toplam	Sayı	68	53	33	48	64	21	287
	%	23,7	18,5	11,5	16,7	22,3	7,3	100,0

$X^2=70,992$

$p=0,001$

$p<0,05$ Önemli

Meslek durumuna göre mahalleyi tercih etme durumu incelendiğinde farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi emekli olanların %36,1'ı, işsiz olanların %27,3'ü, ev hanımların %20,4'ü akrabalarının burada olduğu için bu mahalleyi tercih ettiği, yine görüldüğü gibi memurların %30,3 iş yerinin burada olduğu için belirtmiştir.

Tablo 64- Cinsiyete Durumu Göre Yaşanılan Mahalleyi Tercih Etme Sebebinin Dağılımı

Cinsiyet	Mahalleyi Tercih Etme Sebebi							Toplam
		Akrabaların Burada Olması	İş Yerinin Burada Olması	Düzenli Bir Yerleşim	Burada Uygun Kiralık Ev Bulduğum	Arsamın Üzerine Ev Yaptığım	Çocuklarının Okula Yakın	
Erkek	Sayı	39	27	15	24	28	9	142
	%	27,5	19,0	10,6	16,9	19,7	6,3	100,0
Kadın	Sayı	29	26	18	24	36	12	145
	%	20,0	17,9	12,4	16,6	24,8	8,3	100,0
Toplam	Sayı	68	53	33	48	64	21	287
	%	23,7	18,5	11,5	16,7	22,3	7,3	100,0

$X^2=3,160$ $p=0,675$ $p>0,05$ önemsiz

Cinsiyet durumu ile mahalleyi tercih etme sebeplerinin dağılımı karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi her cinsiyet grubundaki bireylerin büyük bir bölümü %23,7'si akrabalarının burada olduğu ve % 22,3'ü arsamın üzerine ev(gecekondu) yaptığını belirtmiştir.

Tablo 65- Cinsiyet Durumu Göre Mahallede Yaşanan Sorunların Dağılımı

Cinsiyet	Mahallede Yaşadığınız Sorunlar						Toplam
		Altyapı Hizmetlerinin Yetersizliği	Eğitim Kurumlarının Yetersizliği	Sağlık Kurumlarının Yetersizliği	Sosyal-Kültürel Olanaklarının Yetersizliği	Yiyecek İhtiyaçlarının Karılayacak Semt Pazarlarının Olmaması	
Erkek	Sayı	50	8	37	36	11	142
	%	35,2	5,6	26,1	25,4	7,7	100,0
Kadın	Sayı	34	12	39	40	18	143
	%	23,8	8,4	27,3	28,0	12,6	100,0
Toplam	Sayı	84	20	76	76	29	285
	%	29,5	7,0	26,7	26,7	10,2	100,0

$X^2=5,797$ $p=0,215$ $p>0,05$ önemsiz

Cinsiyet durumu ile mahallede yaşanan sorunların dağılımını karşılaştırdığımızda farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Erkeklerin %35,2'si, kadınların %23,8'i alt yapı hizmetlerin(su giderleri, kanalizasyon), erkeklerin %25,4'ü, kadınların %27,3'ü sağlık kurumlarının yetersizliği, son olarak da erkeklerin %25,4'ü, kadınların %28,0'ı sosyal-kültürel olanakların yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 66- Eğitim Durumuna Göre (Kaynak Kişilerin Kimi) Kentli Görme Dağılımları

Eğitim durumu	Sizce Kime Kentli Denir?						Toplam
		Şehirde Doğmuş Olma	Ekonomik Durumu İyi Olma	Eğitimli Kişilere	Apartman ve Siteelerde Oturma	Geçimini Şehirde Karşılaman	
Okur - Yazar Değil	Sayı	17	18	33	4	30	102
	%	16,7	17,6	32,4	3,9	29,4	100,0
Okur-Yazar	Sayı	18	4	13	0	4	39
	%	46,2	10,3	33,3	0	10,3	100,0
İlkokul	Sayı	23	14	27	6	25	95
	%	24,2	14,7	28,4	6,3	26,3	100,0
Ortaokul	Sayı	13	13	12	10	12	60
	%	21,7	21,7	20,0	16,7	20,0	100,0
Toplam	Sayı	71	49	85	20	71	296
	%	24,0	16,6	28,7	6,8	24,0	100,0

$X^2=32,425$ $p=0,001$ $p<0,05$ önemli

Eğitim durumu ile kime kentli denir durumu karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi okur-yazarların %46,2'si şehirde doğmuş olana, %33,3'ü eğitimli kişilere, okur-yazar olmayanların %32,4'ü eğitimli kişilere, %29,4'ü geçimini şehirde karşılayan olarak belirtmiştir.

Tablo 67- Yaş Grupların Dağılımına Göre Yaşanılan Mahallede Kendini (Kentli, Köylü) Hissetme Durumu

YAŞ	Göç Ettiğiniz Bu Yerde Kendinizi Nasıl Hissediyorsunuz?				Toplam
		Kentli	Köylü	Köy Kökenli Kentli	
18-27	Sayı	20	11	3	34
	%	58,8	32,4	8,8	100,0
28-37	Sayı	40	22	22	84
	%	47,6	26,2	26,2	100,0
38-47	Sayı	33	16	10	59
	%	55,9	27,1	16,9	100,0
48-57	Sayı	22	21	13	56
	%	39,3	37,5	23,2	100,0
58-67	Sayı	12	22	9	43
	%	27,9	51,2	20,9	100,0
68+	Sayı	9	5	4	18
	%	50,0	27,8	22,2	100,0
Toplam	Sayı	136	97	61	294
	%	46,3	33,0	20,7	100,0

$X^2=16,880$ $p=0,077$ $p>0,05$ önemsiz

Yaş grupları ile göç ettiniz bu yerde kendinizi nasıl hissediyorsunuz karşılaştırılması önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi her yaş aralığındaki bireylerin büyük bir bölümü %46,3'ü, toplam 136 kişi kentli hissettiğini belirtmiştir.

Tablo 68- Cinsiyet Dağılıma Göre Kendini Kentli Hissetme Durumu

Cinsiyet	Göç Ettiniz Yerde Kendinizi Nasıl Hissediyorsunuz				Toplam
		Kentli	Köylü	Köy Kökenli Kentli	
Erkek	Sayı	69	46	33	148
	%	46,6	31,1	22,3	100,0
Kadın	Sayı	67	51	28	146
	%	45,9	34,9	19,2	100,0
Toplam	Sayı	136	97	61	294
	%	46,3	33,0	20,7	100,0

$X^2=0,683$ $p=0,711$ $p>0,05$ önemsiz

Cinsiyet durumu ile göç ettiğiniz bu yerde kendinizi nasıl hissediyorsunuz karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi erkeklerin %46,6'sı, kadınların %45,9'u kentli hissediyor. Yine görüldüğü gibi erkeklerin %31,1'i, kadınların %34,9'u kendilerini köylü hissettiklerini belirtmişleridir.

Tablo 69- Yaş Dağılımına Göre Şehirdeki Beklentilerin Karşılanma Durumu

YAŞ	Geldiğinizde Bu Şehirde Beklentileriniz Karşılındı Mı?				Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
18-27	Sayı	14	9	11	34
	%	41,2	26,5	32,4	100,0
28-37	Sayı	29	26	29	84
	%	34,5	31,0	34,5	100,0
38-47	Sayı	30	14	16	60
	%	50,0	23,3	26,7	100,0
48-57	Sayı	24	22	10	56
	%	42,9	39,3	17,9	100,0
58-67	Sayı	17	17	8	42
	%	40,5	40,5	19,0	100,0
68+	Sayı	9	7	2	18
	%	50,0	38,9	11,1	100,0
Toplam	Sayı	123	95	76	294
	%	41,8	32,3	25,9	100,0

$X^2=12,871$ $p=0,231$ $p>0,05$ önemsiz

Yaş grupları ile şehirdeki beklendi karşılanma durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi yaş gruplarının büyük bir bölümü %41,8'i toplam 123 kişi, evet şehirden beklentilerin karşılındığını belirtmiştir.

Tablo 70- Cinsiyet Dağılımına Göre Kentteki Vatandaşlık Haklarından Yararlanma Durumu

Cinsiyet	Kentte Sahip Olduğunuz Vatandaşlık Haklarından Daha İyi Yararlandığınızı Düşünüyor Musunuz?			Toplam
		Evet	Hayır	
Erkek	Sayı	87	61	148
	%	58,8	41,2	100,0
Kadın	Sayı	71	77	148
	%	48,0	52,0	100,0
Toplam	Sayı	158	138	296
	%	53,4	46,6	100,0

$X^2=3,475$ $p=0,062$ $p>0,005$ önemsiz

Cinsiyete göre kentte vatandaşlık haklarından daha iyi yararlandığınızı düşünüyor musunuz durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi erkeklerin %58,8'i, kadınların %48,0'i evet yararlandığını yine görüldüğü gibi erkeklerin %41,2'si, kadınların %52,0'ı hayır yararlanmadığını belirtmiştir.

Tablo 71- Aile Türünü Dağılımına Göre Oturulan Evin Tipinin Durumu

Aile Tipi	Oturduğunuz Evin Tipi Nedir?				Toplam
		Apartman Dairesi	Bahçeli (Müstakil)	Gecekondu	
Çekirdek Aile	Sayı	112	32	14	158
	%	70,9	20,3	8,9	100,0
Geniş Aile	Sayı	61	52	5	118
	%	51,7	44,1	4,2	100,0
Parçalanmış Aile	Sayı	9	9	0	18
	%	50,0	50,0	0	100,0
Total	Sayı	182	93	19	294
	%	61,9	31,6	6,5	100,0

$X^2=22,087$ $p=0,001$ $p<0,05$ önemli

Aile türüne göre oturduğu evin tipi karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi çekirdek ailedeki bireylerin %70,9'u apartman dairesinde, parçalanmış aile bireylerinin %50,0'ı bahçeli(müstakil) evde oturduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 72- Mesleki Dağılımlarına Türüne Göre Komşu İlişkileri Durumu

Mesleki Durumu	Komşularla İlişkileriniz Nasıldır?					Toplam
		Hiç Konuşmam	Ara Sıra Görüşürüm	Sık Görüşürüm	Bayram ve Taziyelerde Görüşürüm	
Memur	Sayı	3	16	12	3	34
	%	8,8	47,1	35,3	8,8	100,0
İşçi	Sayı	5	40	21	7	73
	%	6,8	54,8	28,8	9,6	100,0
Esnaf	Sayı	3	6	12	1	22
	%	13,6	27,3	54,5	4,5	100,0
Serbest meslek	Sayı	2	6	3	2	13
	%	15,4	46,2	23,1	15,4	100,0
Emekli	Sayı	2	18	14	4	38
	%	5,3	47,4	36,8	10,5	100,0
İşsiz	Sayı	3	6	2	0	11
	%	27,3	54,5	18,2	0	100,0
Ev Hanımı	Sayı	3	27	61	11	102
	%	2,9	26,5	59,8	10,8	100,0
Başka(Belirti)	Sayı	1	3	0	0	4
	%	25,0	75,0	0	0	100,0
Toplam	Sayı	22	122	125	28	297
	%	7,4	41,1	42,1	9,4	100,0

$X^2=44,051$ $p=0,002$ $p<0,05$ Önemli

Mesleki duruma göre komşuların ilişki durumu karşılaştırıldığından farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi her meslek grubundaki bireylerin %42,1'i 125 kişi sık görüşürüm, %41,1'i 122 kişi, ara sıra görüşürüm belirtmiştir.

Tablo 73- Cinsiyet Dağılımına Göre Komşu İlişkileri Durumu

Cinsiyet	Komşularla İlişkileriniz nasıldır?					Toplam
		Hiç Konuşmam	Ara Sıra Görüşürüm	Sık Görüşürüm	Bayram, Düğün ve Taziyelerde Görüşürüm	
Erkek	Sayı	15	64	55	14	148
	%	10,1	43,2	37,2	9,5	100,0
Kadın	Sayı	7	58	70	14	149
	%	4,7	38,9	47,0	9,4	100,0
Toplam	Sayı	22	122	125	28	297
	%	7,4	41,1	42,1	9,4	100,0

$X^2=5,001$ $p=0,172$ $p>0,05$ önemsiz

Cinsiyete göre komşu ilişkilerinin durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi erkeklerin 43,2'si, kadınların % 38,9'u ara sıra görüşürüm, yine görüldüğü gibi erkeklerin %37,2'si, kadınların %47,0'ı sık görüşürüm olarak belirtmiştir.

Tablo 74- Oturulan Konutun Türünün Duruma Göre Aile Türlerini Dağılımı

Aile Tipi	Oturduğunuz Evin Tipi Nedir?				Toplam
		Apartman Dairesi	Bahçeli (Müstakil)	Gecekondu	
Çekirdek Aile	Sayı	112	32	14	158
	%	70,9	20,3	8,9	100,0
Geniş Aile	Sayı	61	52	5	118
	%	51,7	44,1	4,2	100,0
Parçalanmış Aile	Sayı	9	9	0	18
	%	50,0	50,0	0	100,0
Total	Sayı	182	93	19	294
	%	61,9	31,6	6,5	100,0

$X^2=22,087$ $p=0,001$ $p<0,05$ önemli

Aile türüne göre oturduğu evin tipi karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi çekirdek ailedeki bireylerin %70,9'u apartman dairesinde, parçalanmış aile bireylerinin %50,0'ı bahçeli(müstakil) evde oturduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 75- Mesleki Durumlarının Dağılımlarına Göre Komşularla İlişki Durumu

Mesleki Durumu	Komşularla İlişkileriniz Nasıldır?					Toplam
		Hiç Konuşmam	Ara Sıra Görüşürüm	Sık Görüşürüm	Bayram ve Taziyelerde Görüşürüm	
Memur	Sayı	3	16	12	3	34
	%	8,8	47,1	35,3	8,8	100,0
İşçi	Sayı	5	40	21	7	73
	%	6,8	54,8	28,8	9,6	100,0
Esnaf	Sayı	3	6	12	1	22
	%	13,6	27,3	54,5	4,5	100,0
Serbest meslek	Sayı	2	6	3	2	13
	%	15,4	46,2	23,1	15,4	100,0
Emekli	Sayı	2	18	14	4	38
	%	5,3	47,4	36,8	10,5	100,0
İşsiz	Sayı	3	6	2	0	11
	%	27,3	54,5	18,2	0	100,0
Ev Hanımı	Sayı	3	27	61	11	102
	%	2,9	26,5	59,8	10,8	100,0
Başka(Belirti)	Sayı	1	3	0	0	4
	%	25,0	75,0	0	0	100,0
Toplam	Sayı	22	122	125	28	297
	%	7,4	41,1	42,1	9,4	100,0

 $X^2=44,051$ $p=0,002$ $p<0,05$ Önemli

Mesleki duruma göre komşuların ilişki durumu karşılaştırıldığından farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi her meslek grubundaki bireylerin %42,1'i 125 kişi sık görüşürüm, %41,1'i 122 kişi, ara sıra görüşürüm belirtmiştir.

Tablo 76- Cinsiyet Dağılımına Göre Komşularla İlişkiler Durumu

Cinsiyet	Komşularla İlişkileriniz nasıldır?					Toplam
		Hiç Konuşmam	Ara Sıra Görüşürüm	Sık Görüşürüm	Bayram, Düğün ve Taziyelerde Görüşürüm	
Erkek	Sayı	15	64	55	14	148
	%	10,1	43,2	37,2	9,5	100,0
Kadın	Sayı	7	58	70	14	149
	%	4,7	38,9	47,0	9,4	100,0
Toplam	Sayı	22	122	125	28	297
	%	7,4	41,1	42,1	9,4	100,0

$X^2=5,001$ $p=0,172$ $p>0,05$ önemsiz

Cinsiyete göre komşu ilişkilerinin durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü gibi erkeklerin 43,2'si, kadınların % 38,9'u ara sıra görüşürüm, yine görüldüğü gibi erkeklerin %37,2'si, kadınların %47,0'ı sık görüşürüm olarak belirtmiştir.

Tablo 77- Cinsiyet Dağılımına Göre Göç Etmeden Önceki Yaşanılan Yerdeki Kişilerle Görüşme Durumu

Cinsiyet	Aile Dışında, Göç Ettiğiniz Yerdeki Kişilerle Ne Sıklıkta Telefon Görüşmesi Yaparsınız?							Toplam
		Her Gün Görüşürüm	Haftada Bir Gün Görüşürüm	Ayda Bir Görüşürüm	Altı Ayda Bir Görüşürüm	Yılda Bir Görüşürüm	Hiç Görüşmem	
Erkek	Sayı	19	27	45	24	15	17	147
	%	12,9	18,4	30,6	16,3	10,2	11,6	100,0
Kadın	Sayı	13	47	48	17	5	15	145
	%	9,0	32,4	33,1	11,7	3,4	10,3	100,0
Toplam	Sayı	32	74	93	41	20	32	292
		11,0	25,3	31,8	14,0	6,8	11,0	100,0

$X^2=12,934$ $p=0,024$ $p>0,005$ önemsiz

Cinsiyete göre aile dışında göç edilen yerle telefon ile görüşme sıklığı durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü üzere erkeklerin büyük çoğunluğu %30,6'i ile kadınların büyük bir çoğunluğu % 33,1'i ayda bir görüşürümü belirtmişleridir.

Tablo 78- Cinsiyet Dağılımına Göre Göç Etmeden Önceki Yaşanılan Yerdeki Kişilerle Telefonla Görüşme Durumu

Cinsiyet	Aile Dışında, Göç Ettiğiniz Yerdeki Kişilerle Ne Sıklıkta Telefon Görüşmesi Yaparsınız?							Toplam
		Her Gün Görüşürüm	Haftada Bir Gün Görüşürüm	Ayda Bir Görüşürüm	Altı Ayda Bir Görüşürüm	Yılda Bir Görüşürüm	Hiç Görüşmem	
Erkek	Sayı	19	27	45	24	15	17	147
	%	12,9	18,4	30,6	16,3	10,2	11,6	100,0
Kadın	Sayı	13	47	48	17	5	15	145
	%	9,0	32,4	33,1	11,7	3,4	10,3	100,0
Toplam	Sayı	32	74	93	41	20	32	292
		11,0	25,3	31,8	14,0	6,8	11,0	100,0

$X^2=12,934$ $p=0,024$ $p>0,005$ önemsiz

Cinsiyete göre aile dışında göç edilen yerle telefon ile görüşme sıklığı durumu karşılaştırıldığında farklılık önemsiz bulunmuştur($p>0,05$). Görüldüğü üzere erkeklerin büyük çoğunluğu %30,6'i ile kadınların büyük bir çoğunluğu % 33,1'i ayda bir görüşürümü belirtmişleridir.

Tablo79- Cinsiyet Dağılımına Göre Kaynak Kişilerin Doğduğu Yere İlişkin Dernek Ve Vakıf Üyeliği Durumu

Cinsiyet	Doğduğunuz Yere İlişkin Ait Olduğunuz Dernek ve Vakıf Üyeliğiniz Var Mı?			Toplam
		Evet	Hayır	
Erkek	Sayı	37	107	144
	%	25,7	74,3	100,0
Kadın	Sayı	4	139	143
	%	2,8	97,2	100,0
Toplam	Sayı	41	246	287
	%	14,3	85,7	100,0

$X^2=30,720$ $p=0,001$ $p<0,005$ önemli

Cinsiyet göre doğduğunuz yere ilişkin dernek ve vakıf üyeliği durumu karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Tabloda görüldüğü gibi erkeklerin %25,7'si, kadınların %2,8'i vakıf üyeliğinin var olduğu, yine görüldüğü gibi büyük bölümünün erkeklerin %74,3'ü, kadınların %97,2'si neredeyse tamamı hayır olarak belirtmiştir.

Tablo 80- Cinsiyet Dağılımına Göre Kaynak Kişilerin Boş Zamanı Değerlendirme Durumu

Cinsiyet	Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?							Toplam
		Ailele Zaman Geçiririm	Akraba ve Komsu Ziyaretleri Yaparım	Dernek ve Vakıf Ziyareti Yaparım	Kahvehaneye Giderim	Spor Yaparım	TV Seyrederim	
Erkek	Sayı	71	18	7	17	8	27	148
	%	48,0	12,2	4,7	11,5	5,4	18,2	100,0
Kadın	Sayı	66	45	3	0	1	34	149
	%	44,3	30,2	2,0	0	7	22,8	100,0
Toplam	Sayı	137	63	10	17	9	61	297
	%	46,1	21,2	3,4	5,7	3,0	20,5	100,0

$X^2=36,599$ $p=0,001$ $p<0,005$ önemli

Cinsiyet dağılımına göre boş zamanın değerlendirilmesi karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Tabloda da görüldüğü gibi büyük bir bölümü erkeklerin ve kadınları toplamda % 46,1 ile 137 kişi ailele zaman geçiririm olarak belirtmiştir.

Tablo 81- Cinsiyet Dağılımına Göre Gazete ve İnternet Okuma Alışkanlık Durumu

Cinsiyet	Gazete veya İnternet Haberleri Okuma Alışkanlığınız Nasıldır?				Toplam
		Her Gün Okurum	Hiç Okumam	Ara sıra Okurum	
Erkek	Sayı	47	49	49	145
	%	32,4	33,8	33,8	100,0
Kadın	Sayı	10	88	51	149
	%	6,7	59,1	34,2	100,0
Toplam	Sayı	57	137	100	294
	%	19,4	46,6	34,0	100,0

$X^2=35,112$ $p=0,001$ $p<0,005$ önemli

Cinsiyet dağılımına göre gazete ve internet okuma alışkanlığı durumu karşılaştırıldığında farklılık önemli bulunmuştur($p<0,05$). Görüldüğü gibi erkeklerin %32,4'ü, kadınların %6,7'si her gün okurum, yine görüldüğü gibi erkeklerin %33,8'i, kadınların %59,1'i hiç okumadığını belirtmiştir.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Sivas İli Şeyh Şamil, Fatih ve Altuntabak Mahallerinde Kırdan Kente Göç ve Yarattığı Sorunların Sosyal Antropolojik Açından Değerlendirilmesi konulu bu çalışma, bilimsel yönetime bağlı kalınarak kuramsal ve uygulamalı olmak üzere iki aşamalı olarak gerçekleştirildi. Araştırma sürecinde tek bir değişken üzerinden değil, birkaç değişken üzerinden hareket edilerek (eğitim, medeni durum, yaşam süresi vb.) elde edilecek sonuçların bilimsel süreçlere ve yönetime uygun olabilmesine yoğun çaba gösterilmiştir.

Çalışmanın değerlendirme bölümü, bilimsel yöntemle hesaplanarak saptanan tabakalı örneklem tekniği üzerinden gerçekleştirilmiştir. Tabakalı Örneklemden Tekniğinden yararlanılarak ayrı ayrı örnek gruplar üzerinde yapılan araştırmada, alanda elde edilen veriler SPSS (Social Package for Social Science) [ver 22,0] programına yüklenerek veriler Kİ-KARE (X^2) testi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler; düz tablo (frekans dağılımı) ve çapraz tablo (aynı anda iki değişken arasındaki ilişkinin saptanması) biçiminde ortaya konulmuştur. Verilerin çapraz tablo sunumlarında X^2 (ki-kare) analizi ile değişkenler arasında bilimsel açıdan anlamlı (veya anlamsız) bir ilişkinin olup olmadığı ve değişkenlerin doğrulanma veya yanlışlanma durumları da ortaya konulmuştur.

Sivas İl’inde sözüne ettiğimiz merkez mahallelerinin alan olarak neden seçildiği daha önce belirtilmiştir. Sivas’ın çalışma konusu, seçilmesi rastlantısal olarak değil, sosyal kültürel antropolojik nedenlerden kaynaklanmaktadır. 1950’li yıllar arasında başlayan kırdan kente göç hareketi, daha sonraki süreçte ivme kazanarak kentleri etkilemeye başlamıştır. Bu süreçten etkilenen kentlerin arasında Sivas ili de yer almaktadır.

Araştırmanın sosyo-demokratik özelliklerini ve değişkenler arası ilişkileri kısaca gözden geçirmek gerekirse: uygulamaya 298 kişi katılmıştır. Araştırmaya katılanların Sivas’ın merkez mahallelerinden olan Şeyh Şamil, Fatih ve Altuntabak mahallelerinin toplam nüfusu 36.327 kişi ve 11.169 hane ikamet etmektedir.

Araştırmaya katılanların %50,0'ı erkek, %50,0'ı kadın olup, medeni durum anlamında %89,9'u evli, %7,4'u bekâr, geriye kalan kısmı ise dul/eşi ölmüş veya dul/boşanmışlardan oluşmaktadır. Katılımcıların %52,6'sı ilkokul-ortaokul diplomasına sahip kişilerden oluşurken, %6'sı yüksekokul-üniversite, %10,7'si okur-yazar olmayan kişilerden oluşmaktadır.

Sosyo-ekonomik durum bağlamında aylık gelir durulmalarına bakıldığında %26,1'i 1300TL ve altı gelire sahip olduğunu, %38,7'lik grubun ise 1301 TL-1999TL arasında %9,6'sı ise 3000 TL ve üzeri olduğu görülmektedir. Gelir düzeyi ile kentle bütünleşme arasındaki nedensellik ilişkili tabakalı örneklem ile çapraz karşılaştırma sonuçlarına göre tablo 9, tablo 33 verilerinden ve verilerin yorumlarından anlaşılmaktadır.

Doğum yerlerine bakıldığında %42,9'u Sivas'ın köy ve mezralarında, %33,1'i Sivas'ın çeşitli ilçelerinde son olarak da %24,0'ı Sivas merkezde doğduğu görülmektedir. Çocuk sayılarına baktığımızda aile biçimi çekirdek aile tipine uyduğunu, bir veya iki çocuk sahibi olduğu görülmektedir. Çalışmadaki tablo 36'ta anlaşılabacağı üzere kaynak kişilerin aile yapısına göre dağılımları %54,0'ı çekirdek aile, %39,9'u geniş aliden oluştuğunu göstermektedir.

Geleneksel ilişki biçimlerin yaygınlığı noktasında akraba ve komşuluk ilişkileri dağılımı incelendiğinde katılımcıların akraba ve komşuluk ilişkileri aynı olduğu gözlenmiş ve araştırmaya katılanların %52,4'den fazlası akraba/komşuluk ilişkileri içerisinde olduğunu belirtmiştir (Tablo 41, 42). Bu geleneksel ilişki biçimleri tek başına ne kentlileşmeği engelleyen bir sebep ne de kentlileşmeyi sağlayan etkidir. Çoğu bireylerin, bu ilişki biçimlerinin etkisiyle kente göçmekte. Bunlar sayesinde konut bulmakta, iş bulmakta ve kente yaşadığı sorunları bir şekilde üstesinden gelebilmektedir. Bu ilişkiler örüntülerinin olumsuz yani, gelen göçmenlerin kırsal kültürü kentsel ortamda yaşamalarını ve sürdürmelerini sağlamasıdır. Bu dayanışmacı cemaat varı ilişkililer, kırsal kesimde, kente göçenlerin kent kültürüyle tanışmaları; kentle yüzleşmeleri ve kentli yaşam koşullarına ayak uydurmakta olumsuz etkiler yarattığı görülmektedir. Ancak bu ilişki örüntüleri sayesinde kent merkezine göçenler "kültür şoku" daha az yaşamakta, yabancılaşma duygusu çok fazla yaşamadan bu

ilişkiler üzerinden kente ait olma duygusunun geliştirdikleri ve kente uyum sağlamaya çalıştıkları gözlenmiştir. Dolayısıyla akrabalık ve komşuluk ilişkileri kentleşmeyi engelleyen faktörler olarak görmek yerine, kentleşmeyi geciktiren ama bireyi kültür şoku ve yabancılaşmadan koruyan ilişkililer olarak görmek daha doğru bir yaklaşım olur.

Çapraz tablo karşılaştırmalarında göç yoluyla Sivas'a gelenlere yöneltilen 'göç ettiğiniz yere dönmeyi düşünüyor musunuz?' yönündeki soruya kadın ve erkeklerin toplam %30,2'si dönmek istediğini belirtmiştir. Bunların kendilerini kentin/kentsel yaşamın bir parçası olarak görmeyip, kente geçici ve misafir gibi gördükleri ve imkânları olması durumunda geldikleri yere dönebilecekleri düşünülmektedir.

Kente aidiyet ve kenti benimseme durumlarını ölçmeyi amaçlayan 'göç ettiğiniz bu yerde kentinizi kentli(şehirli) ve ya kente ait hissedip hissetmedikleri' sorusu sorulduğunda toplamda %46,3 katılıcı grubu hissediyorum anlamında "evet" yanıtı vermiştir. Ancak kendilerini kentli görenlerin bir bölümü de maddi ve sağlık sorunlarının iyi olması durumunda geri dönmeyi isteyenler arasında yer almaktadır. Kentle bütünleşmiş, kente aidiyet edinmiş, rahat yaşam koşullarına sahip kişilerin geri dönme eğilimlerine girmeyenleri düşündüğümüzde, kentte yaşayanların kent yaşamına alıştıklarını, beklentilerini karşılayamadıkları görülmektedir. Yaşanılan şehirde ekonomik ve sosyo-kültürel yaşamda bir düzenliliğin var olmadığı sorunun %57,6'sı 'hayır' yanıtını vermiştir. Bu yanıt geri dönme isteğini destekleyen diğer bir faktördür. İnsanların yaşadıkları ilişkililerde ve kent yaşamından bekledikleri memnuniyeti elde edemedikleri anlaşılmaktadır.

Geleceğe yönelik (umut üretme açısından) 'kaynak kişilerin geleceğe yönelik en büyük isteklerin dağılımına' baktığınızda büyük bir oranda çocuklarının eğitim ve daha iyi bir geleceğe sahip olması %46,6, ev sahibi ve iyi bir sosyal güvenceye sahip olmayı toplamı ise %27,2 olduğu görülmektedir.

Kentte yaşam süresi ile göç öncesi ve göç sonrası durum karşılaştırıldığında (Tablo 60) farklılık önemli bulunmuştur. Kente yaşam süresi 20+ yıl üzeri %81,8'i kentle bütünleşmesi açısından önemli bulunmuştur. Kırdan kente göç sonrası 20+ yıl

üstü göç edenlerin arasında kente uyum süreci olarak farkın olup olmadığı bakıldığında, kentle bütünleşmenin önemli olduğu gözlenmiştir.

Literatürde “uyum” kavramının biçimsel açıdan farklı şekillerde tanımlanmış olmasına karşın, içerikleri açısından birbirlerine yakın tanımlamalar olduğu görülmektedir. Tüm bu tanımlamalarda değişen veya değişik fiziki ve sosyo-kültürel ortam karşısında insanın değişen bu ortama kendisini uydurmasının ya da ortamı değiştirmeye çalışarak uymasının temel aldığını görüyoruz.

Önceki duruma göre farklılıklar gösteren fiziki ve sosyo-kültürel ortama yeniden yerleşen bireyler; asıl ortamlarında da kuramsal olarak var olan sosyo-kültürel değişme sürecinden uzaklaşmışlardır. Bu nedenle sosyal antropologların “kültürleşme” (acculturation) olarak adlandırdıkları süreç, örneklerimiz kırdan kente göç sonrası yeniden yerleştikleri ortamlarda yeniden başlamıştır. Herskovits’e göre uyum süreci olarak adlandırılan bu süreç, kültürleşme (acculturation) ile açıklanmaktadır. Erdentuğ’a göre de, farklı kültürlerden olan grupların devamlı, doğrudan ve uzun süreli temasın sonucu kültür aktarmaları ve yeniden biçimlenme faaliyetleri kültürleşme olarak tanımlanmaktadır.

Bu kuramsal bilgiler ve araştırma örneklerimizde elde edilen veriler ışığında; kırdan kente göç sırasında çeşitli mahallelere yeniden yerleşen bireylerin kültürleşme süreci ile yeniden ortama uyum sağlamaya çalıştıklarını söyleyebiliriz.

Katılımcıların ‘geldiğiniz yere ilişkin vakıf ve ya dernek üyeliğiniz var mıydı sorusuna’ %14,3’ü herhangi bir vakıf ya da derneğe üye olduğunu belirtmiştir. Gelişmiş ülkelerde birden çok STK ‘ya üye olduğu gibi genel olarak mesleki örgütlere üyelik konusunda da oldukça ileri durumdadır. Günümüzde modern toplum olmanın ölçütlerinden bir de toplumun örgütlülüğü, hak arama bilinci ve sorumluluklarını yerine getirme düzeyidir.

Kentle ekonomik, kültürel ve sosyal olarak iletişimi kurmakta yetersiz kalan mekânsal olarak izole olmuş grupların kentin eğitim, kültür, ekonomik ve sosyal olanaklarından yararlanma düzeylerinin sınırlı olması nedeniyle kentlileşme süreleri uzamaktadır. Kentlileşemeyen bu gruplar, ilksel konumlarını sürdüremedikleri (kırsal

özelliklerini) gibi kentsel nitelikleri de edinmemekte ve ortaya arabeskleşen kültürel bir görüntü çıkmaktadır.

Kent yoksulluğu devam ettikçe bu yapı kendini sürekli üretmekte ve sürdürmektedir. Kentte geçen süre uzadıkça bireyin kentin eğitim olanaklarından yararlanma derecesi de artmaktadır. Araştırma sonuçları, eğitim düzeyinin yükseldikçe kentlileşmenin ve dolayısıyla toplumsal bütünleşmenin de arttığını göstermektedir.

Modern kent yaşamında kadın, çalışma yaşamının önemli bir parçasını oluşturur. Katılımcıların %44'ü gibi büyük bir çoğunluğu 'evet' diyerek kadının kentlileşme ile birlikte iş yaşamında yer almasına ilişkin tutamları olumludur.

Eğitim düzeyi yükseldikçe bireyin kenti tanınması, kente uyum göstermesi ve kentin olanaklarından yararlanması da buna paralel olarak artmaktadır. Kentler, nitelikli ve eğitilmiş bireylerin yoğunlaştığı yaşam alanlarıdır. Bu açıdan bakıldığında kırdan kente gelenlerin eğitim olanaklarından daha fazla yararlandırılması ve eğitim düzeylerinin yükselmesi durumunda daha hızlı kentlileşeceklerine, kuşku yoktur. Bireylerin yaşam koşulları değiştikçe, geleneksel (biz merkezli) ilişki örüntüleri, yerlerini bireyin merkeze alındığı ilişki örüntülerine bırakacaktır. Kentsel ilişkilerin hâkim olduğu ortamlarda mesleki uzmanlaşma ve farklılaşmanın arttığı bilinmektedir. Kentlileşen insanların sosyal bütünleşme düzeyleri de artar. Çünkü sosyal bütünleşme birey ve grupların ortak değerler etrafında anlamlı bir biçimde bir araya gelmesi, toplumsal gereksinimlerinin karşılanmasıdır. Toplumu oluşturan farklı nitelikteki birey ve grupların (etnik, kültürel, siyasal, sınıfsal) örgütlü bir toplum yaşamını gerçekleştirebilecek biçimde bir arada yaşamalarıdır.

Son söz olarak; Bu akademik çalışma kent ile ilgili uygulanacak veya uygulanması planlanan projelerde yol gösterici, sosyal antropolojik bakış açısıyla değerlendirmeler yaparak, benzeri projeler ve bu projelerin ilerideki aşamaları için bir veri birikimi sağlayarak ortaya çıkacak sorunların çözümüne katkı sağlamak amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- ADORNO** Theodor W., *Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi*, Çev.: Nihat Ülner vd., İletişim Yayınları, İstanbul: 2013.
- AKAN** Vildan, *Birey ve Toplum, Sosyolojiye Giriş*, Martı Kitabevi, Ankara: 2003.
- ALADA BAYRAMOĞLU** Adalet, *Osmanlı Şehrinde Mahalle*, Sümer Kitabevi Yayınları, İstanbul: 2008.
- ASLANOĞLU** Rana A., *Kent ve Kültürleşme*, Ezgi Kitabevi, Bursa: 2000.
- AYDIN** Ercan, *Hızlı Kentleşmenin Eğitim Politikaları Üzerine Etkileri, Toplum ve Göç(II. Ulusal Sosyoloji Kongre Bildirgesi)*, Sosyoloji Dergisi Yayınları, Ankara: 1997.
- BAĞLI** Mazhar, **BİNİCİ** Abdulkadir, *Kentleşme Tarihi ve Diyarbakır Kentsel Gelişimi*, Bilim Adamı Yayınları, Ankara: 2005.
- BAL** Hüseyin, *Kent Sosyolojisi*, Fakülte Kitabevi, Isparta: 2004.
- ____Hüseyin, *Kentsel Yapı ve Kentleşme Süreci (Isparta-Van Karşılaştırması)*, Fakülte Kitabevi, Isparta: 2003.
- ____ Hüseyin, *Kent Sosyolojisi*, Fakülte Kitabevi, Isparta: 2011.
- BATMAZ** Yücel, **MUTLU** Ahmet, *Türkiye’de Kent Hakkı*, Orion Kitabevi, Ankara: 2013.
- BERKSAY** Taner, **KONGAR** Emre, *İstanbul Halkının Günlük Yaşam Biçimi ve Tüketim Davranışları Araştırması*, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul: 1990.
- BEKTAŞ** Arsev, *Siyasal Propaganda*, Bağlam Yayıncılık, İstanbul: 2002.
- BENELVO** Leonardo, *Avrupa Tarihinde Kentler*, Çev.: Nuran Nevin, Alfa Yayınları, Bilim Adamı Yayınları, Ankara: 1995.
- BOOKCHİN** Murray, *Kentsiz Kentleşme Yurttaşlığın Yükselişi ve Çöküşü*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul: 1999.

- BULUT** Yakup, *GAP Bölgesinde Kentleşme (Sorunların ve Çözümlere İlişkin Yaklaşımlar)*, Nobel Kitabevi, Adana: 2005.
- BURGESS** Ernest W., **PARK** Robert E., *Şehir (Kent Ortamındaki İnsan Davranışlarının Araştırılması Üzerine Öneriler)*, Çev.: Pınar Karababa Kayalığıl, Heretik Yayınları, Ankara: 2015.
- CASTELLS** Manuel, *Kent, Sınıf, İktidar*, Çev.: A. Erendil, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara: 1997.
- CUCHE** Denys, *Sosyal Bilimlerde Kültür Kavramı*, Çev.: Turgut Aras, Bağlam Yayıncılık, İstanbul: 2013.
- ÇAVUŞOĞLU** Erbatur, *Türkiye'de Kentleşmenin Toplumsal Arkeolojisi*, Ayrintı Yayınları, İstanbul: 2014.
- ÇEVİK** Özlem, *Arkeolojik Kanıtlar Işığında Tarihte İlk Kentler Ve Kentleşme Süreci (Kurumsal bir Değerlendirme)*, 1.Baskı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul: 2005.
- ÇİZGEN** Nevval, *Kent ve Kültür*, Soy Yayınları, İstanbul: 1994.
- DUBEN** Alan, *Kent, Aile, Tarih*, Çev.: Leyla Şimşek, İletişim Yayınları, İstanbul: 2012.
- DURU** Bülent, **ALKAN** Ayten, *20. Yüzyıl Kenti*, İmge Kitabevi, İstanbul: 2002.
- EMİROĞLU** Kudret, **AYDIN** Suavi, *Antropoloji Sözlüğü*, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara: 2003.
- EKRAN** Rüstem, *Kentleşme ve Sosyal Değişme*, Bilim Adamı Yayınları, Ankara: 2004.
- ERTENDUĞ** Nermin, *Sosyal Adalet ve Gelenekler*, Kültür Bakanlığı Yayınları No: 254, Halk Kitaplığı:4, Ankara: 1977.
- ERTÜRK** Hasan, *Kent Ekonomisi*, Ekim Kitabevi Yayınları, Bursa:1997.
- ERTÜRK** Selahattin, *Eğitimde Program Geliştirme*, Cihan Matbaası, Ankara:1975.

- GERAY Cevat, *“Türkiye’de Köysel Yerleşme Düzeni”*, *Köy Sosyolojisi Okuma Kitabı*, (Der: Oğuz Arı), Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul: 1985.
- GÖREGENLİ Melek, *Çevre Psikolojisi İnsan Mekân İlişkileri*, İstanbul Bilge Üniversitesi Yayınları, İstanbul: 2010.
- GÜVENÇ Bozkurt, *İnsan ve Kültür*, Remzi Kitabevi, İstanbul: 1999.
- HARRİS Chauncy D. , ULLMAN Edward L., *Kentin Doğası, 20. Yüzyıl Kenti*, Çev. :/Haz.: Duru B., Alkan A., İmge Yayınları, İstanbul: 2002.
- HAVILAND Williame A. vd., *Kültürel Antropoloji*, Kaktüs Yayınları, İstanbul: 2008.
- HERSKOVITS M.J, *Accultration, The Study of Culture Contatct*, New York: 1938.
- HUOT Jean-Louis THALMANN Jean-Paul ve VALBELLE Dominique, *Kentlerin Doğuşu*, Çev.: Ali Bektaş Girgin, İmge Kitapevi, Ankara: 2000.
- IRMAK Yakut, *Kentleşme(Cahit Orhan Tütengil Anısına Armağan)*, İ.Ü.İktisat Fakültesi Mecmuası, İstanbul: 1982.
- İSBİR Eyüp G., *Kentleşme ve Meseleleri*, Abam Yayınları, İzmir: 1991.
- KARPAT Kemal H, *Türkiye’de Toplumsal Dönüşüm: Kırsal Göç, Gecekondu ve Kentleşme*, İmge Kitabevi, İstanbul: 2003
- KARTAL S. Kemal, *Ekonomik ve Sosyal Yönleriyle Türkiye’de Kentleşme*, Yurt Yayınları, Ankara: 1983.
- KARTAL S. Kemal, *Kentleşme ve İnsan*, TODAİE Yayınları, Ankara: 1978.
- KELEŞ Ruşen, *Kentleşme Politikası*, İmge Kitapevi, Ankara: 1993.
- _____ Ruşen, *Kentleşme ve Konut Politikası*, A.Ü.S.B.F. Yayınları, Ankara: 1984.
- _____ Ruşen, *100 Soruda Türkiye’de Kentleşme, Konut ve Gecekondu*, Cem Yayınevi, İstanbul: 2015.
- _____ Ruşen, *Kent Bilim Terimler Sözlüğü*, *Türk Dil Kurumu Yayınları*, Ankara: 1980.
- _____ Ruşen, *Kentleşme Politikası*, İmge Kitabevi, Ankara: 2015.

_____ Ruşen, *Ket Bilimler Sözlüğü*, İmge Kitapevi, Ankara: 1998.

KHAZANOV Anatoly M., *Göçebe ve Dış Dünya (Geçmiş, Gelecek ve Şimdiki Hali Üzerine Mukayese*, Çev.: Ömer Suveren, Doğu Kütüphanesi, İstanbul: 2015.

KIRAY Mübeccel B., *Kentleşme Yazıları*, Bağlam Yayıncılık, İstanbul: 2007.

_____ Mübeccel B., *Toplumsal Yapı ve Değişme*, Bağlam Yayınları, İstanbul: 2006.

_____ Mübeccel B., *Kentleşme Yazıları*, Bağlam Yayınları, İstanbul: 2000.

KIŞLALI Ahmet T., *Siyaset Bilimi*, İmge Yayınları, Ankara: 2000.

KİNG Anthony D., *Çeperlerin Merkeze Dahil Edilmesi(n)*, Cogito, S:8, Yapı Kredi Kitabevi, İstanbul: 2014.

KOCACIK Faruk, *Toplum Bilim Ders Notları*, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, Sivas: 2003.

KONAK Akın, *Atatürk Barajı'nın Neden Olduğu Yeniden Yerleşim Sonunda Yenisamsat, Söke, Reyhanlı Örneklerinde Sosyal Antropolojik Açından İncelenmesi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara: 1995.

KONGAR Emre, *21. Yüzyılda Türkiye 2000'li Yıllarda Türkiye'nin Yapısı Toplumsal*, Remzi Kitapevi, İstanbul: 2010.

_____ Emre, *Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği*, Remzi Kitabevi, İstanbul: 2008.

KOTTAK Conrad Phillip, *Antropoloji İnsan Çeşitliliğın Önemi*, Çev.: Atamtürk Derya vd., Der.: Deki Basım Yayın, Ankara: 2013.

KURT Hacı, *Türkiye'de Kent-Köy Çelişkisi*, Siyası Kitapevi, Ankara: 2003.

MALINOWSKI Bronislaw, *Bilimsel Bir Kültür Teorisi*, Çev.: Deniz Uludağ, Doğu Batı Yayınları, Ankara: 2016.

MAZLUM Ahmet, *Kentleşme Sürecinde Toplumsal Farklılaşma ve Bütünleşme: Mersin İli Örneği*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Sivas: 2010.

- MUMFORD** Lewis, *“Tarih Boyunca Kent” Kökenleri, Geçirdiği Değişimler ve Geleceği*, Çev.: Gürol Koca ve Tamer Tosun, Ayrıntı Yayınları, İstanbul: 2013.
- MUTLU** Ahmet, *Kent Kültürünü Yeri Boyutlarıyla Düşünmek*, (Ed. Hakan Reyhan, Özkan Leblebi), Alter Yayıncılık, Ankara: 2013.
- NİRUN** Nihat, *Sistemik Sosyoloji Yönünden Aile ve Kültür*, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara: 1994.
- OZANKAYA** Özer, *Toplumbilim*, Cem Yayınları, İstanbul: 1996.
- ÖZBAY** Ferhunde, *Dünden Bugüne Aile, Kent ve Nüfus*, İletişim Yayınları, İstanbul: 2015.
- ÖZER** İnan, *Kentleşme Kentleşme ve Kentsel Değişme*, Ekin Kitabevi, Bursa: 2004.
- SARAN** Nephane, *Antropoloji*, İnkılap Yayınları Kitapevi, İstanbul: 1992.
- SENCER** Yakut, *Türkiye’de Kentleşme*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara: 1979.
- SEZAL** İhsan, *Şehirleşme*, Alternatif Üniversite, İstanbul: 1992.
- SİMMEL** Georg, **WEBER** Marx, **TÖNNİES** Ferdinad ve **MARTİNDALE** Dan, *Şehir ve Cemiyet*, Der: Ahmet Aydoğan, İz Yayıncılık, İstanbul: 2000.
- ŞAHİN** Yusuf, *Kentleşme Politikası*, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa:2015.
- ŞEN YAPICI** Önder, *Bütünleşmemiş Nüfus Sorunu*, ODTÜ Yayınları, Ankara: 1978.
- TATLIDİL** Ercan, *Kentleşme ve Gecekondu*, Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir: 1989.
- TEKELİ** İlhan, *Kent, Kentli Hakları, Kentleşme Ve Kentsel Dönüşüm*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul: 2011.
- TEZCAN** Mahmut, *Eğitim Sosyolojisi*, Gelişim Yayınları, Ankara: 1996.
- _____, *Türk Aile Antropolojisi*, İmge Kitabevi, Ankara: 2000.
- WILLAMS** Roymond, *Kültür*, İmge Kitabevi, İstanbul: 1993.
- YAYINOĞLU**, Pınar ve **SUSAR** Filiz A., *Kent, Görsel Kimlik Ve İletişim*, Umut Tepe Yayınları, Kocaeli: 2008.

YÖRÜKAN Ayda, *Şehir Sosyolojisinin ve İnsan Ekolojisinin Teorik Temelleri*,
Der.: T. Yörükan, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara: 2006.

İNTERNET ERŞİM KAYNAKLARI

<http://m.uyduharita.org/sivas-haritasi-resimleri/>, **Erişim Tarihi: 05.10.2016**

<http://www.turkiye-rehberi.net/sivas-haritasi.asp>, **Erişim Tarihi: 05.10.2016**

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Sivas>, **Erişim Tarihi:25.09.2016**

EKLER

EK - 1 Konuyla İlgili Anket Soruları

Sayın Katılımcı,

Bu çalışmanın amacı, Sivas il merkezindeki Altıntabak Mahallesi, Şeyh Şamil Mahallesi ve Fatih Mahallelerinde “Kırdan Kente Göç ve Yarattığı Soruların” araştırılmasıdır. Bu nedenle sorulara vereceğiniz içten cevaplar, araştırmanın çok daha doğru sonuçlara ulaşmasına katkı sağlayacak ve bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacaktır.

Yardıminız için teşekkür ederim.

Ünsal KARBUZ

1-Cinsiyetiniz?

1. Erkek 2. Kadın

2-Yaşınız?

1. 18-27 2. 28-37 3. 38-47
4. 48-57 5. 58-67 6. 68 +

3-Doğum yeriniz? (Sivas)

1. Sivas İli Köy 2. Sivas İlçe 3. Sivas

4-Mesleki Durumunuz Nedir?

1. Memur 2. İşçi 3. Esnaf
4. Serbest Meslek 5. Emekli 6. İşsiz
7. Ev Hanımı 8. Başka (belirtin).....

5-Eğitim Durumunuz Nedir?

1. Okur-Yazar Değil 2. Okur-Yazar 3. İlkokul
4. Ortaokul 5. Lise 6. Yüksekokul-Üniversite

6-Medeni Durumunuz Nedir?

1. Evli 2. Bekâr 3. Dul/Eşi Ölmüş 4. Dul/Boşanmış

7-Kente Göç Nedeniniz Nedir?

1. Geçim Sıkıntısı 2. İşsizlik 3. Güvenlik Soru
4. Çocukların Eğitimi 5. Kan Davası 6. Başka (belirtin)...

8-Sivas'a Göç Edeli Kaç Yıl Oldu?

1. 1-4 Yıl 2. 5-9 Yıl 3. 10-14 Yıl
4. 15-19 Yıl 5. 20 + Yıl

9- Aile Tipi nedir?

1. Çekirdek Aile 2. Geniş Aile 3. Parçalanmış Aile

10-Gelir Düzeyiniz (TL) Nedir?

1. 1300- Az   2. 1301-1999   3. 2000-2451
4. 2500-3000   5. 3000 +

11-Ailede Çalışan(Gelir Getiren) Kişi Sayısı?

1. 1 Kişi   2. 2 Kişi   3. 3 Kişi
4. 4 Kişi   5. Başka (belirtin).....

12-Ailede Çalışan Varsa Kimler?

1. Baba   2. Anne   3. Anne-Baba
4. Ailedeki Erişkin Tüm Bireyler   5. Çocuklar

13-İşsizlik Sorunu Yaşıyor Musunuz?

1. Evet   2. Hayır   3. Kısmen

14-İş Aradığınızda Nereye Başvurusunuz?

1. İş ve İşçi Bulma Kurumu(İŞKUR)   2. Gazete ve İnternet İlanları
3. Akrabalarım   4. Siyasetçilere

15-Kente Göç Etmeye Ailenizde Kim Karar Verdi?

1. Baba   2. Anne   3. Anne-Baba İle Birlikte
4. Tüm Aile Bireyleriyle Birlikte

16-Geldiğiniz Bu Şehirde Beklentileriniz Karşılandı mı?

1. Evet   2. Hayır   3. Kısmen

17-Göç Ettiğiniz Yere Dönmeyi Düşünür Müsünüz?

1. Evet   2. Hayır   3. Bazen

18-Belediye veya Valilikten ya da Başka Bir Kurumdan Yardım Alıyor Musunuz?

1. Evet   2. Hayır

Cevabınız Evet İse Ne Tür Bir Yardım Alıyorsunuz?

1. Yiyecek-İçecek   2. Giyim   3. Maaş
4. Yakacak (Odun, Kömür)

19-Oturduğunuz Evinin Tipi Nedir?

1. Apartman Dairesi   2. Bahçeli(Müstakil)   3. Gecekondu

20- Oturduğunuz Evin Kira/Mülkiyet Durumu Nedir?

1. Kira   2. Kendimizin   3. Akrabalarımın ama kira ödemiyorum
4. Başka (belirtin).....

21-Göç Ettiğiniz Bu Yerde Kendinizi Nasıl Hissediyorsunuz?

1. Kentli   2. Köylü   3. Köy Kökenli Kentli

22-Alışverişte Ödemeleriniz Nasıl Yapıyorsunuz?

1. Nakit Para   2. Kredi Kartı   3. Veresiye
4. Borç Alarak

23-Hangi Tür İhtiyaçları Ödemede Zorluk Çekiyorunuz?

1. Kira   2. Yiyecek   3. Giyim
4. Yakacak   5. Eğitim   5. Başka (belirtin).....

32-Akrabalarınızla İlişkileriniz Nasıldır?

1. Hiç Konuşman
2. Ara sıra Görüşürüm
3. Sık Görüşürüm
4. Bayram, Düğün ve Taziyelerde Görüşürüm

33-Çocuklarınız Hangi Seviyeye Kadar Okutmak İstersiniz?

1. İlkokulu Bitirmek
2. Orta Okulu Bitirmek
3. Liseyi Bitirmek
4. Yüksekokul veya Üniversite Bitirtmek

34- Eşinizin Ev Dışında Gelir Getiren Bir İşte Çalışmasını İster Misiniz?(Erkek)

1. Evet
2. Hayır
3. Mecbur Kalırsa

35-Gazete veya İnternet Haberleri Okuma Alışkanlığınız Nasıldır?

1. Her Gün Okurum
2. Hiç Okumam
3. Ara Sıra Okuru

36-Sinema, Tiyatro ve Konser Gibi Etkinliklere Gider Misiniz?

1. Evet
2. Hayır
3. Bazen

37- Doğduğunuz Yere İlişkin Ait Olduğunuz Dernek ve Vakıf Üyeliğiniz Var Mı?

1. Evet
2. Hayır

38-Göç Ettiniz Yerdeki Kişilerle Ne Sıklıkta Telefon Görüşmesi Yaparsınız?

1. Her Gün Görüşürüm
2. Haftada Bir Gün Görüşürüm
3. Ayda Bir Görüşürüm
4. Altı Ayda Bir Görüşürüm
5. Yılda Bir Görüşürüm
6. Hiç Görüşmem

39-Boş Zamanlarınızı Nasıl Değerlendirirsiniz?

1. Ailemle Zaman Geçiririm
2. Akraba ve Komşu Ziyaretleri Yaparım
3. Dernek ve Vakıf Ziyaret Ederim
4. Kahvehaneye Giderim
5. Spor Yaparım
6. TV Seyrederim

40- Kentte Sahip Olduğunuz Vatandaşlık Haklarından Daha İyi Yararlandığınızı Düşünüyor Musunuz?

1. Evet
2. Hayır

Cevabınız Evet İse Nedeni Nedir?

1. Kendimi Toplumum Geneli İle Eşit Görüyorum
2. Kendimi Özgür Hissediyorum
3. Demokratik Bir Toplumda Yaşadığımı Hissediyorum
4. Kamu Hizmetlerinden Daha İyi Yararlanıyorum
5. Sosyal-Kültürel Yaşamamım Daha Düzenli
6. Sağlık ve İlaç İhtiyaçlarımı Daha Düzenli Karşılatabiliyorum
7. Dini ve Siyasi Görüşlerimi Daha İyi Yansıtabiliyorum
8. Farklı Etnik Köken ve Siyasi Görüşlü Bireylerle Görüş Alışverişi Yapabiliyorum

41-Göç Sonrası Aile İçi İlişkilerinizde Bir Değişiklik Oldu Mu?

1. [ ] Aile Bireyleriyle Daha Az Birlikte Zaman Geçiyoruz
2. [ ] Aile Bireylerinin Görüntüsünde(Kılık-Kıyafet) Değişiklik Oldu
3. [ ] Aile Bireylerin İstek ve İhtiyaçları Arttı
4. [ ] Çocuklarım Daha Özgür ve Bağımsız Hareket Etmeye Başladı
5. [ ] Aile Bireylerinin Sosyo-Kültürel Aktiviteleri Arttı
6. [ ] Eğitim ve Öğretimde Çocuklarımın Daha İyi Bir Ortama Kavuştu
7. [ ] Eşim Ev Ekonomisine Katkı Sağlamaya Başladı

42-Geleceğe Yönelik En Büyük İsteğiniz Nedir?

1. [ ] Daha İyi Bir İş İsterim
2. [ ] İyi Bir Gelir ve Sosyal Güvenceye Sahip Olmak İsterim
3. [ ] Ev Sahibi Olmak İsterim
4. [ ] Daha İyi Bir İşte Çalışmak İsterim
5. [ ] Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Düzeyi Daha Yüksek Olan Bir Mahallede Yaşamak İsterim
6. [ ] Kendi İş Yerimi Kurabilmek ve Patron Olmak
7. [ ] Çocuklarımın Eğitim ve Daha İyi Bir Geleceğe Sahip Olması
8. [ ] Köyüme Geri Dönmek İsteri

Yukarıdaki Sorulara Verdiğiniz Cevaplar Dışında, Eklemek İstedikleriniz Varsa Lütfen Aşağıya Belirtiniz.

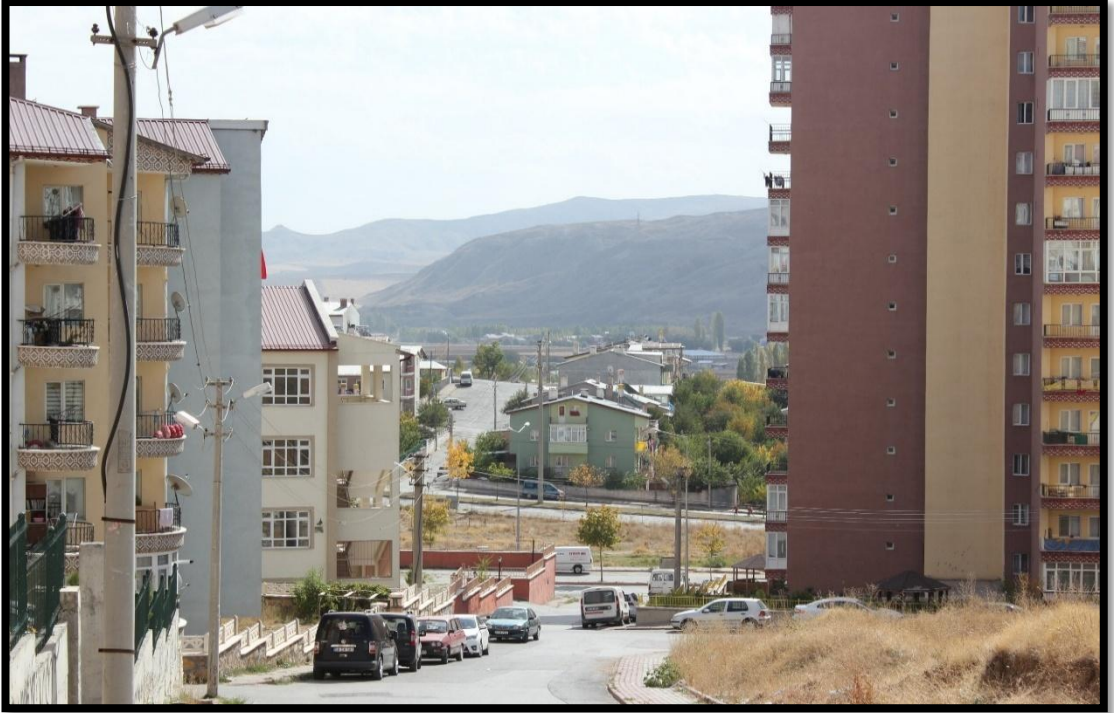
VERDİĞİNİZ SAMİMİ YANITLAR İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM...

EK - 2 Şeyh Şamil Mahallesi Ait Fotoğraflar

Resim -3 Şeyh Şamil Muhtarlık Binası

Resim -4

Resim -5

Resim -6

Resim -7

Resim -8

Resim -9

Resim -10

Resim -11

Resim -12

Resim -13

Resim -14

Resim -15

Resim -16

EK – 3 Fatih Mahallesine Ait Fotoğraflar

Resim -17 Fatih Mahallesi Muhtarlık Binası

Resim – 18

Resim – 19

Resim – 20

Resim – 21

Resim – 22

Resim – 23

Resim – 24

Resim – 25

Resim – 26

Resim – 27

Resim – 28

Resim – 29

Resim – 30

Resim – 31

Resim – 32

EK – 4 Altuntabak Mahallesi Ait Fotoğraflar

Resim – 33 Altuntabak Mahallesi Muhtarlık Binası

Resim – 34

Resim – 35

Resim – 36

Resim – 37

Resim – 38

Resim – 39

Resim – 40

Resim – 41

Resim – 42

Resim – 43

Resim – 44

Resim – 45

Resim – 46

EK - 5 Anket/Araştırma İzin Formları

T.C.
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Antropoloji Ana Bilim Dalı Başkanlığına

Anabilim dalmız 201393071317 nolu Yüksek Lisans öğrencisiyim. Tez çalışmam kapsamında "Sivas'da Kırdan Kente Göç ve Yarattığı Sorunlar" konusunda " Sivas Merkez Mahalleleri: Şeyh Şamil Mahallesi, Altuntabak Mahallesi ve Fatih Mahallesi 20.08.2016 - 20.12.2016 Tarihleri Arasında" araştırma yapabilmem için izin işlemlerinin yapılması hususunda;

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

19/8/2016
Adı Soyadı
Ünsal KARBUZ

T.C. Kimlik No: 50557706320

Adres:

Mehmet Paşa Mahallesi Kongre Sokak
Kongre Apartmanı No:1 Kat:3 Daire:8

Tel No:

05548631459

İmza

Eklere:

- 1- Araştırma Önerisi
- 2- Anket Formu
- 3- Nüfus Cüzdanı Fotokopisi

Sakınca yoktur

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın KONAK

Adı Soyadı-İmza

1- Ekler Enstitüyle iki (2) nüsha halinde teslim edilecektir.

T.C.
SİVAS VALİLİĞİ
İl Emniyet Müdürlüğü

Sayı : 55389951-25821-(31727)-
Konu : Anket Çalışması

.../09/2016

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 27.05.2016 tarih ve 30182376-300 sayılı yazınız.

İlgi sayılı yazınızda Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Antropoloji ana bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ünsal KARPUZ tarafından 01.06.2016-30.09.2016 tarihleri arasında "Sivas'da Kırdan Kente Göç ve Yaratdığı Sorunlar" konulu anket çalışması kapsamında anketini ilimiz Şeyh Şamil, Altıntabak ve Fatih Mahallelerinde yaşayan bireylere uygulamak istediği bildirilmiştir.

Yapılacak olan anket çalışması sırasında gerekli önlemlerin alınması konusunda Müdürlüğümüze bağlı birimlere 20.08.2016 tarihinde bilgi verilmiştir.
Arz ederim.

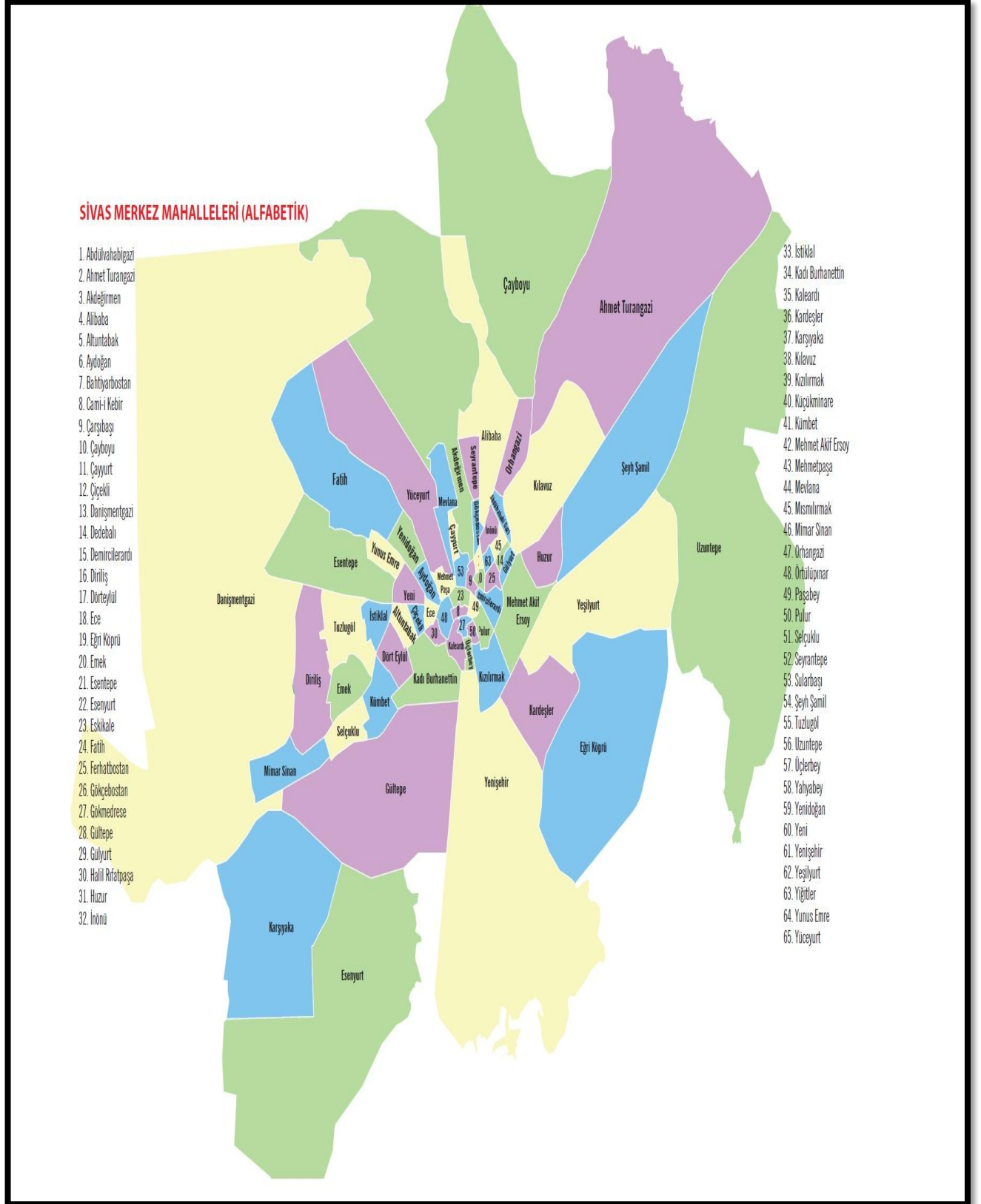

Ali ÖZCAN
İl Emniyet Müdürü a.
Emniyet Müdür Yardımcısı
2. Sınıf Emniyet Müdürü

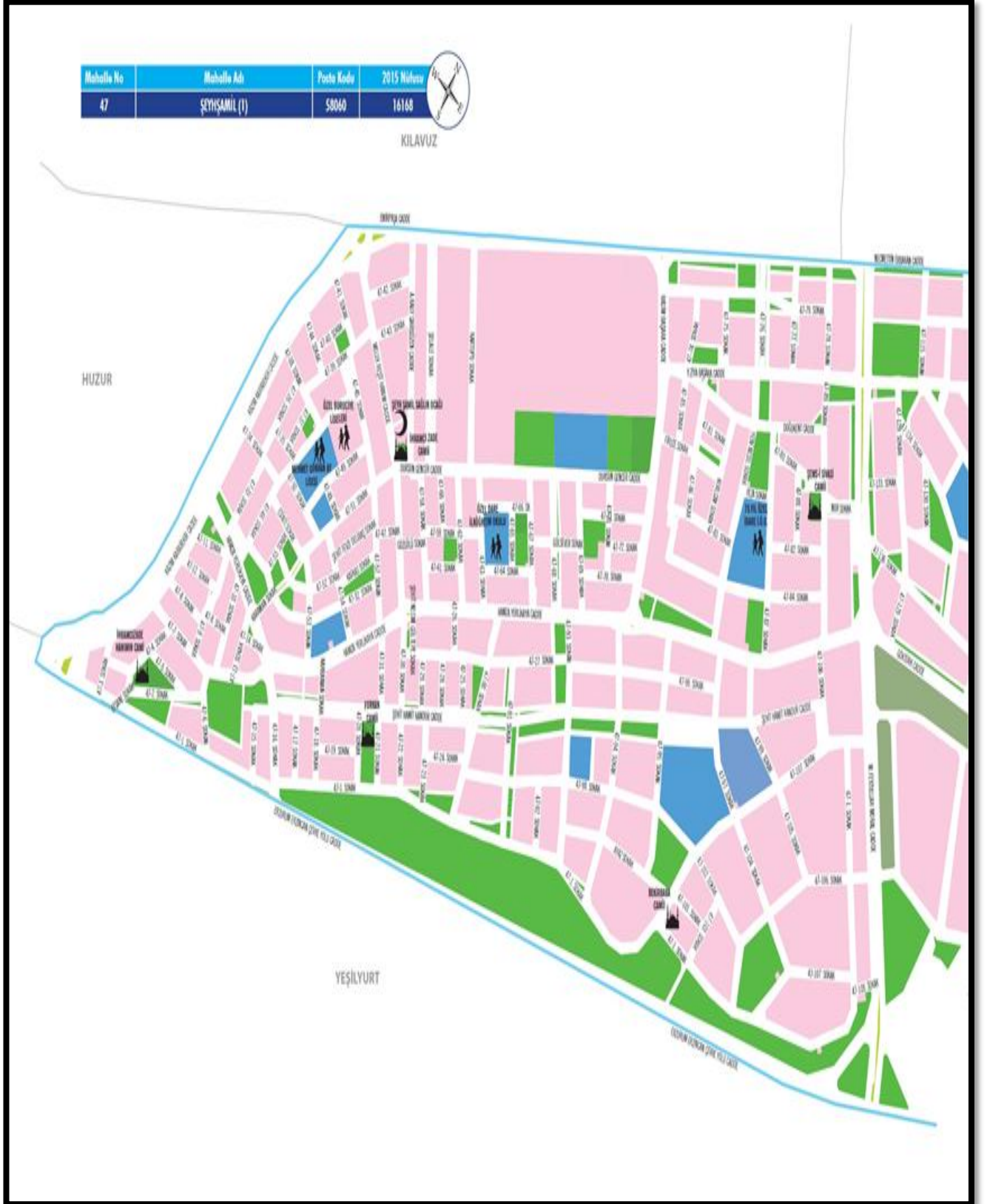

EK – 6 Merkez Mahalle Haritası/Mahalle Haritaları

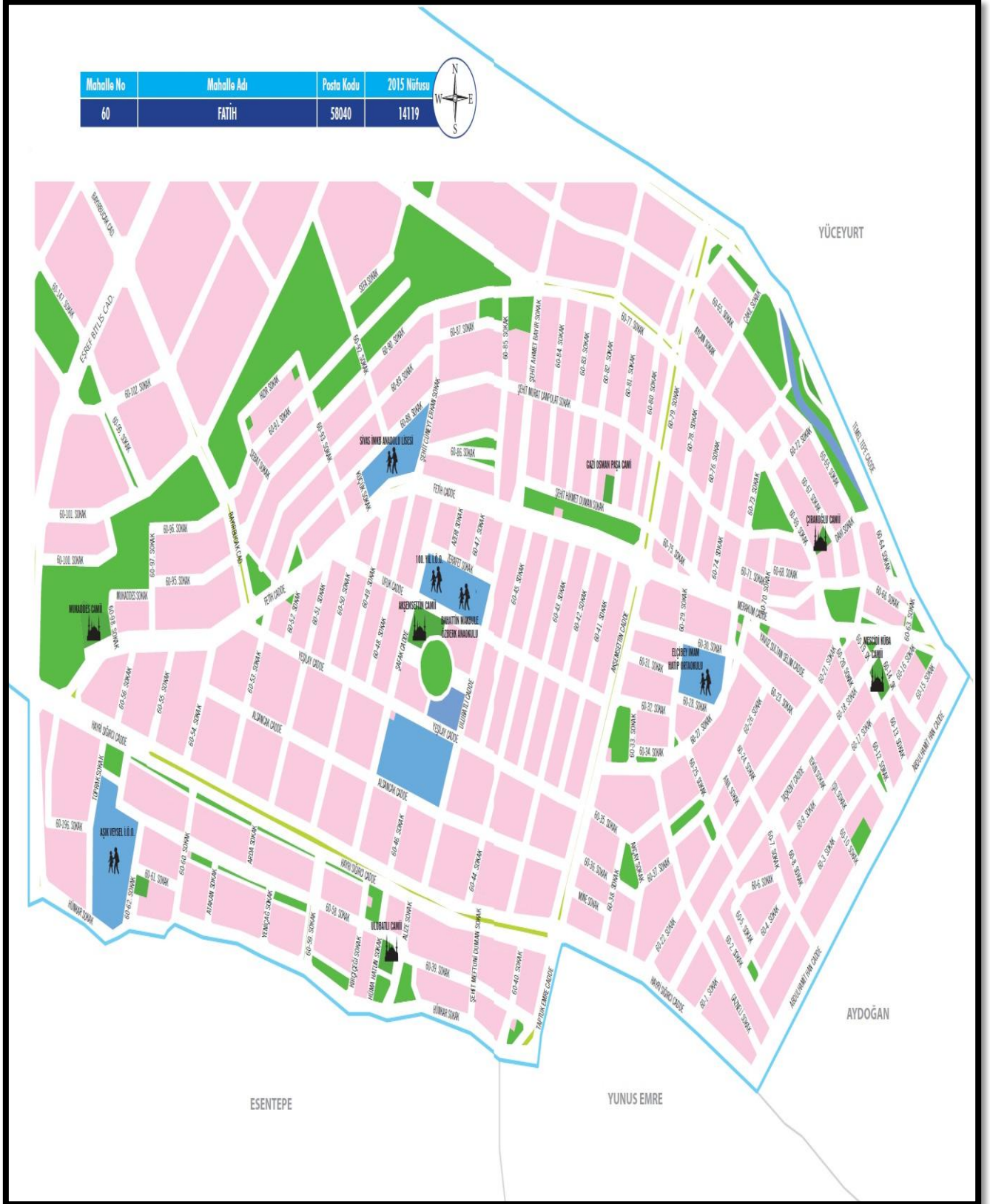
EK – 7 Şeyh Şamil Mahalle Haritası

EK – 8 Fatih Mahalle Haritası

Mahalle No	Mahalle Adı	Posta Kodu	2015 Nüfusu
60	FATİH	58040	14119

EK – 9 Altuntabak Mahalle Haritası

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Ünsal KARBUZ
Uyruğu : T.C
Doğum Tarihi ve Yeri : 31.05.1986 NİLUFER
e-posta : unsal_karbuz@hotmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Cumhuriyet Üniversitesi	2013
Yüksek Lisans		

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
-------	-------	-------

YABANCI DİL BİLGİSİ

Yabancı Dilin Adı KPDS ( ) ÜDS ( ) TOEFL ( ) IELTS ( )

